

ORASE DISTRUSE, CAPODOPERE REGĂSITE

Si orasele mor, in fel ca oamenii. E de ajuns un nor sa nu le lubeara si, transformandu-se in fluvii imense, sa plece cu ele, sau un bătrîn fără nouă să viroză griu și sinchizi, ca uel Cato care a nimicit Cartagina rostindu-i mereu numele, sau un consul ambițios, care să pretuiască statuile mai mult decît oamenii, să se cheme Mummius și să cucerească Corintul : cînd odată ajunge un avediu cu focul să transforme totul în amintire ; nu de puține ori timpul se satură și el de azeările sale, le uită și ele nu mai sînt, sau, uneori, pămîntul e de ajuns să-și azeze nărilor în paturi mai bune, să facă ordine în platurile bătrîne ale continentelor, ori să simtă o dorință de mintele să respire, și totul se prefăce în pulbere. Cînd orasele mor de bătrînețe, oamenii le părăsesc și le dăruiesc lerburilor. Numai dacă ei le pierd, fără voia lor, într-o clipă neașteptată și tragică, ei știu că acolo, între ziduri, au lăsat timpul, care nu e altceva decît biografia

lor planctară, e uel a fi cu sunetele și imaginile lor de fiecare zi. „Tgate, Luciliu, ne sînt străine, numai timpul e al nostru”, le aduce mereu aminte Seneca. Dar ce poți să faci, cînd orasele mor, veacurile trec și băfele geografice le pierd, cum sextantele uită poziția corăbilor ? Atunci, cu răbdare, trebuie să aștepi arheologii.

O NOAPTE ÎN ANUL 79

De la primul cutremur, care zguduie Campania în anul 62 e.n., pînă la distrugerea Pompeiului, a Hericulunumului și a altor azeări, trec 17 ani. Aceiași virși o va avea și marforul ocular, pus de Tacit să descrie în două scrisori erupția Vezuviului din 79 e.n. În anul în care se naște Pliniu cel Tânăr, azeările Campaniei trăiesc o zi de apăsămă : la 5 februarie un cutremur dărină o bună parte din Her-

ORASE DISTRUSE, CAPODOPERE REGĂSITE

culacum, erupă adâncile la Noceao și seamă dezastru în Pompei, Seneca se face secol tragediei, scrie cartea a VI-a din „De rerum natura”, încercând să smulgă dezădăjdea și teama din sufletul conpatrioților săi. Numai el știa că nebunie și durere doșpește acest mijloc de secol, în care minii, evădrăgele, gladiatori, cetele dulci de flaut, poștii rari și mesele îmbelsugate sînt mai prețuite decît viața oamenilor. Dar curențurile se uită, dezatrele umane trec în anole și nu trebuie să fi prea înțelept, într-o lume cînd împărații sînt nebuni, să spui, ca nefericitul Otho : „Să adăugăm vieții și această noapte”, cu el, împăratul, să se sinucidă în zor, presimțind, poate, că e mai demn să plece în singur, decît să fi tras pe jumătate gol, cu laț la gît, în for, să fi omorît sub privirea mulțimii, sfîșiat în buclii și tirat cu un cîrlig în Tiberu, tu, împăratul, cum avea să se întîmple doar peste cîteva luni cu Vitellius. Toate aceste întâmplări nu au opriț, desigur, legiunile să cucerească planeta, mergînd pe jos, nici corăbille să dezăvîrșească, prin comerț, un imperialism care îmbogățea armatele și pe negustorii săi. Dar el nu avea de unde să știe, retraș din campanii isovitoare la coase lor, bătrîni la patruzeci de ani, păștrînd însă poștele trecute lor înerești, că aduceau de la margiunile lumii, adată cu triumful eucerit prin tradiție, semne și dorințe, imagini și credințe ale unor civilizații înțelepte, și avea sufărînță tainică a cuceritorului ce se simte unii în fața statuiilor și templelor atelene, a grădiniilor strînce ori a luxului alexandrin, Astfel, minai de nostalgici, el vor împoșobi casele lor cu imagini văzute, închipuîndu-le în fresce, mozaicuri sau statui.

Pe neașteptate însă, în 24 august 79 e.n., o parte din această lume avea să dispară. N-am fi cunoscut dimensiunile catastrofei, dacă plînu cel Tînăr n-ar fi consensual evenimentul, ca un adevărat reporter. „Deși lumina mi se înnoară, cînd îmi amintesc, voi începe”. Să-l ascultăm : „Timp de cîteva zile, ca un semn prevestitor, s-au produs curențuri de pămînt care nu ne mai impreslonau prea mult, pentru că noi, cei din Campania, sîntem obișnuți cu ele. Însă în noaptea aceea ele deveniră alți de puternice încît totul nu părea că tremură, ci că de-a dreptul se răstoarnă. La primul coas al dimineții lumina era încă asigură și aproape bolnăvicioasă. Clădirile au început să se crape. Abia atunci am hotărît să părăsim orașul. După ce depășim zona clădirilor, ne oprim și încercăm atunci surprize și spăime. Carele aduse cu noi nu puteau fi ținute pe loc ; deși tenorul era perfect noted, ele erau tirile încolo și încoace, dest fuseseră fixate cu pietre. Mai mult, vedeam cum marea se retrăgea de parcă ar fi fost implasă de curențur. Oricum, fărîmul se lăfise și pe ulșip au rămas o mulțime de animale mărîine. În partea opusă se ridică un nor roșu, înfricosător, prin care strălăteau limbi repezi și strălucitoare de foc. Putîn după aceea, norul coboară pe pămînt și acoperă marea ascunzînd vederii noastre insula Capri și promontoriul de la Misenum. În aceeași clipă începea să cadă cenușă, dar încă doșul de rară. Privise înapoi : o ceață neagră și deasă ne amenința din urmă și ne urmărea, asemenea unui torent care se răsplădeste pe sol. Și facem un ocol, am spus, ești încă mai puțin vedea, de teamă să nu cădem pe drum și să fim striviți pe întunerie de giullimea celor care fug odată cu noi. Dar abia ne așezăm, că se face noapte, dar nu o noapte fără lună ca pe timp înorat, ci asemenea întunericului dintr-o încăpere închisă, fără pie de lumină. Se auzeau doar gemetele femeilor, fetele copilor și strigătele bărbatilor ; unii își cheamau părinții, alții copii, alții soțiile, încercînd să-i recunoască după glas. Apoi o lumină slabă se lăi deodată ; ea ni se păru nu lumina zilei, ci semnul că focul se apropla. Dar locul nu înalță mai departe ; din nou se face întunerie și din nou căzu cenușă multă și deasă. Din cînd în cînd ne ridicam și o scuturam de pe noi, căci altfel am fi fost acoperiți, ba chiar striviți sub greutatea ei. În cele din urmă ceața neagră se subție și se topi asemenea unui fum sau unui nor. Curînd apăru lumina adevărată a zilei și soarele străluci din nou. Era totuși palid, ca în timpul unei eclipse. Ochilor încă neobișnuți cu lumina, totul din jur li se arăta sub o nouă înfățișare, acoperit ca de zăpadă, de un strat greu de cenușă...”

În noaptea descrisă, moare pe plaja de la Stabia, asfixiat, Pliniu cel Bătrîn, orașul Pompei este îngropat sub cenușă. Herculanum este acoperit de un șavul moliculos de lavă, mulți oameni pier în chinuri, arși de revărsarea fierbinte ori înăbușiți de gaze. Dezastrul e atât de devastator încât cei doi consulare constituționale Campaniae trimiși de senatul Romei în latin locului nu fac decât să supravegheze primele și puținele acțiuni de recuperare a statului de cult și a obiectelor de valoare. Lava închide pentru multe secole cîteva orașe în uitare, iar ierburile le ascund cu grijă. Abia în secolul al XVIII-lea, după lucrări laborioase sînt redescoperite și, prin ele, înțelegem istoria care vor dura două sute de ani, vor fi readuse la lumină, cu morții lor, chiora lava le-a păstrat ultimul gest și întregă istorie a unei clipe, cu statuile, casele și toate acele imagini care astăzi sînt povestea unei lumi.

CASA ȘI ILUZIA

Cucerind Corintul în 146 î.e.n., consulul din acei ani, Mummius, a exterminat toți bărbații, pe femei și pe copii i-a vîndut ca sclavi, cele mai importante monumente le-a trimis la Roma, apoi a incendiat cetatea și, cum se întîmplă întotdeauna, ca mîsurul să fie desăvîrșit, învingînd orașul a fost consacrată zeilor. Corintul nu știa însă că el închidea în locul și cenușă un capitol al istoriei, deschizînd altul, că această victorie militară va transforma omenii locuitorilor din jărași-militari — cum atît de fidel îi înțărna într-un prototip Cuno cel Bătrîn — în cetățeni ai lumii mediteraneene. Jetul reea Corintului a fost doar prologul acingerii oprelor de artă helene spre orașele italiice ale Imperiului. Către acestea au început să migreze fără încetare, atinse în plutele corăbilor sau în mormăra cuceritorilor, nu numai statuii ei și opere pictate cu minunatele întîmplări ale zeilor și eroilor greci, așa cum le-au povestit Homer, Eschil, Sofocle, Euripide sau atîția logografi de ale căror nume abia ne aducem aminte, apoi imaginile templelor și ale caselor, apoi credințele secrete și doctrine. Chiar din această epocă, sub influența modelelor de peste mări, toată cultura campaniană își adaugă peristitul și pictura parietală. Omul care a văzut creșcînd Imperiul, merconarul ori negustorul de ieri, acum bogat, obosit și bătrîn, face din casa lui o lume și o închide spre sine însuși robindu-se desfătării iluziei.

Prima clasificare a artelor imaginii din orașele Verzului și a datorăm istoricului german August Mau. Pornind de la elementele de decor mural, el stabilește pu-

tre stiluri, care, chiar dacă nu au o dezvoltare strict cronologică și compoartă multe interferențe temporale, pot fi date cu aproximație.

Pictura în concepția latină este legată de actul arhitectural și acest fapt îl demonstrează în parte și primul stil. Motivele sînt abstracte, imaginarul decorativ n-a pătruns încă în încăperi, decoratorul aduce în realitatea casei și pune în valoare mai ales detaliu structural (cornișe, stîlpi etc.), creînd o ambianță minimă de înfinitate, dar care trădează o aspirație tînă spre grandoare, prin exaltarea bogăției și imitarea exemplor rare de lemn sau ale marmurii „Casa Samnită” din Herculanum sau exedra decorată prin coloane în stuc imitînd porfirul din „Casa Faunului” din Pompei. Peretele orș închide perspective și numai tratatura lui policromă, imitînd adesea nervurile tufurilor prețioase, însinuează o undă de trest. Vitruviu, cunoscînd aceste interioare, amînat mai tîrziu, nu le apreciază și le descrie cu reținere: „Cei vechi, care au născocit decorația murală, au imitat mai întîi aspectul și varietatea de așezare a plăcilor de marmură, apoi felurile combinații de lăne și de triunghuri de argint colorată”.

Pictura parietală pompeiană se naște cu adevărat atunci cînd limitele peretelui orb sînt abolite și în locul finitului polteron apare imaginea, o fereastră prin care se pătrunde în splendorile grădinilor închise, într-un peisaj campestru, sau un ekran pe care sînt reposedite adesea bravura și suferințele eroilor homerici, dacă nu minunatele aventuri ale zeilor „Casa Cryptoportului” din Pompei a păstrat pe o frîză douăzeci de tablouri de anel dimensuni înfățișînd episoade din *Iliada*. Spațiul în care sînt înscrise aceste tablouri este înfrumusețat cu elemente ornamentale. Pictorul caută să dea o realitate poetică, s-o localizeze și atunci el face apel la perspective arhitecturale, la o punere în scenă, ireală, dar nu mai puțin fascinantă. După subiectele mitologice, a doua obsesie a pictorilor campanieni sînt grădinile. Poate ei nu fac decât să exprime amintirile despre grădinile persiene sau sirliace văzute cîndva de veterani în campaniile orientale, sau pe cele grecești, grădini pe care nu le au dar le doresc și artistul apellînd la iluziile trompe d'oeilului le produce printre liniile de fugă ale coloanelor peristilurilor, cu orbușii și copaci lor ornamentali, cu pavilioane și chioscuri, cu pergole încărcate de viță, ziduri-grădini care lasă ochiul să bolnărească în vole, abolește interdicțiile spațiale ale casei și aduc, uneori, caldul soare al nîmînului în încăperile nopții, împlinînd astfel, prin transpoziția magică a naturii, dorința de ebrietăți și cea a aspirației spre fetele exprimate în meditațiile virgi-

ORAȘ
DISTRUSE,
CAPODOPERE
REGĂSITE

[illegible]

Vederea unui port (pictură provenind din
Stablin)

Donna	(pictura murală)	provenind din
Stabia		

rate uncuri în relief de stuc (fatada casei Cella). Cel de al patrulea stil este o sinteză, cu reveniri la conștientări ale morfologiilor imaginilor din stilurile precedente, dar mai ales o apoteoză a celui de-al doilea. Perspectivă arhitecturală sînt reînnoșate

← Faună marină (mozaic, Pompeii)

și o veritabilă febră decorativă înundă zidurile: motivele ornamentale — rozete, arabescurile, medaliunile etc., — se desfășură într-o mișcare lirică ce nu cunoaște alte legi decât cele ale imaginației. O punere în scenă savantă echilibrează compoziția decorativă cu cea spațială, dând impresia privitorului că se află într-un teatru al visului. Dar aceste produse ale unui univers de ficțiune, în care fantazi-

ORAȘE DISTRUSE, CAPODOPERE REGĂSITE

tura, dar mai ales mozaicul, se transformă adeseori în adevărate comentarii ale actualității, evocând scene de for, aspecte cotidiene („Brutăria”, Pompei), culisele spectacolelor („Actorul-rege”, Herculaneum), episoade unde orașul apare în orele afacerilor publice, ale muncii, petrecerilor și iubirii.

Acoperind, într-o zi teribilă, cu cenășă așezările de la poalele sale, Vezuviul a dat o șansă arheologică artei campaniene, conservând-o. Azi, ea reprezintă un mesaj regăsit al unor timpuri spre care privim cu admirație.

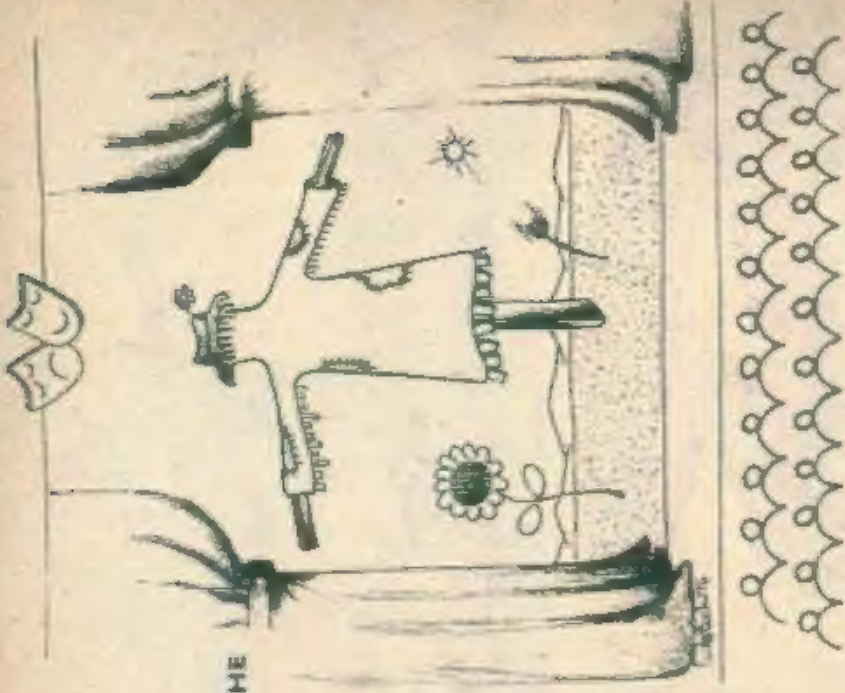
CORNEL BOZBICI ■

cul, supranaturalul și straniu vorbesc despre dorințe, gesturi și nostalgii, nu îndepărtează cu totul realismul latin, iubitor de adevăr, ancorat în viața cetății. Pic-

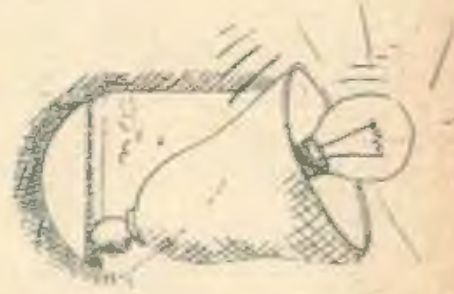
Centaurul Chiron instruindu-l pe tânărul Achile (pictură murală provenind dintr-o bazilică din Herculaneum)

SORIN POSTOLACHE

I. VLĂSCEANU

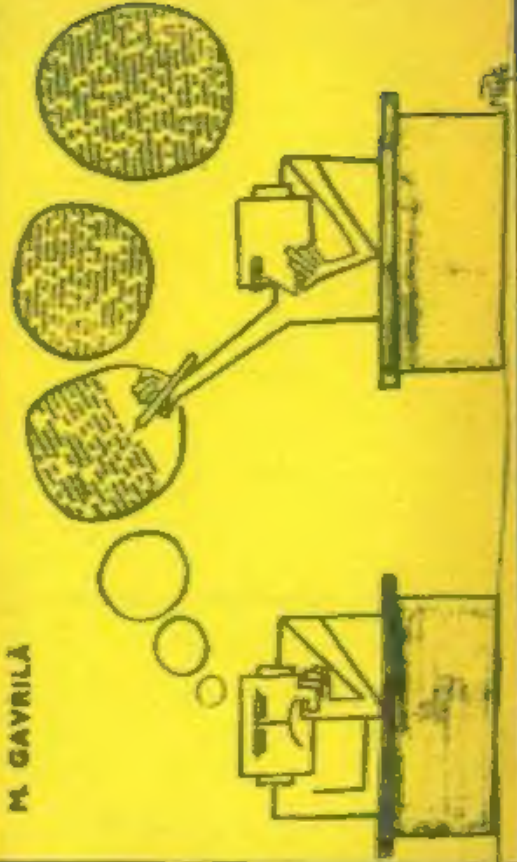
OBIECTE
DE
A. POCH

ION BARBU

M. GAVRILA

GEORGE LÖWENDAL

pictorul țăranului bucovinean și al unei lumi ce nu mai este

Pictorul George Löwendal s-a născut în anul 1897 și a murit în anul 1964. Sunt mulți oameni despre care se poate spune numai atât, că s-au născut și s-au stins apoi, ca și noi mai tîrziu nimeni minte, dar mulți sînt și acei care au ce să re-proșeze contemporanilor, ur-mașilor și timpului, fiindcă ul-tarea vine pe neașteptate, fiindcă locul lor în istorie l-a fost luat, cel mai adesea, a drept, datorită jocului bizar al întâmplărilor, de alți artiști, cu merite mai mici. Pictorul George Löwendal a fost un om cu o biografie pa-sionantă și cu o operă mișcă-toare, mai cu seamă din pricina voinței frumoase ce-o străbate. El are, clar, o operă, nu doar o sumă de tablouri și, totuși, a aproape uitat. Privindu-l, îm-preună, opere și viața prin prisma unor critici în stare să cuprindă adîncimile amîndurora, vom vedea că acest maestru și-a cîștigat dreptul de a avea opere în muzee.

S-a născut într-unul din pala-tela de odinioară ale Sankt Pe-terburg-ului. Istoria familiei e lungă și plină de mari peregrinări, oameni de arme și de carte. Un strămoș s-a bucurat, cu secole în urmă, de mare faimă militară și, drept răsplată pentru servici-ile aduse Franței, un bulevard parizien îi poartă numele. Locul de început al spîiei Löwendalilor este Danemarca. Făcuse studii de artă, avînd între profesori și pe

vnstivul pictor de gen rus Makov-ski, revoluția îi tulburase mult fondul romantic al ființei, drumu-rie săraca, într-o lume necunos-cută, îi dăduse un sol de curaj libertin de un gust aparte, necu-noscute încă în familie, astfel că, deși semnează George von Löwendal, om bun spre matu-ritate, odată cu sosirea în Bucovina va fi cînd un om al lo-cului, pe nume Gheorghe Löwen-dal. Metamorfoza nu este de cin-cumstanță. Pe la sfîrșitul dece-niului al patrulea, cînd nu știu care deșteptîi socoteau că frescele minăstirilor din nord ar trebui spoliate cu o pictură mai „proas-pătă” și mai „neoajă”, acest von Löwendal a făcut frăție cu țăranii și i-a dat afară pe deș-teptîi din sate, dînd ytra, prin glasul lui lorga, de grozăvie ce era să se petreacă. Gheorghe Löwendal însuși l-a trînit cu acara pe un zugrav prea gră-bit să dea cu var pe un perete zidit la porunca marelui Ștefan.

Foarte ciudat cum s-a apucat de treabă Löwendal totmal în-tr-un pînvit unde pictura nu avea o situație din cale afară de prosperă. Ciudat e și faptul că a început prin a face apostolat cultural, deschînd expoziții de pictură în mediul rural, înființînd în 1926 un teatru de păpuși — despre care oar putea știe că e primul sau printre primele în rol, înființînd prima asociație de breșă a artiștilor plastici bu-covineni, în fine, ridicînd chiar

o școală de pictură pentru copii, cu o didactică foarte avansată la vremea aceea. Trebuie spus că, în totalitatea ei, existența lui George Löwendal este plină de ciudățenii, de frenetii și ini-tiative care trebuie să fi descum-pînit pe contemporani, iar cea mai mare dintre toate, cea care l-a făcut o față extraordinară prin anii 30—40, a fost pe-lunea lui pentru portret. Și nu orice fel de portret, ci portrete de țăran, într-o manieră veristă și dramatică, totodată, de un pa-tetism spontan adică și de o minuție a execuției care, de re-gulă, nu implică o mare trăire a actului picturii. Löwendal a pictat zămădă de capete de țăran. Toate au un aer de legendă și o justete a expresiei cvasido-cumentară. Din sutele de por-trete, păstrate mai ales în colec-ții bucovinene și în colecțiile fi-cal sale, Lidia Löwendal Papate, se poate alcătui o monografie a firii și înfățișării sîteanului din nord, a privirii lui, de la ti-nerețe, cum zice basmul, pînă la bătrînețe. L-au pasionat mult capetele bătrînilor, fiindcă bă-trînii păreau să trăiască mai bine cu trecutul decît cu pre-sentul lor de atunci. Probabil că aceste portrete ar alui cel mai bine cu ilustrații proza lui Sa-doveanu.

Cît de caracteristică era tipologia țărănească, așa cum o prezenta pe cartonele lui Lö-wendal, o probează și alegerea

ce se face în 1937, când se tipărește pentru standurile Oficiului Național de Turism la marile expoziții de la Paris, Berlin și Londra două mari poli-cromii după lucrări de George Löwendal. Dealtfel, venind cu expoziții în București, după o lungă serie de labirini ca pictor scenograf în provincie, artistul face un succes extraordinar. Despre aceste expoziții scriu cu mare elogiu Miron Radu Paraschivescu, George Macovescu, Ionel Jîndu, Petru Comarnescu, Nicolae Crevedia, Gela Galection, Paul B. Marian, Emannel București, Al. Tzigara Samurçeah. Și Mihail Sadoveanu, firește, care trebuie să fi simțit foarte aproape de inima lui substanța acestor portrete, aparente astfel de tradiționale.

Cu portretistica lui Löwendal — care înseamnă, de fapt, lucrul de rezistență al întregii opere — s-a petrecut deci o cădere în uitare. Cauzele sînt multe, dar cîteva le-am de explicat: mel înțil că prea s-au întrecut comentatorii să laude motivele interesului său de pictor, adică totmai chipul jărenului și prea n-au blîgat de seamă ecele elemente profesionale, ce fac din Löwendal un caz unic și, îndrăz-nim să zicam, o stranie figură

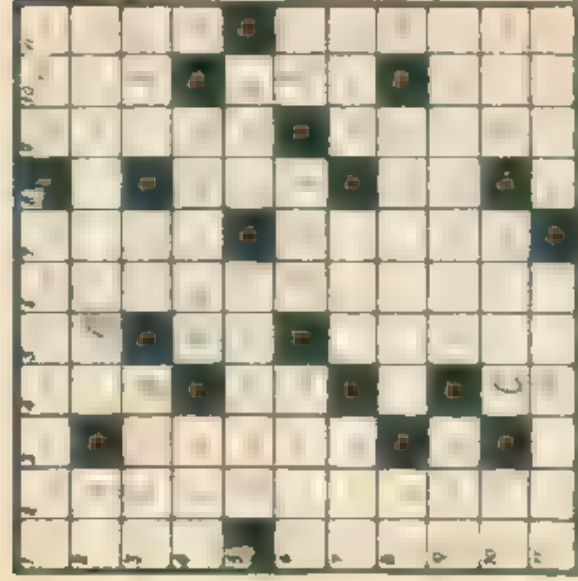
de premierelor. Artistul, buna parte din aceste portrete verlate se putea sta cu tamai într-o ex- puziie a hiperrealizilor. În- tînd, hiperrealizmi; metodel a- tîst punctul forte al concepției acțiunii în exercițiul pro- priu al picturii, el mize pe o descurtare de izmer. Cei care au văzut scriind priveste de „pota” lui, de împanarea în- regii sale linie, de transe ce- c-prinse și de gestea apara- Tîne pentru ele lungi și subiri ca pe niște floare și lovea car- to- nul cu o mișcare decisi și asceia, „mîi ar fi fost foarte îndreptă- tî după fiecare tușă de culoare i strînsa stîna” Un tip de- celare a liniei prin actul pic- tîrii întîm unei bune părți a- exceleu artist pînă la a timpu lui nostru. De fapt Lăwenda n-

Fotografi color de V. MINECAN ■

est un artist încercat de voințe extreme. Une din cele mai po- tante afirmații ale sale este aceea că a pictat „peste o sută de mil- de metri petreji de frescă por- tret, corinți de teatru, decor și altele”. Deducem că artistul are nespus de mîndru de puterea sa de muncă de virtuozitatea ne- melipomenită a mîinii, dar mai deducem de aici că era un om crea grăbit, neștiind să așteare înupra unul lucru, astfel ca acest lucru să rețină pe privitor, să- atingă conștiința timp îndreun- get. Viata are riscu mare și este evident că marea grabă a picturii a provocat rezervele vituroare ale criticilor. Din pă- ate, aceste rezerve sînt dispo- gortionate față de eșecurile ope- rai. E. H. „pedepesc” mult prea aseru pe Lăwenda și uermare

(licenți generale este că, decora- dăci, nici unul din muzee noastre nu-l păstrează tablourile. Sigur, nu trebuie să facem lile a de evenghelia din apuse siră n- lor dar pareă ia opinia unui Leo van Puyvelde, marele istoric al artei flamande, ar trebui să uim eminte înainte de război, teo- riciul bagian a cumpărat pentru muzeul din Bruges un portret de lăran cerniat de Lăwenda și acest portret mai stă și ast în muzeu într-o companie alit de prestigiu. Cărt este, oricum, că bine selectată, opere lu George sau Gheorghe Lăwenda ar putea să na erate un arts de interes

—TUDOR OCTAVIAN ■

RUSTICĂ

ORIZONTAL: 1) Renumit dramaturg român contemporan, din creația cărui art în limba piesa „Recolta de aur” (Aurel) — Din neamul gallor. 2) Ion Grecea — Poet contemporan de prestigiu, căruiă îi aparține poemul dramatic „Satul fără dragoste” (definitor al Premiului Unirii) Scriitorilor pe 1965 (Radu). 3) Termin de respect pentru o femeie mai în etate, folosit la țară — La țară! — Poezie etno-esc. nr. 4 în care înscrisul poet descrie frumusețile naturii (neart) 4) Autoturismul românesc de teren (abr) — „cea motată”, carte pentru copii de Ion Pus 5) Mult apreciată poeză contemporană autoarea poemului „Despre pământ” (Marta) — Oficiul Național de Turism (abr) 6) Pline în limba populară — Frunză — Ape mari 7) Diminutiv feminin — Prietel de încurcături — A prezor lucră pământul. 8) Legea — Alt prezor român contemporan autorul romanului „Se revină apele”, o cronică a răsturnelor țărănești de la începutul secolului nostru 9) romanul „Cere” poezie ce aparține lui Anatol Bădescu (neart singl) — Călugăr al literaturii noastre (1848-1925), căruiă l. aparțin nuvelet „Moara cu noroc” și „Pădurăanca” în care evocă conflicte dramatice din viața satului 10) 1954, când aprinde voința, pentru copil Baba Iarnă intră în sat al scriitorilor Otilia Cazimir — Pășea în cerul — Flaviu european 11) Specie de stejar (pl) — „Moartea morilor de” volum aparținând poetului, Răduț Bolocanu (1961)

VERTICAL: 1) Bădișă (reg) — Maestru al literaturii noastre (189, -- 1945), căruiă îi apar-

tine poezia „Satul meu”, 2) Alt prezor român de seamă (1882-1963), autor a numeroase povestiri din viața satului românesc, din care amintim povestirea „De la țară”, 3) În întregime (sem.) 4) Tădătură rustică — Poftim — Cea 5) Neo! — Gizi Ungureanu — Unitate de măsură pentru lungime, egală cu 0,711 m 6) Volum de nuvele purtând semnătura marelui povestitor Ioan Slavici (2 cuv.) 7) „La...”, de Alexandru Vlahuță (pl.) — Puriat de esdn. 8) „Ogoare.”, roman de prestigiu ce aparține prezoratorului Aurel Mihaile — Epocă 9) Alt prezor contemporan de prestigiu, autorul romanului „Bărdan”, în care descrie activitatea de edificare a colectivizărilor agriculturii noastre — Din neamul asil-rienilor 10) — Nucului”, nuvelă din creația eritorului Remus Luca — Povară de porumb — Fructul bradului, 11) Acest prezor contemporan este semnatarul volumului „Din satul meu” (Stefan) — „Noi vrem...”, poezie de George Coșbuc sau roman al lui Cezar Petrescu, lucrări înscrisurate de răscoalile țărănești de la începutul secolului nostru

Dicționar KON. TAR

MARIAN FIRIMĂ
BICULEȘTI

SCRITORII DESPRE REBUS

„Definiția mă interesează din punct de vedere literar. Și totodată este și distractivă să faci pentru că-ți perimil noastre extravaganțe fanteziste cu condiția ca ele să corespundă cuvîntului căutat”

Ion Minulescu

„Jocul de cuvinte încrucișate, o adevărată gimnastică pe trapezele inteligenței, dezvoltă comparațiile și cultivă arta metaforelor”

Neagu Rădulescu

Cuvintele încrucișate sunt o pedagogie a talentelor culturale printr-un joc

Ionel Teodorescu

„Sacotesc că jocurile de cuvinte încrucișate, atunci cînd, ca material, se prezintă, constituie un important exercițiu de gimnastică adevăată pentru creier”

Tudor Mușatescu

ALBANY
JANUARY 1900
IS
JANUARY 1900
ALBANY

Un lito periculos și malign VIOLENȚĂ, DROGURILE ȘI EROTISMUL EXCESIV

"Something is rotten in the state of Denmark" respectiv "Ceva este putred în Danemarca", se exprimă cu tlic un personaj shakespearian către un altul, la apariția stranie a umbrel tatălui lui Hamlet, vând prin aceasta să specifice desigur faptul că o ceva care nu este în ordine în țara menționată. Marele Will ne sugerează însă, în versul citat că acel "ceva" este foarte important, având o importanță Ei bine dacă această realitate se potrivea, în aprehensiunea lui Shakespeare atât și vremurilor descrise în celebra tragedie, ea se potrivește și mai bine, cred, tristeilor realității din lumea culturală contemporană. Nicieind nu ne-a fost dat să vedem artea conturbantă a lui Shakespeare și altora din secolul al XVIII-lea și al XIX-lea să descrie în așa fel de detaliu și cu atât de multă simpatie și simfonie, în contrastul lor cu civilizațiile de astăzi cum se poate bănui că potrivește dintr-un punct de vedere atât de consistent în contul compoziției ei tinere.

Intenționez a aborda, în cele ce urmează, un aspect limitat al acestor triste realități, și anume acela legat de acțiunile nefaste ale acestui trio pernicios reprezentat de comportamentul agresiv, de abuzul de practici barocinogenelor cu și de erotismul excesiv. Dintru început citiva date statistice privind prima componentă a acestui trio în SUA au loc 9 crime grave în fiecare minut o crimă capitală în fiecare 48 de secunde, un asasinat la fiecare 36 de minute și un furt de mașină în fiecare 38 de secunde. Între 1960—1970, populația țării a crescut cu 15%. În timp ce în același interval de timp criminalitatea a crescut cu 250%. În zilele noastre 3.081 din o sută de locuitori ai aceluiași țării devin peste noapte victimele unui atentat, situație atestată faptul că criminalitatea și comportamentul agresiv sînt departe de a diminua. Într-adevăr.

Ce impresie își poate face în acest sens un turist vizitînd orașele nord-americane, din moment ce el găsește pe nopțiera camerei sale de hotel, cel puțin această este situația la New York, o carte poștală, emisă de Asociația hotelieră, în care i se dau următoarele sfaturi: "Încercați-vă camera, cu toate cele 3 instalații de închidere imediat după ce ați intrat în încăpere. Nu deschideți niciodată camera cînd se bate la ușa dv. Recepția vă va anunța telefonic fiecare vizitator. Nu lăsați pe

nici un meci să vă intre în cameră. Dacă acesta nu este însoțit de un angajat al hotelului. Nu deschideți în mod public nimeni hotelul sau numărul camerei. Aceste măsuri vă vor asigura o sedere plăcută în hotelul nostru" ? Lista acestor bizare sfaturi reînviată de Rudolf Buchholz în revista elvețiană Weltwoche este departe de a fi epuizată. Parcul central al orașului New York se închide, de exemplu, să orne 10 scara, toamnă în scopul de a se evita crimele, agresiunile, ca și tîlhăriile de tot felul. Și alte țări capitaliste, de fapt majoritatea dintre ele, cunosc din plin aceste triste realități. În R.F.G., de exemplu, criminalitatea și violența au înregistrat valori duble în 1970, față de datele similare în această privință ale anului 1963. Recorul englez în materie de crime îl deține orașul Newcastle unde, în 1969, sînt semnalate nu mai puțin de 5.000 de crime la sută de mii de locuitori în numărare locuri de pe mapamond bândăjul în jurul capului a devenit un fel de simbol onorific, un însemn sau mai degrabă un atribut al personalității moderne, al bărbatului și al forței.

De unde vine oare această monstruoasă hipertrofie a spiritului de agresiune, totuși în aceste vremuri de elevată civilizație și la mai mult de 3 decenii de la terminarea ostilităților celui mai greu război din istoria omenirii ? Se întreabă cu judecată nedumerire medicii, psihologii, juristii, criminologii și sociologii. Numărul cercetătorilor au luat această problemă și noasă și acută în focalul preocupărilor studiilor interdisciplinare, în speranța de a descoperi nu numai mecanismele întinse legate de apariția acestui aberant fenomen fiziologic, ci și arme terapeutice pentru acțiunea lui. Dealtfel, preocupările de acest gen există de mai multă vreme. Cannon, de exemplu, efectua la Londra încă din 1911 o experiență (ci se poate de interesantă, care avea să dezvolte ulterior apăsător, pe totu cercetări în acest domeniu. Împărțind o cuscă metalică în două compartimente, a așezat într-unul dintre acestea un cîine, iar în celălalt o pisică. Animalele au reacționat, înțește, cît se poate de violent, unul împotriva celuilalt. Singura prelevat din vena cava a animalelor în cauză în momentul furiei, a pus în evidență o cantitate sporită de adrenalină, substanță care a fost încriminată ca reprezentînd substratul chimic al violenței. Dar pentru a avea certitudinea acestei supoziții autoru, mai avea nevoie de o contraprobă, pe care, desigur, a și efectuat-o, injectînd adrenalină la alte două animale de experiență și a reușit să declanșeze pe această cale modificări comportamentale conștind din furie și agresivitate. Demonstrația era, așadar, irefutabilă. Mai rămînea totuși de elucidat o problemă tot atît de importantă

În ce sector arunde din economia organismului se produce această substanță chimică care este adrenalina? Areastă elucidație au efectuat-o ulterior cercetătorii americani, K. uver și Hacky Acesta, fiind creieru, unei pisi între electrozi și explorând reactivitatea diverselor zone articale, servindu-se în acest scop de un curent de excitație de 5 volți, au constatat că animalul reacționează în mod diferentiat la excitație în funcție de zona exporată. Uneori această reacție se exterioriza prin foame, alteori prin somn, alteori prin agitație sau frică. La excitația unei anumite zone, situată în partea externă și inferioară a emisferei cerebrale, animalul reacționa prompt, pe calea furiei și a violenței, ca urmare probabil a deblocării adrenalinei pe calea unor impulsuri nervoase plevate din acest loc.

Se pare aadar că violența reprezintă rezultatul declanșării unui automatism primitiv și arhais, plecat din subsolurile tainice ale creierului. din acest creier al pulsăunilor instinctive și afective reprezentat de rinencefal și hipotalamus.

După Paul MacLean omul a moștenit de la natură trei creiere, complet deosebibile unul de altul, unui fundament al repertoriului său preluat de la manifestare în funcționare și un al treilea care ținează primitivitate și omul. Printr-un două conectivitate anatomic în structurile sistemului limbic, cele mai vechi destul și încă săturate de fixații mnestice ancestrale — joasă un rol fundamental în comportamentul emotiv. Al treilea creier cereș-punzând neocortexul, reprezintă sediul comportamentului rațional. Se pare că toate aceste trei componente se ereză mutual din punct de vedere funcțional, mai ales atunci cînd organismul este pus în fața unor dificule probleme de adaptare ecologică, biologică psihologică ca și socială și, avînd în vedere că epoca noastră, prin multitudinea de probleme pe care le ridică în special în țările din aria rapt-tahamului, poate fi etichetată ca una dintre perioadele cele mai dificile din punctul de vedere al adaptării n-er fi teroc exclus ca tocmai acest fapt să explice această alarmantă hipertrofie a spiritului de Agresiune, care stă la baza violenței și a crimei.

Niste psihologi pun aceste sapte pe-seama altor hipertrofii aeen a sentimentului disperării, a acestui sentiment de etiologie profundă în care roluri determinante în această privință par a juca insecuritatea vieții amenințarea zilei de mîine, caracteru, dar și competitiv ai vieții, amenințarea unui cataclism nuclear otrăvirea metulului ambiant, dezagregarea familiei, probleme sociale din ce în ce mai complexe, etc. Tot acest curent de forțe primitive e apasent îndepărtate și impersonale,

acționînd continuu și în mod ascendent asupra condiției umane, din perimetrul mențonat, generează initial un sentiment aurd de anxietate care se convertește pe parcurs în disperare și în neputință. Psihologul Wertham crede la rîndul său că furia și violența ar putea fi explicate pur și simplu prin eșecul metodelor educative din societatea modernă, prin incapacitatea justitiei de a scăpa omenirea de criminali, ca și prin glorificarea etnei pe calea mijloacelor de mass-media.

Ce este în definitiv violența? Este un comportament agresiv, ținînd în mod conștient sau nu de a preiudicia pe cineva, pe un serm de-al nostru, de a- un il, de a-1 limita libertatea, sau pur și simplu de a-1 distruge în recuzita violenței intră, în mod obligator, în viața răzătoare, cu-virtutii aspre, jenantor în diferența refuzul, atitudinea ostilă lovirea sau chiar crimă. După cum vedem palea comportamentului agresiv este foarte variată și proteiformă. Putem în linii mari distinge o agresivitate de atac și una de apărare, deosebindu-se net una de alta sub raport motivational. Cea de-a doua se încadrează perfect în limitele normalului. Pericolul de a fi atacat ne pune desigur în gardă și ne obligă să ripostăm uneori chiar cu agresivitate. Este normal să fie așa. Mișcările, de exemplu, fiind în exercițiul funcțiunii, are dreptul și datorita de a merge pînă la lovire, și pînă la crimă chiar, dacă slujniile pretind acest comportament.

Omul dispune în mod normal de un anumit dinamism energetic care să-l ghideze angajarea comunitară, ca și conditia fermă și demnă. O violență rațională înțeleaptă, logică este o virtute. Așadar să vină și să te indignezi este elit se poate de normal. Alfel am fi niste simple oi. Une-se se rează care propovăduiesc amenința și supunerea barba uită că Dumnezeu ca și diversii alți zei pe care aceste religii îi proslăvesc folosesc adeseori amenințarea sau diverse alte forme de agresivitate. Numai diavolul nu se va lăsa să-l lovă. Indignarea creează poame, așeză lovitură și are, firește, perfect il-logic. De la această agresivitate, normofiziologică, și pînă la cea patologică, este o cale destul de lungă. În general, lipsa unei motivații justificabile transformă violența într-o stare patologică. Une multe ori însă chiar sub paravanul unor activități conștiente justificabile se ascund pasiuni inconștiente exteriorizînd un dezechilibru nervos, o stare nevrotică. Simțînd în mod continuu, goasat de nemulțumiri probleme pe care le are de înfruntat și rezolvat omul civilizat și de supraconștient așunge în final, de a-și exterioriza dezechilibrul normal, pe calea comportamentului agresiv și a violenței. Furia și violența sînt foarte

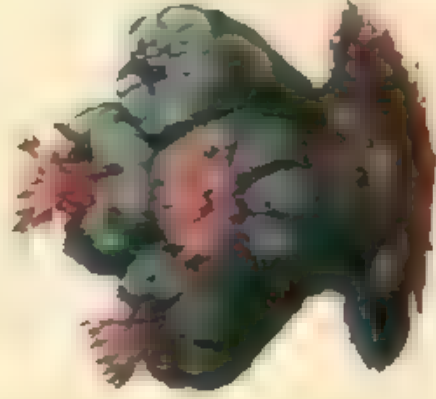
Un triu periculos și malign: VIOLENȚĂ, DROGURILE ȘI EROTISMUL EXCESIV

ne ave pentru orgăzismul leninismului adevărat și pentru ating uneori cote de-a dreptul periculoase. În a este situații W tehoven a constatat încă din 1920 pe o serie de subiecți aduși pe carea hipnozei în stare de furie, importante modificări pînă și în compoziția sîngelui Secreti în salivă crește alt sub raport cantitativ (să ne amintim în acest sens de cunoscutele apume la gură pe care le fac cei furioși), înregistrînd în același timp și modificări de ordin calitativ. Papte de observare ca și riguroase experiențe științifice au semnalat faptul că mușchii omului furios este otrăvitoare, ca urmare a toxicității salivei. Acesta este demonstrat că nu, chiar mușchii de viperă nu străvește atinge și tesuturile altele vreme cîi aceasta nu este esențială în stare excitată de furie. Mai mult încă, există un raport direct proporțional între toxicitatea salivă și gradul de furie al celui care a secretat-o. Nu numai saliva însă, ca produs biologic, el și laptele poate deveni toxic, în atare situații. Fără aputi transmite certe influențe nocive și asupra descendentilor. În acest sens un ginecolog francez susține că 10% din copiii epileptici ca și din cei răboi sau rebeli mintal provin din mame care au prezentat frecvente și semnificative accese de furie. În primele luni de sarcină Furia derlanzează nenunțate boli, în special în demențial vast a, celor ce tin de patologia sistemului nervos și psihic. După un 50 a din cazurile de nebunie acută sînt declanșate de un acces intens de furie.

Medicii, în intenția lor justifiată și nobilă de a găsi un remediu pentru acest comportament abnorm, de care sînt lezate atîtea consecințe nefaste, au bătut pînă și la porțile chirurgiei experimentale. Delgado, de exemplu, a reușit pe această cale să anihileze accesele de furie ale unor iramante, prin excelență furișose, ca ghibozul campanzeul și rhevus pe calea anumitor care excita anumite zone din creier, inhibînd în schimb pe altele. Într-adevăr, animalele în cauză erau de nerecunoscut putîndu-le-se chiar introduce mîna în gură. Dar din nefericire, întreg habitudinal lor obținut era dat peste cap. J. Fulton, practicînd ablația lobilor cerebrali a reușit și el să extirpe fura din comportamentul unor animale de experiență. Dar,

ca urmare, animalele în cauză nu se mai intereseau de mediul exterior și nu reacționa nici într-un fel. Așadar, asanumita chirurgie a obediției nu a dat rezultate scontate. Nu au dat rezultate satisfăcătoare în această privință nici diverse tratamente medicamentoase pentru că administrarea permanentă a acestor modificatori al comportamentului agresiv a-a dovedit a nu fi lipsită de riscuri.

Într-o asemenea situație toate speranțele s-au pus în această femeie „bună la toate” care este educația. Această știință mînd pe utilizarea integrativă și durabilă a creierului — organul director al relațiilor umane — trebuie și poate să găsească forțele necesare pentru sporirea autocontrolului și a înierii în frîu a acestor răzăminte ce primativismul reprezintă de pînă la rinencafalului și ale bipotentialului. Dar în această privință totul trebuie început încă din fragedă copilărie. Primul educator este mama, al doilea tata, apoi toți cei din jur, apoi televizorul și cinematograful, învățătorul, profesorul, presa, cartea, familia și societatea însăși. Așadar, tragică de astăzi, unde etimologia și violența fac par și abuzul ravagi, culge în defilativ rîndele a citiva decenii de educație a tineretului în spitalul agresivului. Ce sînt marșurile dintre western-urii dacă nu o direcție și convingătoare pledoarie pentru cină și violență? Din moment ce sufletul fragil și puțin defensiv receptiv al altor adolescenți a vibrat, nu de a rîndul, pe marginea unor asemenea recitaluri, în care sînt mult se trăgea cu pistolul decât se vorbea este cum nu se poate mai normal ca adult, leșentul de odinioară, devenit acum adult, să riposteze cu isjurie, pumnul sau arma la corp nu, nemulțumiri active situații. Western-urile, fumele de violență, groază și, agresivitate pre-um și atîtea altele, polițulu, ecranage de cinematograful ale lumii capitaliste, popularizînd „crima perfectă”, gangsterismul cotidian, atîtu în anul mare perversitatea și imoralitatea, nu atîtu în esență mai mult banal. Amelii acest toată aria acestei țări, lăută în ansamblu. Alături așadar, de nenunțatele cauze sociale care stau la baza hipertrofiei spiritului de agresivitate, trebuie avute în vedere și aceste sevele și pline de implicații carente educaționale. Cu toții știm că există o veritabilă gîlă în dialogul, care ne învătă a asculta și a respecta pe altul. Ea ne învătă de asemenea de a ne domina instinctele și răbunelile interne exteriorizînd animalul din noi. Nu există la ora actuală alt procedeu, mai simplu și mai eficace, pe lîna profilaxiei violenței, decât acesta al re-lucării, controlului cerebral, al perfecționării sistemului de frînare. Organismul uman este înzestrat în general de natură

Lophophora williamsii

Cannabis sativa

Datura fastuosa

Hyoscyamus niger

Papaver baltica

Nopelia crotolaria

Amanita muscaria

Tablel cuprinzând câteva din plantele folosite pentru extragerea diverselor droguri halucinogene — Din planta *Lophophora williamsii* cunoscută și sub numele de cactusul mexican, cunoscut și de aztecii sub denumirea de peyotl, se extrage patenteria; drog halucinogen mescalina — Din *Cannabis sativa* sau cinsepa indiană se extrage hashish — Din *Datura fastuosa*, plantă solanacee, se extray hiosciamina și scopolamina

un trio periculos și malign: VIOLENȚĂ, DROGURILE ȘI EROTISMUL EXCESIV

cu robuste sisteme de frinare, numai că noi, pe parcurs, am pierdut fie deprinderea de a le folosi, fie că în mod deliberat le folosim incompetent. Acest autocontrol nu trebuie nicidecum să promoveze un voluntarism rigid și steril, care să înțelească desființarea pulsionilor agresive, ci numai să le sublimizeze pe cale rațională, convertindu-le într-un dinamism energetic și negativ; într-o violență neviolentă, dacă se poate spune astfel.

O cințareasă de muzică pop, animată de ideal umanitare dintre cele mai nobile — Joan Baez — a înflințat nu demult, pe malul Pacificului, mai precis în apropierea localității Carmel o așa-numită universitate a nonviolentei. Aici, contra unei taxe de 120 de dolari, li se presă amatorilor, timp de o săptămână, un curs de un înalt nivel științific, susținut de cele mai celebre personalități invitate de la cele mai celebre universități, din S.U.A. cum sunt cele din Harvard, Yale, Columbia, Berkeley etc. Pictorul Bernard Lorieu a găsit însă alte modalități de a-și exprima protestul său împotriva violentei, asterind pe o pânză gigantă de 3,5/4 m. drama asasinării regeratei Sharon Tate. Această pânză ne evidențiază un monstru cu figură cabalină, care înfige cu sepe un cuțit într-un cop, care stă înșușit și chinat în plîntecile mamei sale așteptînd să-și ia urîră sa în lume. Asasinarea frumoșel, tinere și nevinovatei actrițe reprezintă, după mine evenimentul care explică cel mai bine violența și disperarea din societatea noastră. Dar problema luptei împotriva violenței nu trebuie lăsată nici într-un caz în seama exclusivă a unei clintăre de muzică pop și a unui pictor, deși și asemenea contribuții nu sînt de neglijat. Alții sînt factorii care trebuie să intervină în acest sens, privind societatea de toate rasele care îi subminază temelile.

Și acum, cîteva cuvinte apropo de Sharon Tate. Cînd la sfîrșitul anului 1969 bucurăreștii visionari, înflorați, filmul de tragică simfonie intitulat „Valea Păpilor” quamenționase acrită, eroia principală a filmului și în același timp a asasinării, de un inimaginabil tragism deveni instantaneu obiect de curiozitate colectivă și, în același timp, element catalizator de stimulare a opiniei publice și în același timp a interesului pentru a ști ce este în

definitiv cu aceste droguri de care se vorbeste în presă atît de mult și ce este cu aces beție rece pe care acența o generează. Dealtfel, tragedia de pe strada Ceasar, din împrejurimile pitorești ale orașului Los Angeles, unde Sharon Tate, gravidă în penultima lună, a fost asasinată de o bandă alcătuită din cîțiva tineri și tinere care se drogau, a reprezentat poate cea mai semnificativă și cea mai spectaculoasă lovitură de gong care a atras atenția opiniei publice mondiale asupra dramei halucinoznelor.

Originea toxicomaniei se pierde în negura vremurilor. Slujitorii lui Asklepios au avut de îngrijit în mai toate timpurile un anumit număr de indivizi căzuți în toxicodependența diverselor droguri. Acesta însă, prin numărul lor nesemnificativ, nu au reprezentat nicînd o problemă pentru sănătatea publică, pentru societate și zilele noastre însă utilizarea drogurilor halucinozogene a devenit — cel puțin în perimetrul anumitor țări, firește capitaliste — o problemă de prim ordin a sănătății publice. Ziarele ne aduc aproape și de zi cu zi din ce în ce mai alarmante pe această temă. La New York, de exemplu, au murit în 1968, într-un singur an dec. 324 adolescenți, din cauza abuzului de heroină. 55 dintre aceștia erau sub 16 ani după cum ne asigură un număr din „The International Herald Tribune”. Este însă uor de presupus că cifrele globale ale acestor mortalități sînt întotdeauna mai mari, fără a ține cont de acelea și mai mari ale morbidității. Medicina și criminologia din R.F. Germania consideră că numărul a celor care folosesc în mod curent droguri halucinozogene a crescut în această țară cu circa o mie de procente, și asta numai pe parcursul a patru ani. În Amsterdam Rio de Janeiro, la Universitatea Herkeey din California (S.U.A.) etc., numărul toxicomanilor — ne asigură această problemă — este de ordinul zecilor de mii. În S.U.A. se vorbește chiar despre o „veritabilă epidemie națională” în acest domeniu.

Inventarul tradițional halucinozen cuprinzînd heroina, cocaina, opiumul și hașul s-a îmbogățit în ultimele decenii în mod semnificativ și alarmant prin adăugarea unor noi preparate, cu efecte identice sau numai similare, între care pe primul plan se situează marijuana și LSD-ul. Halucinozelo tradiționale costă enorm, fiind în medie de zece ori mai scumpe decât aurul și acest fapt, alături de altele — între care precumpănitoa procurarea lor anevoioasă — a stimulat fabricarea de alte droguri, incomparabil mai ieftine și în același timp mai accesibile. Un profesor american a făcut chiar o serie de calcule edificatoare în această privință: cu 100 de

Deven din colecția spitalului St. Ann din Paris, obținut de un individ care suferă de psihică depresivă și care se drogă cu LSD.

dolari, de exemplu, se pot fabrica aproximativ 20 000 de porții de LSD, cantitate suficientă — după cum se exprima un publicist — „pentru a arunca un întreg oraș în infern”. Un chimist sau numai un simplu student în chimie sau poate chiar și un practicant de la o farmacie oarecare pot să fabrice LSD, folosindu-se de un utilaj de laborator foarte modest.

Merită cred să spunem câteva cuvinte și despre acest „seu albastru” al secolului XX, care este LSD-ul. Acest drog a fost descoperit absolut întâmplător, în urma și aproximativ 3 decenți. Exact la 22 april, din anul 1943, mulți locuitori din poșnicul oraș Basel au fost martori oculari ai exhibițiilor pe care le făcea pe bicicletă un anumit individ ce se întorcea spre casă venind, se pare, de la serviciu. El, fu lăsat, și nu fără temel desigur, drept un acrobat de la circ, drept un saltimbanc oarecare și lumea se amuza firește graț, pe seama glumăstăciunilor și a exhibițiilor sale. Această veselie a-a înprăștiat însă în curând, căci au ca din senin, acrobatul nostru improvizat a început să urle ca o fiară — urlet care, progresiv și într-o manieră morbidă, s-a transformat

în grohăit, și în cele din urmă în plin amestecat cu ris; amestec ce exterioriza în mod evident profunde modificări de reactivitate și comportament nervos. Un trecător care asista întâmplător la tot acest spa-lacoi înaltă recunoscu în erou pe doctorul Albert Hofmann — un remarcabil și pasionat chimist al fabricii Sandoz Fl-reste, ce, în căzută a fost dat de îndată în spitalul cantonal și tot de îndată a fost lă-murt și mistărit cu plasa asupra acestel-trăimul întâmplări. Susnamital luerege mii de zale în cele brele laboratoare ale fabricii de medicamente Sandoz experimentării ale, noi substanțe sintetice și în zăis cu pricina respectiv în acea zi frumoasă de 22 april, avu proasta inspirație de a pune pe virtul propriel sale limbi câteva cristale numai de LSD (dealtfel săcicil la gust și în coloro din punct de vedere vizual) la oia actuală acest „drag blestemat” este vehiculat pe toate meridianele „unii căp-talitate sub formă unor drajeuri albastre, devenind obesia unor tineri cel mai ade-sea „cu părul lung și mintea acurtă”, dar uncori și a unora considerați de opinia publică comună ca neavând absolut nîmle cu decadențialul juvenil. Toți acești ob-sedați sînt cunoscuți sub numele generic de „acid heads”, adică de „capete acide”, deoarece din punct de vedere chimic LSD-u, este o sare acidă, cunoscut în lim-

Un tîm periculos şi malic VIOLENŢA DROGURILOR ŞI EROTISMUL EXCESIV

baiei de specialitate sub numele ştiinţific de acid ibalgic.

Există şi o serie de droguri halucinogene, zise minore, care, chiar în perimetrul acestei denumiri, nu pot fi degrevate de anumite valenţe de pericolozitate biologică şi implicit socială. În această categorie intră amfetaminele, barbituricele, anorexigenele şi tranchilizantele, substanţe pe care cu atîtă dezinvoltură le prescriu unii medici în special tinerilor, uitînd de răul pe care îi pot face pe această cale, fără să-şi dea seama. Toate aceste categorii de medicamente enumerate mai sus pot genera mai ales în perimetrul anumitor organisme — iar această aderenţă patologică este întru totul imprevizibilă — fenomene de dependenţă, de toxicomanie.

Mulţi îşi pun fireasca întrebare: ce simt oare cei ce se află sub efectul drogurilor halucinogene? Iată răspunsul: multe şi variate senzaţii şi chiar sentimente. În orice caz, în mod cu totul paradoxal, aceste reacţii sînt cunoscute mai bine de către psihologi şi sociologi decît de către medici. Aceştia din urmă le cunoaşc cel mai puţin. Să ascultăm în acest sens relaţiile unui dermatolog din Canada, care are nefericita idee de a simţi pe propria piele „ce mare scufală este” şi cu acest hâg de care se vorbeşte altădată acum şi „scufala” în cauză „a început să-mi placă” chiar din primul moment. Aveam senzaţia de flecare dată, cînd mă aflam sub efectul drogului, că mă desprind de această lume, murdă şi dezaxată, şi că plutesc aşemenea unui puf de păpădie în imensitatea neantului. Mă simţeam nespul de uşor, nespul de fericiţi şi nespul de liber. Ce altceva, în definiţie, pe lumea asta? Îmi putea oferi aşa ceva?” În continuare să-l ascultăm acum pe un scriitor din R.F. Germania, care a-a supus tot în mod premeditat acţiunii unei porţii obişnuite de LSD. „Fiecare obiect din camera în care mă aflam luă de îndată culoarea verie, dar un verde cretos, bolnăvicos, pîrînd a proveni din brînză de vaci alterată. Zăceam pe canapea. Ea deveni moale şi lipicioasă. Am fost pur şi simplu înghiţiţi de către ea. Gura îmi era plină. Nu mai puteam să respir. Cred că şi tipam. Am lesit hohotînd afară, plin de panică. Alergam, sau cel puţin mi se părea că alerg, pînă ce, în sfîrşit, m-am recules puţin. Apoi am început să alerg

de colo pînă colo şi să strig că nu trebuie să mor”. Gama reacţională a drogurilor este însă de o enormă varietate şi nu se asemănă în această privinţă om cu om, mai bine zis toxicoman cu toxicoman, deşi hapul ingerat este acelaşi, iară acum şi relativităţile în această privinţă ale unui farmacist: „O lume a culorilor sub formă de flăcări îţi incendiază orizonturile. Culoarele acestea stridente cîntă însă în acelaşi timp, din absenţa impenetrabile a rîdică sunete — adevărate coloane sonore — fiecare coloană sînd de altă culoare. Toate apar diformat, într-o haotică altă-tuire. Poţi vedea aici ce doreşti; poţi, de asemenea, să auzi ce doreşti. Lumea vorbeşte nu mai există”. Din nefericire peisajul acesta roz — numitor comun în relatările mai a tuturor toxicomanilor — dispare în curînd virînd spre cenuşiu sau chiar negru. „Eu mă sfîşii într-o asemenea călătorie de tip LSD relatează tînărul de 30 de ani pe nume Stephen Kessler, judecătorului de instrucţie deodată, scunului pe care stăteam începînd să sîngereze în continuare ei se transformă în cenuşă, iar cenuşa începînd să picure. Picioarele mele erau la distanţă de 3 metri de cap. Am văzut apoi lumină şi culori”. Şi, deodată, continuăm noi de astă dată, eroul nostru nu mai văzu şi nu mai auzi nimic. Cînd în sfîrşit îşi reveni din scurtă şi periculoasă călătorie, zăcea sa zărea la pămînt, înecată în ainge, chiar în faţa lui, şi înjunghiată cu una uită şi cînd împlinînd de cupit, după cum se prezicează în actul de acuzare elaborat de tribunal. „Nu ştiu cum s-au putut întîmpla toate acestea — se căleste eroul nostru în faţa judecătorului de instrucţie. Nu aveam de fapt nici un motiv să o ucid. O lubream chiar”. Şi, în continuare, încă două exemple, poate mai edificatoare decît toate celelalte. Tînărul Esther Ufer, care a fost pescuită dintîi-o apă din Elveţia, ne relatează următoarele: „Am luat din nou LSD. Totul s-a transformat într-o nebuloasă beţie de infern, o beţie de culori gri, peste care plîşla un roşu strălucitor. Am început să aud arteleşi stranii zgomote. Am început apoi să le uit pe toate. Pe toate — Cătăleşt acum. Tînărul John Kent Carter, de 29 de ani, a fost găsit înjunghiat în mod brutal. Făptuşul s-a dovedit a fi Eric Dahistrom de 22 de ani, prieten de beţie („reec”, adăugăm noi) cu primul, şi care a declarat următoarele în legătură cu această crimă: „Eram amîndoi în călătorie. (Este vorba fireşte despre aceste morbide călătorii mediate de către drogurile halucinogene). Deodată John devine deosebit de puternic. A trebuit să-l ucid. Atunci l-am tăiat antebraţul — căci în antebraţ stă de fapt întregia istorie a omului”. Relatări de acest gen pot fi date la infinit.

Important este de a ști însă că an-nu-mila „dilatate a constinției”, aya-nu-mila „propulsare neviolenta spre alte lumi” pe care le acuza adeptii convinsii ai befiel-rei s-au dovedit a fi, sub lupa lucidă și obiectivă a științei, grave dezorganizări ale vieții psihice, generate de intoxicarea chimică a celulei nervoase de către droguri important este de a ști apoi că o vie mîe-care de idei a izbutit pe mîginea dia-uel halucino-genelor, mișcare întregită de a special de psihologi, sociologi, juriști, clinicieni, medici igieniciști, ca și de specialiști din numeroase alte domenii de activitate. Opinia publică a reacționat prompt, iar factorii de răspundere au fost formați aproape zi de zi despre vaste ac-tiuni polițienesti de capturare a droguri-lor și a celor care le comercializează. Nama, în 1973 de exemplu, au fost dea-coperite peste o sută de laboratoare (în-destine, în care se fabrica pastă de co-ca-lă, de heroină precum și de alte halucino-gene. În același timp nenumărate manifestări științifice, cu caracter națio-nal și internațional, rezbau a pastă o-com-bină. În cadrul OMS-ului există o comi-sie extrem de activă care se ocupă exclusiv de lupta împotriva halucinogene-lor. Marcea chimică a celor ce aud cin-te-le așfrit a se retrage, dar alintem însă de-o parte de a respira urași. Amenințarea continuă. Este nevoie însă de multă lucu-ditate și vigilență, de multă orgănizare și cooperare internațională de mîta perso-vență și de radicale reforme sociale spre a putea în sfîrșit eradică un asemi-neu temut (lege) de pe fața pămîntului.

În continuare, citiva cuvînte și despre ultima componentă a triu-ului penis: a și malign pe care ne-am propus a-l dez-valta în aceste pagini: erotismul excesiv. Ero-tismul, ca stare de excitație sexuală, exact așa cum îl definește Dicționarul Medical (Editura Medicală 1970), face parte din înseși structurile noastre mor-fofuncționale din înscuși comportamentul nostru obișnuit. Și este cît se poate de normal să fie așa, din moment ce fiecare dintre noi reprezintă în esență unu-particule din acest formidabil și impu-tuos impuls vital, concretizat printru al-tele și prin ceea ce se cunoaște în mod obișnuit sub denumirea de instinctul de perpetuare al speciei.

Erotismul, alături de instinct repre-zintă fațetele cele mai definitive ale sexu-aliității umane în perimetrul, a estei rea-lității biologice, și spre deosebire de sexualitatea animală, acționează și în-face simplită prezența, în mod evident, o-dimentune proprie, specifică -- limba-ju-l --, acesta avînd rolul nu numai de a

exterioriza ca și de a distila toate aceste pasiuni și meandresențe interne, decan-șate și întregite de eternul magnetism intersexual. Iată greșit însă de a consi-dera sexualitatea umană ca pe o valoare biologică fixă, imuabilă, din moment ce ea nu este deloc străină de contextul so-cial în care acest magnetism se dezvoltă și evoluează, de cadrul complex politic, eco-nomic, cultural și psihologic; cadru care își va lăsa amprenta, într-o manieră mai mult sau mai puțin pregnantă și asupra acestui aspect din personalitatea biologică și culturală umană. Din acest motiv, gîb-ria sexuală a omului nu poate fi prin definiție uniformă, din moment ce ea ne oferă nenumărate exemple, fie de recu-l, fie împotriva de exacerbare, a ceea ce ține de sexualitate și implică de erotism. Din capul locului va trebui să recunoaș-tem că orîndirea capitalistă a reprezentat și, prezintă prin excelență mediul ideal pentru, transformarea dragoste fizice în-tr-o valoare obișnuită de consun, mediul ideal pentru forjarea unei noi morale castitice, pe de o parte din hipertrofiera patologică a erotismului, și, pe de alta din demonetizarea acestui sentiment sublin-reprezentat de dragostea publică. În acest climat a. toroanței deliberare al liberlă-ților greșit înțelese, cu și al anarhismului sexual, în care amorul fizic nu s-a putut sustrage rigurilor cunoscut ale legii ce-rectii și a ofertei potențiale firești și de-excesele vulgarizatoare ale unei morale ea însăși tolerantă și anarhică asistăm cu totul la acest fenomen constînd din prob-ferarea excesivă a erotismului morbid în toate domeniile de activitate. Simbolurile sexuale au devenit din acest motiv un latmotiv obredant, pătrunzînd copios în cinematografie, televiziune, literatură, pic-tură, sculptură și publicitate în general. Peste tot -- firește, în perimetrul țărilor ca-pitaliste -- stătură, în mod agresiv, stîn-dardul orolice, stindardul supraconsumului sexual. De cînd, președintele Franței dl Valery Giscard D'Estaing, s-a arătat de a dreptul indignat și în același timp îngrijorat -- așa în cadrul unei ședințe de lucru a guvernului -- de această stare de lucruri.

Noțiunea de sex a virat din acest punct de vedere spre o valoare nouă, în-eduită și insolită; spre aceea de condiment universal și indispensabil al oricărui do-meniu de activitate. Revistele și cărțile abundă în iconografie de specialitate pre-fațind astfel momentul de gîndire con-temporan. Mai mult încă; noțiunea de sexy aproape că se confundă și se identi-fică cu noțiunea de modern, Reflectați din acest punct de vedere asupra acestui ha-nal și totuși evident atentat la pudoare,

Un tip periculos și malign VIOLENȚĂ, DROGURILE ȘI EROTISMUL EXCESIV

cultivat de casele de modă și reprezentat de suprapunerrea marginii inferioare a fustei peste aceea a chirotului. Refacerea apoi asupra bizarei situații dramatice în virtutea căreia acționează mulți regiiori de teatru și mai ales de film condimențiate și în mod forțat creatie cu diverse tipmente și intermezzo-uri de tip sexy, spre a nu fi amzați de ciferă sau de marea publică că nu sînt moderni în țările capitaliste streaptease-ul a devenit, după cum spun, punctul „forțat” din programul „artistic” al barurilor, cabaretelor și teatrelor de muzic-hall. El reprezintă, se pare, ultima inovație pe linie de divertisment artistic dar, și încontestabil, conținut periculos dintr-o parte. Apoi tot în acest spirit, pe plajele lumii capitaliste își fac din ce în ce mai frecvent apariția și din ce în ce mai ostentativ, colectivități mixte de tineri și adulți, care după ce sîngropă în preambli conțurile de balet sau în balo aeru și tapasoterapii în decorați ceată mai auzită în melism, an-atindu-ne de îndepărtare epocă a neolitului. Din acest punct de vedere, Antocron a împins lucrurile și mai departe în filmul său intitulat „Zabriske Point”, unde aparatele de luat vederi zăbovesc obositor de mult pe decorul oferit de dunete unui deșert arid, de la o margine de ocean, unde sute de perechi, complet dezbrăcate, fac dragoste în colectiv, ca în lumea animalieră a junglei.

Care sînt substraturile acestui hiper-erotism morbid, ale acestui revoluționar liberal final cu toată nerăzvinata lui ostentativ? Care sînt onse substraturile acestui demotivzări și ale acestui deviazorări de sexual energi esențiale, fiindcă se potrivește sexualitate? — ale acestor energii, care, foarte dozat și elastic, pot fi convertite în tonus viril și în feminitate strălucitoare. Acesta sînt în esență a care este biologia, psihologia și sociologia din toată lumea s-au străduț a da un răspuns în acest sens, un psiholog, David Reimery, susține punctul de vedere că sexualitatea oferă multor tineri o posibilitate singulară de a-și dobîndi și afirma individualitatea. Niste sociologi susțin însă o teză oarecum contrarie. În virtutea căreia sexualitatea ar reprezenta — asta în aria capitalului — „ultimul refugiu al omului anonim, într-o lume și mai anonimă”. Medicii pun pedala în exegezele

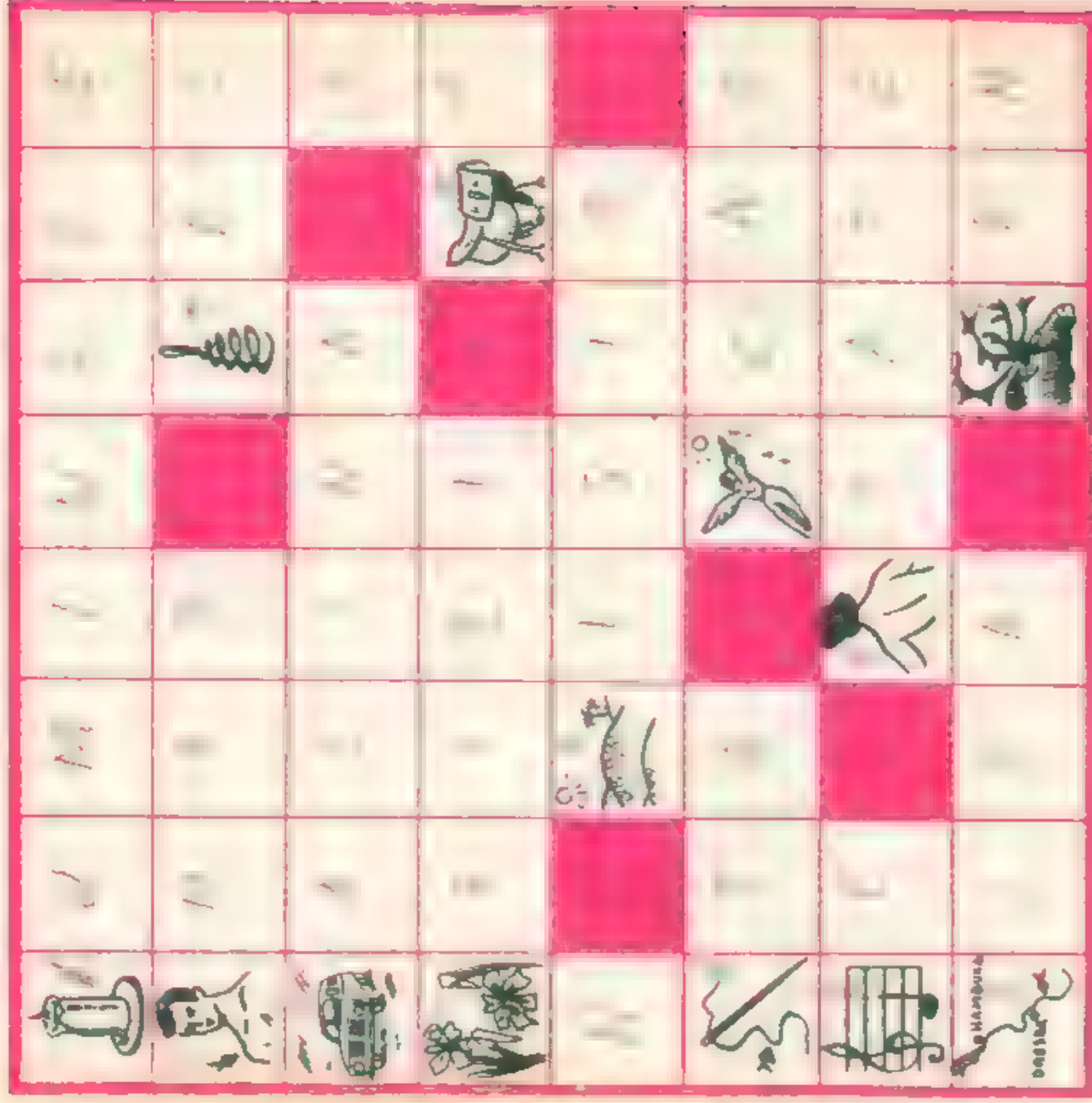
lor pe relaxarea moravurilor pe abuzul de droguri și de excitante de tot felul, pe laxarea firei familiale și școlare și în special pe mijloacele de masă-media, care popularizează în rîndurile tineretului nudal și pornografia. Tot al fac vinovată clasiștii plină de toată această tristă realitate cu implicații dintre cele mai severe pentru fondul de sănătate publică. Filozoful sovietic Igor Kon are un punct de vedere original în această problemă, declarînd că odată cu creșterea bogăției sociale și odată cu prelungirea timpului liber, opțiunile societății burgheze și în primul rînd aceea ale păturilor avute se modifică; pe primul plan apare consumul — consum față de care munca nu mai este decît un mijloc. Dacă consumul nu ar face să contrabalanseze posesiunea ne-am putea chiar bucura de o asemenea evoluție. Într-adevăr, ce este mai absurd decît să trăiești pentru producția și acumularea unor lucruri? Nu este mai rezonabil oare să le consumi și să te bucuri de viață?

Aici se manifestă însă limitele modului de gândire burghez, cu individualismul său excesiv care, este propriu. A trăi numai pentru sine însemnează, de fapt, a trăi de pe o zi pe alta. Amenințarea morții și instabilitatea socială incită pe oameni, într-o asemenea situație, să se lanseze în cursa delirantă pentru plăceri. Leneș nu a evitat, în multiplicitate și complexe probleme pe care le-a atecat, și pe această legătură de erotismul excesiv într-o convorbire pe care a avut-o pe această temă cu Clara Zetkin s-a relatat următoarele. Într-o epocă în care se prăbușesc state puternice în care vechile rețea de cuminare sînt distruse, cînd o lume socială începe să plară, senzațiile omului se modifică. Seta de stimulare de diversitate în plăceri capătă o putere înfrîntabilă. Pormese de căsătorie și de relații sexuale în sensul lor burghez, de atîdată, nu mai sînt sfîrșit.

Din fericire, tinerii din țara noastră, ca urmare a faptului că li s-au creat condiții de orlin material, cultural, social și psihologic cu totul aparte, proprii orînduirii socialiste se află la mijloc de leghe de aceste triste și periculoase realități fiind de trîi-ul malign de care am vorbit mai sus. Demnificarea acestui grobian și malingen neoprocureștii, ridicat la rang de relege în societatea de supraconsum, presupune în primul rînd cunoaștere. Caci, exact așa cum a precizat-o chiar Episcop „cunoașterea grevelor reprezintă începutul salvării”.

ARCADIE PERCEA

CAREU ILUSTRAT

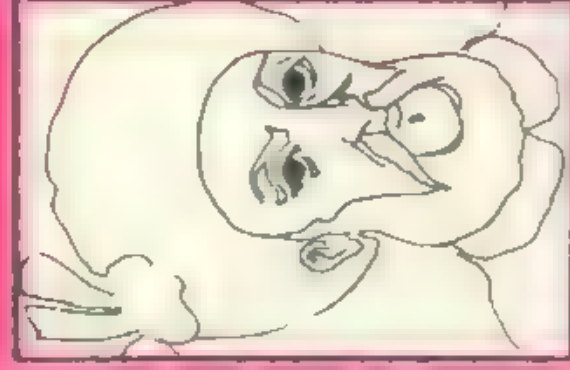
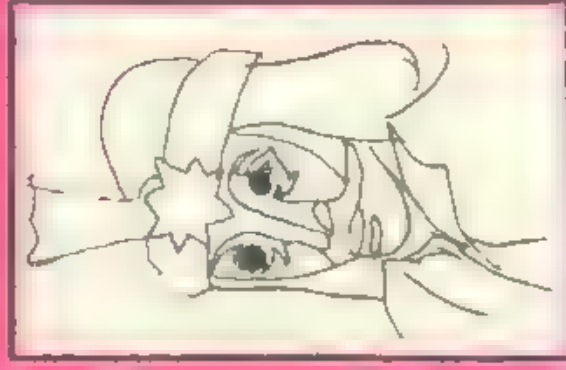
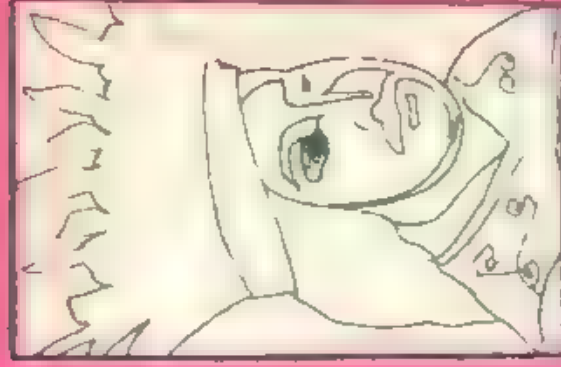
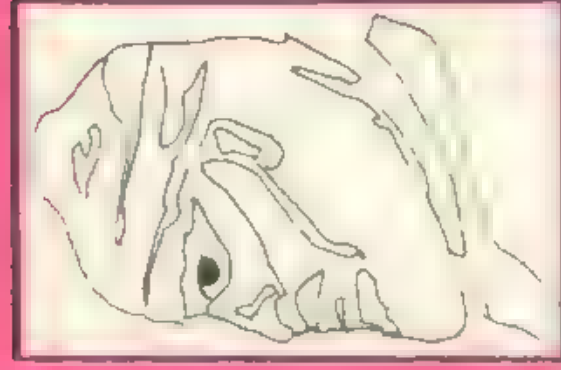
MIRAI PATRAȘCU — București

ATENȚIE
IN SPATE!

(Rebus criptografic :
6—1, 2, 1—1, 5, 0)

MIRCEA GUJA ■
București

TRECUTUL

ȘI NOI

IOAN SINITEAN din Zarand, județul Arad, student politehnician la Timișoara. „Dacă aş spune că personalitatea istorică cea mai îndrăgită este — adăugăm — Ștefan sau Mihai, aş comitea o nedreptate groasă față de Bogdan sau Neagoe Vodă sau alții, fiindcă nici Ștefan și nici Mihai și nici unul din marii lor înaintași sau nu mai puțin marii lor urmași nu au purces de la nimic. Fiecare din ei, cu încontestabilele lor merite, nu a făcut decât să ducă mai departe ceea ce alții înaintea lor au înăptuit. Istoria este una și indivizibilă, dar sentimentele mele de grațitudine față de strămoși și de mândrie față de istoria națională se împart tuturor celor ce preluând ștăfeta de la înaintași au dus mai departe flacăra ei, trădând pentru împlinirea destinului poporului nostru, scriind laolaltă istoria lui glorioasă.”

O părere asemănătoare emite și MARIA IVANESCU, învățătoare din Băicoi: „Nu pot răspunde la întrebarea dumneavoastră citind un nume sau altul. Sunt prea multe și prea diverse ca să o pot face. Și apoi, eu sînt învățătoare, și înțiez pe capul în cunoașterea istoriei patriei cu tot ce are ea mai frumos, mai îndulcitor. Desigur, istorie înseamnă și mari personalități, dar de nemărginitul nostru respect. Dar e treaba elevilor să-și aleagă sau nu un erou preferat.”

Tot un învățător (pensionar), ILIE MOGA, din Tirgu Mureș. „Poporul acesta al nostru, așezat în spațiul dundrean și carpatic, poporul acesta care i-a admiralit și pe Decebal și pe Basarab și pe Mușatin și pe Brîncoveni și pe toți cei ce deceniu după deceniu și venă după venă au pus umărul la eticarea țării noastre, poporul acesta harnic și cuceritor care este poporul român — totuși eroul cel mai apropiat sufletului meu.”

Mai consemnăm în aceeași ordine de idei opinia mairistului energiclian CORVIN CONSTANTINESCU din Pidești:

„Personalități din trecutul istoric al României, oameni care prin înfăptuirile lor merdă cu prisosință dragostea, stima și chiar venerația generației noastre sînt mulți la număr, din fericele pentru istoria neamului nostru. Cum să desprind dintre ei pe cel mai apropiat inimii mele? În condiții istorice alții de diferite, fiecare dintre ei și-a închinat toate puterile și talentele lui de conducător, iar unii dintre ei și-au sacrificat viața pentru păstrarea ființei noastre naționale.”

Asemenea răspunsuri, pline de adevăr și bun-simț dar cam decălcătoare pentru obiectivele imediate ale anchetei noastre, am primit multe. Este poate necesar să facem acum precizarea că, deși ancheta nu se vrea în nici un caz un „concurs” cu „cîștigători” ale marilor noștri înaintași pe criteriul popularității lor, urmăm totuși să avem unele răspunsuri concrete la întrebarea: care dintre figurele ilustre ale trecutului s-a fixat mai pregnant în gândurile și înima contemporanilor și — desigur — și motivația opțiunii lor. Nu ne putem plînge că nu am primit asemenea răspunsuri

DE CE ȘTEFAN CEL MARE?

Mulți, foarte mulți dintre cei interogați s-au oprit la persoana, lătea coplesitoare a celui mai vestit dintre Mușatinii Spunea, direct în glumă, MARCIARETA VLADUȚ. Învățătoare din Filiași: „Sînt convinsă că toți moldovenii pe care îi veți întreba vor răspunde, fără să știe: Ștefan. Eu sînt oltencă iar eroul meu este olteanul Mihai Viteazul.” O glumă reușită (după gustul nostru), dar dezmințită de cursul anchetei. Nu toți moldovenii abordati au răspuns „fără a șovăi” Ștefan, după cum nu toți oltenii sau muntenii au „votat” cu Mihai.

Dar să începem cu argumentele „pro Ștefan”:

Dr. EMIL DIMESCU din București: „Este adevărat că Ștefan s-a bucurat de o domnie neobișnuit de lungă, de aproape jumătate de veac, lucru rar în istoria și mai ales în istoria avului mediu. Aceasta împrejurare i-a fost desigur favorabilă pentru înălțarea acestor lucruri de seamă (cei să-și lege numele nu numai de istoria Moldovei ci și de cea universală. Să fie însă lungă lui domnie rezultată exclusiv din hazardul? Personal mă înclinesc, Ștefan a fost un mare om politic

Cutezanța lui în războaie este dublă: de o mare înțelepciune în conducerea trupurilor de stat, în stabilirea relațiilor cu vecinii. Toate acestea i-au dat puțința sa asigură o stabilitate ordinară sale Ștefan a fost Mare nu numai pentru că a știut să lupte în război, ci și pentru că a știut — atunci când a trebuit — să evită războiul, a știut când și cum să încheie pace cu inamicul turc sau tătar sau polon”.

VALERIA DIMESCU completează opinia soțului ei:

„Eu, când mă aflu în Moldova, parcă simt și acum, după aproape cinci secole, trusul marelui voievod. Grandioasa figură este evocată de flecare din locurile de neamemură frumoase ale piatrilor moldave și bucovinene”.

Interesantă ni s-a părut și argumentația inginerului HENRI CHEFNEUX ori giner din Vaslui, la întrebarea „de ce Ștefan”. „Din portretul de o rază frumusețe al lui Ștefan Vodă pe care ni l-a lăsat Neculcea lipsește parcă un element, o trăsătură esențială a nașterii lui Ștefan: omisiunea nu poate și imputată strugurilor lui Ștefan, dar de ea ar trebui să fim seama istoriografia contemporană. Ștefan a avut — cred eu — o minte cel puțin cu două sute de ani înaintea vremii sale. Acest lucru este deopotrivă de adevărat și pentru strategul strălucit (ar lupta de la Podul Înalt — și nu de la Vaslui, cum o denumesc unii — și este un exemplu), și pentru CONDUCĂTORUL POLITIC care a fost Ștefan într-o vreme în care entitățile naționale abia se încheagau și în ciuda precărilor posibilității de comunicare (sistem cu 500 de ani înaintea exploziei mass-media), Ștefan a reușit ca mica lui țară să fie cunoscută și să se bucure de meritul prestigiu în țările cele mai avansate ale vremii. Este, dacă vreți, o antici-pare purceasă din plin în mediul a poziției României de azi în lume, cunoscută și respectată în cele cinci continente”.

ION TEODORESCU, tehnician minier, specialist în exploatarea de sare, originar din Căcița, județul Suceava: „Să auzim pe Ștefan ca mare ziditor de cultură românească. Faimoasele sale îndrăzneții și construcțiile ctule din Iași, Piatra și construcțiile militare — cetăți, de apărare — au rămas și vor rămâne peste veacuri ca inestimabile monumente ale culturii românești, atestând dragostea pentru frumos a poporului nostru. Mare

voievod, mare strateg profund legat de glorie și de popor, Ștefan rămâne în istorie și ca mare arhitect. Voronețul și Putna, Balneștii și Neamțul își aduc năpăstirea lor măritorie”.

Au mai indicat în ancheta noastră pe Ștefan cel Mare ca figură dominantă a istoriei patriei, subliniind fie înaltele lui calități de om, fie pe cele de organizator al societății acelei vremi și ca animator al culturii naționale. CALIN COSTIAN, elev din București, ORTANSA JEBELEANU, profesoară din Timișoara, NICU ANDRONACHE, elev din București.

DE CE MIHAI VITEAZUL?

Așa cum ne așteptam, un număr aproximativ egal cu cel al răspunsurilor pentru Ștefan au fost pentru Mihai. Vodă Viteazul. Și tot după cum ne așteptam, în argumentația acestora există ca factor comun unirea — fie ea și efemeră, dar nu fără implicații pentru viitor — prima unire a tuturor românilor într-o comunitate așa

MARIA CLIMESCU, secretară la Academia Republicii Socialiste România „Mihai Viteazul, totuși eroul meu, intruchidare a bărbăției și curajului, a vitejiei în luptă, vizionar al unor mărețe idealuri naționale. Înconjurat de dușmani, Mihai a ieșit totuși să aprindă scintila ce va înflăcăra pentru UNITATE. Vorbind de Mihai, poate că e bine să ne amintim și astăzi că în tratatul încheiat de el cu Polonia în anul 1598 a fost introdusă clauza de o tulburătoare actualitate a neamescului strădin în treburile țării Românești”.

VASILE CRETU ideolog mecanic din Bădin „Ceea ce astăzi ni se pare cel mai firesc lucru din lume — ca toți românii să trăiască uniți într-o patrie unită, pe vremea lui Mihai Viteazul era un gând de o mare cutezanță. Un gând din care voievodul a făcut o realitate vie, luminând peste secole”.

Și pentru VIOREL STANCIU din Ploiești tehnician în îmbunătățir, funcționar Mihai „este un idol. Și dacă întrebarea pe care mi-o puneți acum mi-ai și pus-o când eram doar copil de școală și făceam cunoștință cu istoria țării, v-aș și răspuns la fel”.

AIDA SOLESCU, studentă în matematică la București: „Înfruptorul primar

TRECUTUL

ȘI NOI

uniri a românilor a făcut să vorbească lumea despre ei și despre Tara Românească și a provocat mari îngrijorări la curtea otomană de la Istanbul ca și la curtea Habsburgilor de la Viena, adică în afară centrele politice cele mai puternice ale vremii”.

MENDEL SCOMOROVSKI, farmacist, București: „Ar fi greșit să punem victoriile militare și politice ale lui Mihail doar pe seama talentelor lui incontestabile de conducător de opti. Urmrea a fost, nu în al doilea rând, rodul unor mari înșușiri de om politic. Sistemul de alianțe glândit și realizat de Mihail l-a permis să-l aleagă momentul și locul lăuturilor victorioase. Din păcate, în consensul intereselor marilor puteri europene, un erou ca Mihail nu putea decât să seamea panică. Ceea ce l-a și pierdut”.

Părerii asemănătoare despre personalitatea voievozului oltcan, justificând opiniile lor au mai exprimat VASILE VOICAN din Cîmpulung Argeș, student la Institutul de petrol și gaze din București, IOANA AVRAM, elevă din București, VASILE JEBELEANU, profesor din Timișoara, MARGARETA VLADUT (în vârstă din Filiești, mai sus amintită.)

După cum se vede, ancheta noastră a fost dominată de personalitatea celor doi corifei ai istoriei românilor. Mulți dintre cei chestionați care și-au exprimat alte preferințe n-au esitat ca, înainte de a-și argumenta alegerea, să dea Cezarului ce a al Cezarului. Dar care au fost, totuși, celelalte optiuni?

CINE A FOST, DE FAPT, DECEBAL?

CONSTANTIN PANTEA, tehnician în Ministerul Minelor și Energiei Electrice: „Îmi este îndrăgita în măsura sfigura lui DECEBAL apa cum a fost să păstrată pe Columna marelui edu adversar. În strada Ieraniilor noștri păstrători de tradiție,

legendarul rege dac, personalitate prominentă a istoriei antice universale, mai se pare tulburător și o dorință personală de a și mai multe despre el este completă. Decebal a fost ultea, Decebal a fost drept, Decebal și-a iubit gita și potul cu patimă. Pentru eroul deima și mîndru, pierderea independenței pămîntului strămoșesc a fost de neconceput. Decebal a fost mare pînă la sacrificiul suprem. Acestea și multe altele istoria le-a consemnat cu respect pentru această mare personalitate a începutului mileniului nostru. Cercetătorii istoriei noastre străvechi sînt neobosiți în căutarea de noi documente care să ni-l redea pe Decebal în toată amploarea personalității sale.

PINA LA MAREA CEA MARE

MARIA MARIN, elevă la Liceul „Gri-gore Alexandrescu” din Tîrgoviște: „Port un dufos sentiment de venerație voievozului-patriarh — MIRCEA CEL BĂTRIN. Poate sîndcă așa mi l-a înfăptuit Mihail Eminescu în romanul său portet din Scriboarea III. Înțelept și plin de bună-cușință dar năsfăricat cînd era vorba de soarta țării. N-ar trebuit să uităm că în vremuri grele de sîrtmîtare și tendințe descentralizatoare, Mircea a ieșut să asigure stabilitatea țării. Rămănești de la Severin pînă la Marea cea mare, sînd fără să poporul de expansiunea otomană. După cum n-ar trebuit să uităm că, spre stupefacție întregii Europe, blîndul și modestul prinț valah s-a împotrivit cu succes teribilului Balazid Fulgerul pe care l-a înfrînt în luptă”.

VOIEVOD ȘI ENCICLOPEDIST

SILVIA VASILE și DIANA MIHAILA, elevae la Liceul „George Enescu” din Sibiu, au — fără vreo înțelegere prealabilă — o preferință comună: DIMITRIE CANTEMIR „Istoria noastră — sînd de părere cele două tinere — nu este numai o cronologie a războaielor, războaiele dreptea duse pentru conservarea ființei noastre naționale. Exista și o istorie glorioasă a culturii românești și unul din exponenții ei de seamă este marea voievod și enci-

ciopeliei DIMITRIE CANTEMIR, filozof, istoric, geograf, orientalist, muncăran. Pentru tot ce a făcut el pentru cultura românească și pentru prestigiul ei în lume, Cantemir poate fi așezat fără fondare alături de marii citori ai acestui țări”.

DUR, DAR DREPT

Pe tîmărul electronizat de la Uzina de mecanică fină din Sinaia ALEXANDRU BENIAMIN URSU nu-l așerie metodela cu care a guvernat VLAD TEPEȘ: „A fost recrutător pentru că așa au cerut timpurile și interesele poporului său. A fost recrutător în numele dreptății și al cinstei. De falmoasele lui sepi aveau să se teamă doar hoții și neînebniții și — în primul rînd — bolerii lacomi de putere și averii. Dar portretul fecionitului lui Vlad Dracul nu poate fi redus doar la asprimea sa. Vlad Tepeș a fost un excepțional comandant de oști — învingătorul lui Mahomed al II-lea —, un bun organizator al vîștii sociale și economice a țării, sprijinitor al oropșiei sîrănișii exploatate de boieri și al cloșelor mijlocii. Vlad Tepeș a fost, fără doar și poate, un demn contemporan al marelui Ștefan”.

PESCARUL

Iată și o voce pentru pitorescul sector al Răzeșoalei, născut din lubirea ei cu Ștefan cel Mare. BEATRICE-DORINA COLEA, avocat (pensionară): „Preferința mea nu se datorează faptului că sînt de loc din Galați, odată de prin părțile unde legenda pretinde că, înainte de a fi domnitor, Petru Rareș s-ar fi îndelețnicit cu pescuitul. Mi se pare că strdănia acestui vaterand moldovean de a înțelege și a duce mai departe politica ilustrului său părinte îl apasă odată de ceilalți mari lupători împotriva amenințării otomane. Iar din lupta sa pentru păstrarea unor celălți așiate dincolo de Carpați, pe pămîntul Transilvaniei, srebute să înțelegem că ideea unității poporului român nu era strdăna lui Rareș”.

SUPREMA JERTFA

GHEORGHE GEORGESCU, lăcătuș (pensionar) din București: „Păstrez cu

eulăule în inima mea figura luminoasă și tragică totodată a lui CONSTANTIN BRÎNCOVEANU. Pentru dreptul sînt la viață și neatințare al poporului său, pentru că demnitatea țării să nu fie înșoșită, nobilul volevod nu a pregetat să-și sacrifice propria viață și pe cea a feciorilor săi. O pildă cutremurătoare de patriotism flăbinte, de înaltă morală și rezonanță de conducător de obște”.

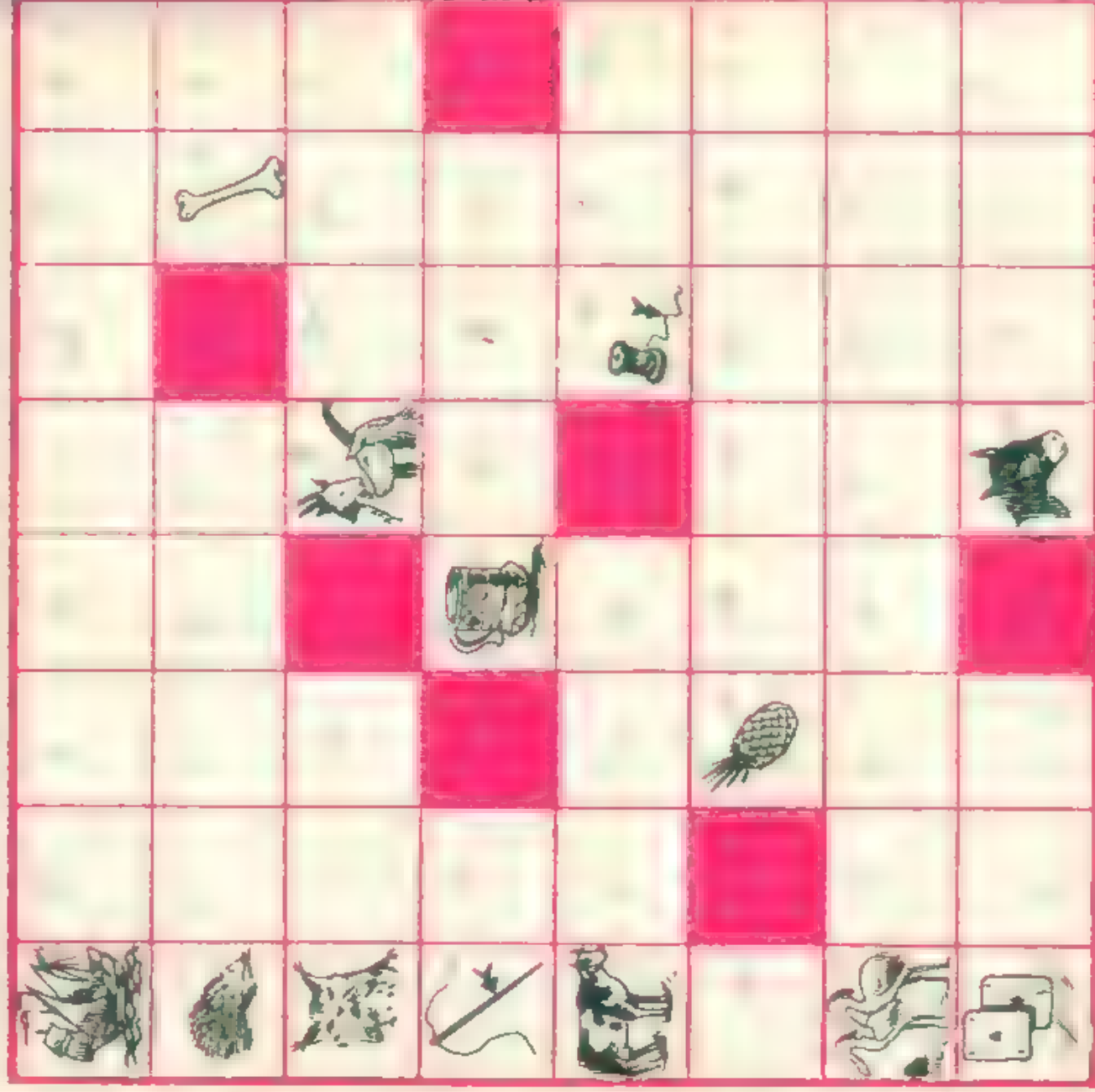
MEREU ALături DE POPORUL SAU

NICUȘOR MARIN, elev al unui liceu cu profil mecanic din București: „Nu vreau să îndet asupra detului de copilătoare însemnătate în istoria noastră — Unirea Principatelor. Înșoșită sub ALEXANDRU ION CUZA. Despre asta s-au scris și se vor mai scrie pagini multe. Demna însă de a fi relevată sînt și meritele de organizator pe baze moderne al societății românești în mijlocul căreia dăinuiau dureroase urme feudale. Căea a îndrăsnit să dea țării legi flăntă de parte: constituție, reformă agrară, deszobirea țăganilor, secularizarea averilor mănăstirești, obligativitatea învățămîntului primar, primăria universală... Iată de ce cred eu că numele lui Cuza rămîne în istorie nu numai ca Unificator, ci și ca Reformator, apropiat de durerea poporului său”.

Concluzii? Nu, nu ne-am propus așa ceva. Am încercat doar — așa cum am mai spus-o și în titlu — o încursiune flăger prin veacuri de istorie, cu ajutorul omului de pe stradă. Regretul nostru este doar că, aluși de limitele spațiului, a trebuit să ne oprim aici. Avem convingerea neștrămutată că am mai fi putut asculta sute și sute de păreri, expresii ale înțelșinilor contemporanilor noștri cu istoria. Le mulțumim celor ce au colaborat la apariția acestui material: ca și celor ce, citindu-l, vor reflecta și ei la tot ce ne leagă de trecut.

Anchetă realizată de
E. DASCALU

CAREU ILUSTRAT

MIHAI PATRAȘCU — București

HAI LA DRUM

(Anagramă : 6, 4, 9, 6, 1, 6, 8, 6, 1, 5, 7)

Dragă I.I.C.,

Te așteptăm la cabana „Trei brazi” Vîno pe drumul cu stînci plezișe

Nicu BESOIU

Notă : Prin anagramarea textului de mai sus veți afla localitățile prin care a trecut I.I.C., din Capitală pînă la cabana „Trei brazi”

GR. GALEA — Galați

CRİPTOGRAMĂ

E	O	R	D	E	C	S	I	T
I	M	E	U	I	E	E	D	E
N	A	C	L	T	U	R	O	C

Porțind dintr-un anumit colț și urmînd o anagramă care se va afla primul vers distichon conștient poem patricio al lui Mihai Eminescu

TONA MICHINICI — București

Autor al unor cărți care au înregistrat un succes deosebit atât în S.U.A. cât și în numeroase alte țări — Șeful viitorului,

Consumatori de cultură, Ecaspasm — Alvin Toffler este o personalitate prominentă a vieții științifice și culturale internaționale. Anul trecut, domnia-sa a fost onorată de către conaștrii săi cu o distincție, prin care a fost primit de președintele României, Ioan Ceaușescu. Născut în 1928, o serie de invenții și cărți de știință, ziariști și elitorii români pe teme ale studiilor viitorului.

— „Lucrarea dv. Șeful viitorului, tradusă în 20 de limbi, s-a bucurat și de aprecierile favorabile ale publicului românesc. Astăzi la șase ani de la apariția cărții, s-a produs vreo modificare în opinia dv. despre anticiparea viitorului și adaptarea la schimbare?

— ȘOUL VIITORULUI a fost un produs al timpului său. Dacă ar scrie această carte acum, când au avut loc schimbări importante și rapide pe scena lumii, ar introduce, fără îndoială, unele teme noi. Una ar

fi aceea a relațiilor dintre țările bogate și țările sărace, în perspectiva dezvoltării unei organizații politice și economice mondiale. Se vede că țările din Vest vor continua să devină din ce în ce mai opulente, că vor înregistra o creștere economică în linie dreaptă și că vor fi săvârșite în momentul când am scris cartea am acceptat, fără să critic suficient, această idee. Astăzi este clar că supozitiile economice occidentale nu s-au adeverit și consider că vom observa, în curând, la oscilații fantastice în economia acestor țări, generate de contradicțiile societății capitaliste.

Aceste oscilații nu vor afecta doar țările capitaliste, ci vor fi simțite, după opinia mea, și de celelalte țări, în special în măsura în care acestea sînt legate de celelalte prin schimburi comerciale. Adăncirea crizei economice afectează acum structurile sociale și politice din țările capitaliste. Ca un alt element nou, se extinde căpitoul din care care se ocupă de factorii ecologici, pe care l-am subestimat. Aceștia se schimbă pe zi ce trece și, dacă privim departe în viitor, vom putea sesiza enorme

mutații biologice în natură. Serind despre necesitatea „înblinzirii tehnologiei”, eu mă gândeam în mod deosebit la dezvoltarea noilor tehnologii în strînsă legătură cu examinarea consecințelor naturale ale creației. Ne putem imagina de pe acum că înșiși transitori vor fi formați din protoplasmă și că vom crește mașinile, în loc să le fabricăm. Ar putea apărea chiar și pericolul schimbării caracterului genetic al speciilor umane. Din păcate, acum, ca și în urmă cu șase ani, plămîndu-se puțin despre influențele sociale și politice ale ingineriei genetice, despre efectele potențiale ale combinațiilor și recombinărilor biologice moleculare. Eu, unul, voi sta pe baricade pentru a apăra forma biologică actuală a ființei umane. Personal, nu am o formă magică, o machetă a viitorului, și cînd deschid ochii dimineata mă simt prost, iar cînd îl deschid spre viitor nu simt și mai prost. Cred că celelalte supoziii din carte, cum ar fi acțiunea continuă a structurii familiei în nașterile tehnologice avansate și afirmările referitoare la puterea de penetrație a științei — toate acestea

s-au întâmplat sau se desfășoară sub ochii noștri. Acum, mai mult ca oricând, îmi întăresc convingerea că socul viitorului este prezent peste tot.

— La ora actuală există preocupări intense de anticipare și studiere a viitorului planetelor, multe dintre ele desfășurându-se sub egida unor foruri și instituții cu caracter internațional. Federația mondială de studiere a viitorului, Centrul Internațional de meteorologie a studiilor prospective și de dezvoltare, cu sediul la București (în cadrul acestei federații), clubul de la Roma ș.a. Care apreciați că sînt sarcinile care le revin astăzi viitorologilor și, implicit, acestor foruri științifice?

— Există, într-adevăr, o bogată activitate în acest domeniu pe plan mondial. Există, și o bine cunoscută, economiști, politicieni, sociologi, filozofi, teologi, oameni de diferite categorii sociale și specializări care sînt preocupați de studierea politicilor, a strategiilor și a drumurilor spre viitor. Din nefericire, este încă foarte răspîndită o neînțelegere referitoare la sarcinile, funcțiile și posibilitățile viitorologilor: accea că ei pot să

prevădă viitorul. Nimic mai greșit. Ei nu pot decât să imagineze, în esență, formele pe care le poate îmbrăca viitorul și să încerce să constate gradul de probabilitate al unora față de alții. În această muncă extrem de dificilă, care nu are nimic comun cu ghicitul în globul de cristal, sînt utilizate tehnici variate pentru studierea interacțiunii unor sisteme complexe pe o perioadă mare de timp. O astfel de tehnică este falmoasa metodă „Delphi”, în cadrul căreia oamenii de știință recunosc că nimeni nu cunoaște viitorul, dar este posibilă folosirea intuiției și imaginației și sistematizarea lor în formule matematice. O altă tehnică este și cea cunoscută sub numele de „cross impact”, care studiază, în cruce, corelația dintre un eveniment și altul. Astfel, dacă se presupune că în următorii 20 de ani omniaura va extrage 20 la sută din brana sa din mările și oceanele lumii, se pot urmări influențele acestui fenomen asupra duratei medii de viață, asupra sănătății, învățămîntului, transporturilor etc. De asemenea, sînt folosite și alte tehnici mai complexe, computerizate sau nu, care încearcă să exa-

mineze efectul unor evenimente și procese întâmplătoare, cum sînt cutremurele de pămînt, războaiele, invențiile geniale etc. Viitorologii depun eforturi considerabile pentru îmbunătățirea planificării economico-sociale, ajutînd factorii de decizie să imagineze consecințele diferitelor politici. De aceea, sînt convins că știința studiilor viitorului este o parte absolut esențială a oricărui sistem de planificare modernă. Aș vrea să menționez activitatea remarcabilă pe care o depun oamenii de știință români. La Centrul de la București, Cercetările lor pline de imaginație, cu care am luat contact la cea de a V-a Conferință mondială de studiere a viitorului, desfășurată în acasă primăvară la Dubrovnik, sînt bine apreciate pe plan internațional. Personal, aștept de la el elaborarea unor studii ample, cu caracter interdisciplinar, unde să utilizeze metode și informații matematice (în care excelență cu succes), politologice, istorice, antropologice, psihologice ș.a. Oameni de știință ca Mircea Mălița, Mihail Botz, Mariana Celac și alții oferă garanția alcătuirii unor asemenea studii de care

viitorologia contemporană are multă nevoie

— Din lucrările dv. ca și din o serie de dezbateri, vă cunoaștem pozitia referitoare la un viitor privit mai ales din punctul de vedere al societăților occidentale dezvoltate. Care credeți, însă, că vor fi principalele probleme cu care se vor confrunta celelalte societăți? Și ne gândim, în primul rând, la țările în curs de dezvoltare

— Astăzi, principala problemă pentru aceste țări este aceea de a se elibera de mentalitatea că pentru ele nu există progres decât în măsura în care imită modele străine. Fără îndoială, este foarte greu să te îndrepti spre viitor fără să ai un model. De aceea, este vital pentru aceste țări să-și inventeze modele proprii de dezvoltare. S-au dezvoltat teorii potrivit cărora India, sau Guatemala, sau Bolivia, sau orice altă țară în curs de dezvoltare, ar trebui să facă ceea ce au făcut alții până acum cu un timp. Prin urmare, să imite. Aceasta este un mod de a privi lucrurile foarte dăunător. Un adevarat îndreptățat, certifi- cat de practica istorică a popoarelor, este acela că fiecare țară, indiferent de mărime, trebuie să-și conceapă singură viito-

rul. Folosesc adeseori termenul de „democrație anticipativă”. Înțelegând prin aceasta ideea că țările nu își pot rezolva problemele fără să acorde o mai mare atenție viitorului, fără să aibă o conștiință a viitorului la pregătirea cărui să participe toți cetățenii. Aceasta idee este valabilă și pe plan internațional, unde deciziile de rezolvare a problemelor viitorului nu trebuie să fie luate numai de super-puteri. Toate popoarele trebuie să aibă dreptul să participe la luarea deciziilor principale în problemele energiei, resurselor alimentare etc. Aceasta ar fi, după mine, demostreația anticipativă” la nivel mondial

— În ce măsură poate influența „explozia demografică” viitorul acestor țări?

— Aceasta este o nădărmă problemă cu care vor fi confruntate în viitor țările în curs de dezvoltare. Ordinele călătorește prin Asia, America Latină sau Africa și privește chipurile locuitorilor de aici vede că aceștia sînt foarte înorbiți. Rata creșterii populației în majoritatea țărilor din continentele amintite este înfricoșătoare. Fără îndoială, fiecare societate trebuie să fie liberă să

aibă propria sa politică demografică. Problema, deosebit de simplă, nu este cea a numărului de oameni, ci a numărului de oameni raportați la distribuția resurselor. Să ne uităm la S.U.A., R.P., Germania, Suedia și la alte țări dezvoltate, unde un nou născut consumă cît alți 20 din ziua din înaintea sa, o țară dezvoltată care recomandă altor țări să-și reducă creșterea populației, dar, în același timp, nu-și controlează propriul consum, este ipocrită. În acest mod se explică de ce este atât de necesar să se ajungă astăzi la o nouă ordine politică și economică internațională, care reprezintă, după opinia mea, una din condițiile de bază ca planeta să supraviețuiască în următoarea jumătate de secol

— Știința viitorului nu poate rămîne indiferentă la eforturile popoarelor lumii pentru dezvoltare și dezangajare militară, pentru creșterea unui climat internațional în care să nu dicteze utilizarea forței sau amenințarea cu forța. Veceți posibilă realizarea unei lumi fără armie?

— Sincer vorbind, consider că o asemenea lume nu va exista în ur-

mătorii 30 de ani. Problema nu este de a dori în mod ideal dezarmarea — care este o altă condiție a supraviețuirii planetei — ci de a pune sub interdicție armamentele nucleare, în primul rând, și de a suptăvighi efectiv dezvoltarea sistemelor militare și a vânzării lor de arme. Va trebui ca toate forțele progresiste din lume să-și concentreze eforturile asupra prevenirii și înlăturării pericolului major care decurge din cursa înarmărilor. Personal, mă opun violent dezvoltării racioanelor nucleare și folosirii plutoniului în fabricarea armelor de distrugere în masă. Anul trecut am vorbit în fața Comitetului pentru relații externe al Senatului american, prezentând punctul meu de vedere referitor la posibilitățile de implementare a prohibiției armelor nucleare. Referindu-se la aceeași problemă, un alt vorbitor, Norman Cousins, redactor la „Saturday Review”, a spus: „Trebuie să ne gândim la asta acum 30 de ani!” Eu cred că ACUM, dar chiar ACUM, trebuie să ne gândim în armele care vor apărea peste 20 de ani. Care vor fi armele anului 2000? Cum vom putea să împiedicăm

cărm realizarea lor? Întrebările în care trebuie să ne gândim eu toți, cu deosebire răspunderea promovind nelimitat restricția proliferării armelor nucleare, împiedicând dezvoltarea și perfecționarea unor arme și mai periculoase: biologice, genetice ș.a. Știința înșiși, pe unii cărora apasă o mare responsabilitate socială, trebuie să aibă conștiința primejdiei uriașe pe care o constituie aceste arme, acum și în viitor. Este necesar ca negocierile făcute în acest sens pe plan internațional să lăsa din liberalism Tratatul de dezarmare fără dezechilibrat armelor pentru control internațional nu valorază nici cît birul pe care sînt scris. Totodată trebuie imediat să se ajungă la o convenție oficială cu privire la vânzările armelor convenționale. Privilegiul acțiunii a vinzării similare a armelor către state aflate în conflict este imorală. Apreciez poziția României înaintată O.N.U. și devenită document oficial al acestui for, în care se propune reducerea cu 10 la sută a bugetelor militare ale statelor și utilizarea mijloacelor obținute pentru crearea unui fond de

dezvoltare internațională — Stimabile domnule Avin. Toffler v-am ruga în încheiere să ne spuneți cîteva cuvinte despre impresia pe care v-a lăsat o rea tăle conferință contemporană.

— Aceasta este prima mea vizită nu numai în România, ci și în Europa răsăriteană. Deși nu sînt specialist în probleme de politică externă, cunoșteam poziția țării dv. pe plan internațional, eram la curent cu procesul dezvoltării ei multilaterale și cu implicările pe care acestea le are în diviziunea internațională a muncii. Ceea ce mă interesează cel mai mult este rolul deosebit pe care-l joacă România ca țară europeană și socialistă care încearcă să achiziție prioru sa cale de dezvoltare, avînd o constituție activă a realității lumii a treia. Știu că aveți un plan de dezvoltare echilibrat pînă în anul 2000. Consider că o țară care privește cu 25—30—40 de ani în viitor are o concepție foarte înaintată despre dezvoltare

CORNELIU
VADIM TUDOR ■
Fotografi de RADU
CONSTANTINESCU ■

LA CEZĂTOARE

1. **Identify the main idea of the passage.**

1. *Leptocarpus* *Leptocarpus*

15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 8

1847

XIA SHIMONG, vol de ro.
Avec une robe blanche
à bordure rouge, avec b
ce d'été et Nu est bl

(Alum)

1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000
 2001
 2002
 2003
 2004
 2005
 2006
 2007
 2008
 2009
 2010
 2011
 2012
 2013
 2014
 2015
 2016
 2017
 2018
 2019
 2020
 2021
 2022
 2023
 2024
 2025
 2026
 2027
 2028
 2029
 2030
 2031
 2032
 2033
 2034
 2035
 2036
 2037
 2038
 2039
 2040
 2041
 2042
 2043
 2044
 2045
 2046
 2047
 2048
 2049
 2050
 2051
 2052
 2053
 2054
 2055
 2056
 2057
 2058
 2059
 2060
 2061
 2062
 2063
 2064
 2065
 2066
 2067
 2068
 2069
 2070
 2071
 2072
 2073
 2074
 2075
 2076
 2077
 2078
 2079
 2080
 2081
 2082
 2083
 2084
 2085
 2086
 2087
 2088
 2089
 2090
 2091
 2092
 2093
 2094
 2095
 2096
 2097
 2098
 2099
 2100
 2101
 2102
 2103
 2104
 2105
 2106
 2107
 2108
 2109
 2110
 2111
 2112
 2113
 2114
 2115
 2116
 2117
 2118
 2119
 2120
 2121
 2122
 2123
 2124
 2125
 2126
 2127
 2128
 2129
 2130
 2131
 2132
 2133
 2134
 2135
 2136
 2137
 2138
 2139
 2140
 2141
 2142
 2143
 2144
 2145
 2146
 2147
 2148
 2149
 2150
 2151
 2152
 2153
 2154
 2155
 2156
 2157
 2158
 2159
 2160
 2161
 2162
 2163
 2164
 2165
 2166
 2167
 2168
 2169
 2170
 2171
 2172
 2173
 2174
 2175
 2176
 2177
 2178
 2179
 2180
 2181
 2182
 2183
 2184
 2185
 2186
 2187
 2188
 2189
 2190
 2191
 2192
 2193
 2194
 2195
 2196
 2197
 2198
 2199
 2200
 2201
 2202
 2203
 2204
 2205
 2206
 2207
 2208
 2209
 2210
 2211
 2212
 2213
 2214
 2215
 2216
 2217
 2218
 2219
 2220
 2221
 2222
 2223
 2224
 2225
 2226
 2227
 2228
 2229
 2230
 2231
 2232
 2233
 2234
 2235
 2236
 2237
 2238
 2239
 2240
 2241
 2242
 2243
 2244
 2245
 2246
 2247
 2248
 2249
 2250
 2251
 2252
 2253
 2254
 2255
 2256
 2257
 2258
 2259
 2260
 2261
 2262
 2263
 2264
 2265
 2266
 2267
 2268
 2269
 2270
 2271
 2272
 2273
 2274
 2275
 2276
 2277
 2278
 2279
 2280
 2281
 2282
 2283
 2284
 2285
 2286
 2287
 2288
 2289
 2290
 2291
 2292
 2293
 2294
 2295
 2296
 2297
 2298
 2299
 2300
 2301
 2302
 2303
 2304
 2305
 2306
 2307
 2308
 2309
 2310
 2311
 2312
 2313
 2314
 2315
 2316
 2317
 2318
 2319
 2320
 2321
 2322
 2323
 2324
 2325
 2326
 2327
 2328
 2329
 2330
 2331
 2332
 2333
 2334
 2335
 2336
 2337
 2338
 2339
 2340
 2341
 2342
 2343
 2344
 2345
 2346
 2347
 2348
 2349
 2350
 2351
 2352
 2353
 2354
 2355
 2356
 2357
 2358
 2359
 2360
 2361
 2362
 2363
 2364
 2365
 2366
 2367
 2368
 2369
 2370
 2371
 2372
 2373
 2374
 2375
 2376
 2377
 2378
 2379
 2380
 2381
 2382
 2383
 2384
 2385
 2386
 2387
 2388
 2389
 2390
 2391
 2392
 2393
 2394
 2395
 2396
 2397
 2398
 2399
 2400
 2401
 2402
 2403
 2404
 2405
 2406
 2407
 2408
 2409
 2410
 2411
 2412
 2413
 2414
 2415
 2416
 2417
 2418
 2419
 2420
 2421
 2422
 2423
 2424
 2425
 2426
 2427
 2428
 2429
 2430
 2431
 2432
 2433
 2434
 2435
 2436
 2437
 2438
 2439
 2440
 2441
 2442
 2443
 2444

267121492

34 1000-10 000, 1000 1000.
 35 1000 1000 1000.
 36 1000 1000 1000.
 37 1000 1000 1000.

(A. P. 1)

[illegible]

(19390497)

1 robot shipped by Philip
about 1970 to the Smithsonian
as an incident in the
new era of the 1970s

(Continued)

[illegible]

Grafica

[illegible]

(T1114011)

Munda metropolitani iur.
 et totius, fit iur de cur
 de cur et a simul totius.
 legemini ubi et totius.

1771

A note to the
Committee

[illegible][illegible]

Simbol al vordelor multe
cine, una sa te ducite
Curse plene, ter fura,
Pentru plina vultore!

【例17】

Cu 1000, ingi in 1000
 Si 1000 in 1000
 Nu 1000 in 1000
 Si 1000 in 1000

137179.34

Derdaſe ewe maall paret
Lan a mind do y t lei
Ed deur uweri eughe d.
Pe eind parette guld

1701

Dup-un gurd de oi
Se învârtă, învârtă,
Se învârtă, învârtă,
De presost, la pios!

(12-17200)

MURRAY JORDACHE &
BILIBESTI

CU NOROC

(A.A.A.A.A.V) P.140211 944006(M)

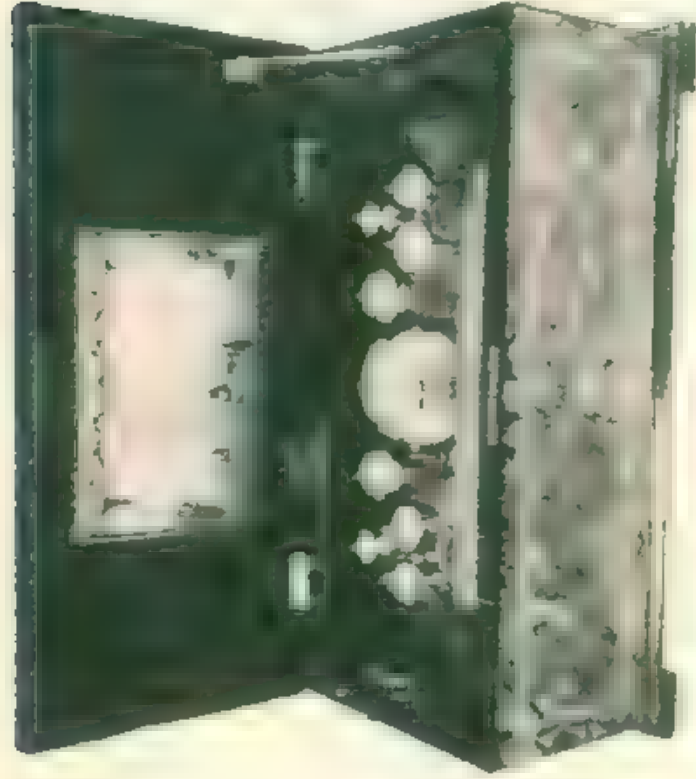
BĂTAIE CU ZĂPADĂ

Місцеві органи :

xx(x)-x(x)

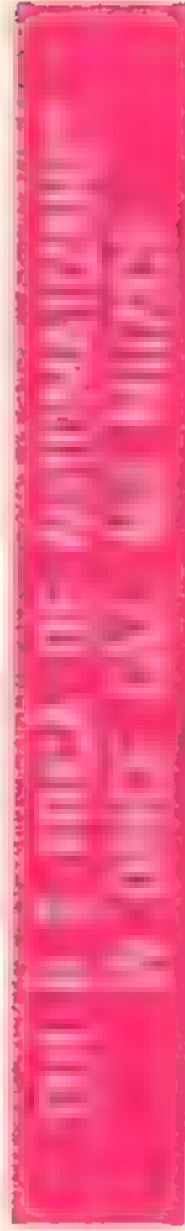

1991-1992

Cuile muzicale capabile să
preia sarcinile unei întregi or-
chestre.

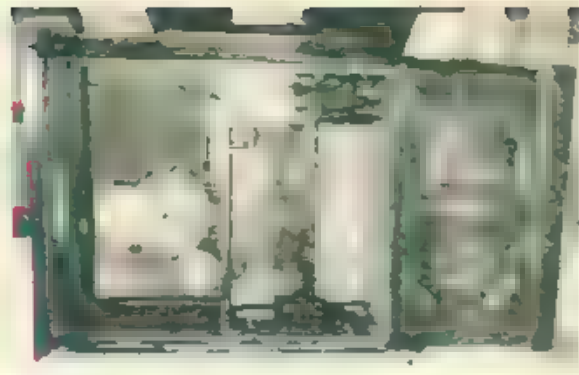
pe principiul cilindrilor cu şif-
turi (cuile) învârtite manual sau
prin intermediul unui sistem cu
ace ori graţiate fac parte şi fer-
mecitoarele „botte à musique”,
cuilele muzicale, orga Barbarie
(după numele vestitului măster
Barberi din Modena), cea cîntată
de Edith Piaf într-o cunoscută
jansonetă şi care nu este altceva
decît duapă noastră flageolet,
tamborul mecanic, orchestronu.
La Muzeul din Iaşi pot fi văzute
(şi ascultate) o orgă Barbarie,
construită la Timişoara şi în-
caputul secorului nostru o altă
orgă automată precum şi un
tambal mecanic datînd din

Vorbim, în răpîr, despre mu-
zică de pe vremea bunicii, opu-
nem cu zîmbete ironice, super-
automatela noastră combine mu-
zică sentimentală şi flageolet
de demult uitînd — aş cum se
întîmplă de atîtea ori cînd ne
revendicăm, orgolos, drept co-
pil al acestui secol — uitînd,
spuneam căs ce datorăm altora.
Colecţia de aparate de înregis-
trare şi redare a sunetului atîta
în zătreas Muzeului Ponehnic din
Iaşi, are dincoo de excepţionale
sa valoare în sine şi meritul
de a stabili adevărul în ochi ce-
lor prea repede dispusi să ignore
darurile timpului. Adunată cu in-
fină trudă greă şi răbdare de
către specialiştii al Muzeului re-
şee această colecţie — graţ
consideră de către un şef ce fiind
o trecere în revistă a instru-
mente or muzicale — al cărei
punct de plecare a fost o ex-
poziţie de numărit satăz printr
pufnise din lume care pot să
ustraze litera automatizării ape-
raturii muzicale cu comandă
după program printră tirabuni-
ca acestora harpa electrică (io-
cul de naştere — Anglia secolu

lu al X-lea) şi viale o vioară
sem automată care a cîrulat prin
Europa aceluşi secol al X-lea,
ajungînd şi la noi, unde a luat
numele de „lură în Trans vania
şi lărlă în Moldova. Un exem-
plar original al acestuia din
urmă, aliat în muzeu, a fost des-
copert în satul succaveen Mol-
dova — Suliţa.

Cine dintre noi în Iaşi fiind
(măcar în trecere) nu a ascu-
tat „cetea” din turnul Palatu-
lui Culturii, anunţător al orei
exacte în ritmu primelor mî-
tur din „Hora unirii”? De fapt
înclîndu-ne de puritate şi
exactitatea aceluşi fragment de
cîntec, nu facem decît să oma-
giam cel mai vechi sistem de
înregistrare a melodilor — ci-
lindrul cu şiftr (secolul XV),
apăcat în construcţia carillonu-
rilor, o formaţie de clopote de
dimensiuni diferite, aranjate
altdoma unei game muzicale com-
plete şi acţionate cu ajutorul
unor ciocene menue sau auto-
mate. Pentru ultimele asamblare,
datînd din secolul a XX-lea se
afă şi carillonul de la Iaşi. Din
această familie a aparaturii exste

Orchestraul cu pape instru-
mente de parţelle

Constant nopolă ultimilor ent al
vascului trecut. Un exemplar re-
alism de automat muzical (nici
nu credeam că mai există aşa
ceva”, ne spune directorul ad-
junct al muzeului, Eugenia Ur

escu) este orchestraul cu trei voci, descoperit la o expoziție internațională de la București. În anul 1920 și la o căruț restaurare s-a pus într-oare se priceperă, alături de linguriile specialiștilor, maestrul Măndru Dănilă. Nu mai greșea se află și orchestraul cu șase instrumente de percutie.

Al doilea năpas obligatoriu al acestei miraculoase călătorii prin epocile muzicale este cel solicitat de aparatele ale căror înregistrări muzicale se bazează pe discul din carton sau din metal perforat; este vorba de aristoane și de simfonioane, unele dintre ele înregistrate și cu un ceas, grație căruia melodiile preferate năvălesc în cămă a ore exactă. Un amănunt: toate aceste minuni ale tehnicii de audiere s'nt înregistrate în splendidele mobile de epocă.

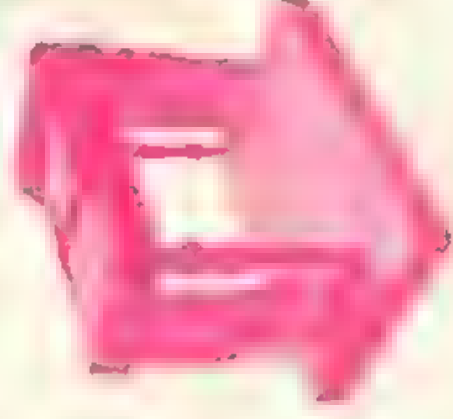
După multe călătorii, francezul J. Carpentier izbutea să prezinte la expoziția internațională de electricitate de la Paris din 1880 primele plane mecanice. Muzeul nostru posedă câteva exemplare care conțin, în același corp, alt mecanismul de acționare al și planului propriu-zis. La clăvia ani după Carpentier americanul Votey își legea numele de și mai ingenuoasele automate muzicale botazate, grație, „pianoale”, concepute după o schemă care la vremea se nu putea fi considerată decât com-plicită și năstrucă prin-cipalelor presi, un flaut al lui Pan se prezintă sub formă unei cutii metalice având pe lungime un număr de orificii egal cu numărul diapazon-pianului comu-nând direct (prin intermediu-ului tub din cauciuc sau din plumb) cu o pompă de aspirație (înșea foale). Pentru mîntea născută dedată la toate combi-națiile tehnice este împede — sardăi — cum își făcea drum muzica în interiorul scutei ple-nole. Banda perforată trece pe deasupra flautului, sarul năvă prin orificiile luate bare de perforație benzii pentru a ac-tiona, apoi, asupra unor supape care la rîndul lor, fac legătura dintre pompe de aspirație și un alt sistem de foale, ceva mai mic; scutite din urmă, com-primate fiind, transmit „co-manda” — prin pîrgh și cio-cănele — clapetelor planului

În sfîrșit, cu fonografele lui Edison, gramofonul lui Berliner, microfonograful lui François Dussaud, telegrafonul lui Pouillon ne apăsăm de plez-up-urile și magnetofonoale noastre cele de toate zilele și, bineînțeles, de câ-pitului unei călătorii care marșă din plin răpăruș a citorva ore, le-ai să răfîșim mulți de ad-mirație, pierduși în ascultare precum în celebrele fotografii e-celu care plîndește „His Mas-ter's Voice”.

MAGDA MIHAILESCU ■

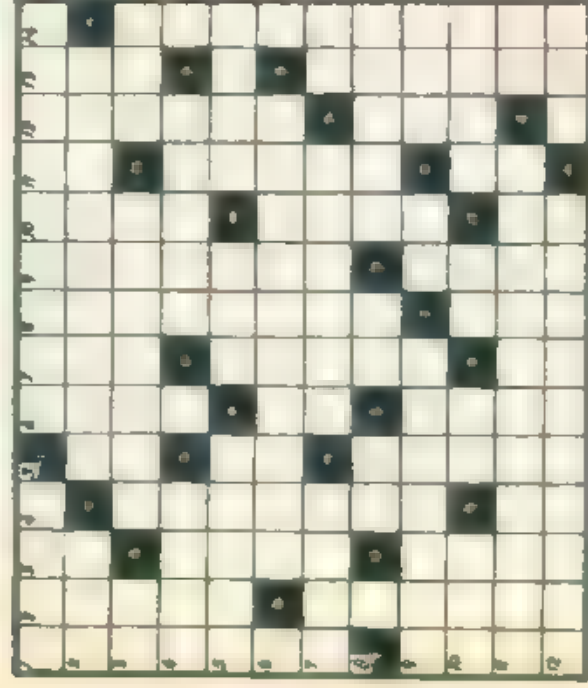
Orgă automată

Pian mecanic

Ornul orchestral printră ventilele alter epoci

ORIZONTAL: 1) Poet de meditație care, la 3 iulie 1877, a publicat poezia „Oda la reșbou, veridicită martirilor anonimi ai independenței” (Vasile D.) — „Ceahlăul” prozel noastre, care a dedicat Independenței născușe povestiri, printre care „Lucea Griviței”, „Censuri de pace”, „In bătălie”, 2) Personaj feminin din romanul „În război” de Duiliu Zamfirescu — „Stenua Românei” și Ordinul „Sf. Gheorghe” ajunse pe pieptul sergentului rănit, drept plată că a cucerit steagul redutei (sing.; V. Alecsandri, „Sergentul”) 3) Net — Poet vestire de M. Sadoveanu, plin omagiu de recunoștință adus lui Vasile al lui Tudor, om simplu din popor care s-a desprins de tot ce-i era drag și s-a dus să moară pe câmpul de bătălie (neart) — Particulă onomastică anglo-saxonă 4) A se da înăpoi — „Bravi copii ai României, vesei ați plecat / Ați plecat cu steagul țării mîndru și curat, / Și v-ați dus peste hotare pentru-un scump odor, / Pentru-a țării neînfrângere, pentru-al ei onor” (Scipione Bădescu, „Armata române”, sing.) 5) Stă nedormit — Arbore de pînă — Poet contemporan, semnatarul poeziei „Ostașii noștri” (Tiberiu) 6) Creatorul născușilor poeziei „Ostașii noștri”, „Sergentul”, „Oda ostașilor români” etc., incluse în volumul „Ostașii noștri”, elogiu a lui „dregilor vulturi de câmpuri” și „șoimii de munte” 7) Între acei loc — Dinle (reg) — Cupeu 8) Începe să vînscă — Căntec — Stație CFR și cabană în județul Sibiu 9) Târziu-avem și noi sub soare, / Și-o rivă-nese dușmanii destul, / Dar prin vremi asu-priteoare / Ne-am lăsat-o nimănui! (G. Coș-

buc, „Cîntec”) — Zoe Georgescu — Prefixul albinelor 10) Alt prefix cu înțelesul „același” — Calea 1 — Introducere în biologie 1 — A nu izbuti, 11) Despre faptele de viață ale acestui căpitan amintitește și scriitura lui Paș în povestirea „Noi la ’77” — Constantin Niculescu, 12) 100 de ani de la cucerirea Independenței de stat — Apă

VERTICAL: 1) Altă povestire de M. Sadoveanu, în care eroii își sacrifică viața pentru a aduce în transele românești pe bunii, s-au pierdut rînit în luptele cu turcii — Armele române sună / Pe-ale Dunării câmpii; / Ele lumii vin să spună / Că trăiesc al . fi) (nom; George Slon; Stenua Românei) 2) Feciorul Anei, care „zace de patru luni, și-l slab și tras” (G. Coșbuc, „O scrisoare de la Muselim Selo”) — Jugul de care au dorit cei „nouă din Vaslui și cu sergentul zece” să scape „sărmana scumpă țară” („Peneș Curcubul”) 3) Unu și una — Mai mic decît un munte — „... părăsita”, povestire în care M. Sadoveanu a demonstrat că în lupta pentru cucerirea Independenței adevăratul eroism a fost reprezentat de marea masă a ostașilor ce veniseră direct din luptele lăz sate și ținuturi (p., near), 4) Autorul poeziei „Grivița”, publicată în ziarul „Reșbou”, din 18 martie 1878 (Constanin) — Postav 5) De acord — La testarea din cetate — Nemaînfrîntă, 6) „O scrisoare de la Muselim...”, eternită pe hîrtia de căpraru Nicolae la rugămintea lui Ion, și ajunsă în țară datorită măiestriei pene a lui G. Coșbuc — Cepe 1 — Din

POMUL DE IARNĂ

(Anagramă: 4 litere)

Deși cu tîlc mai enigmiat,
În versuri vă dîușă secretul:
Ridic paharul și înalt
Să-mi fac urarea ca poetul!

Cu ochii de lumind plini,
Azi mă inspiră chiar și vata
De printr-o globuri și lumind:
Pomul de iarnă este gata!

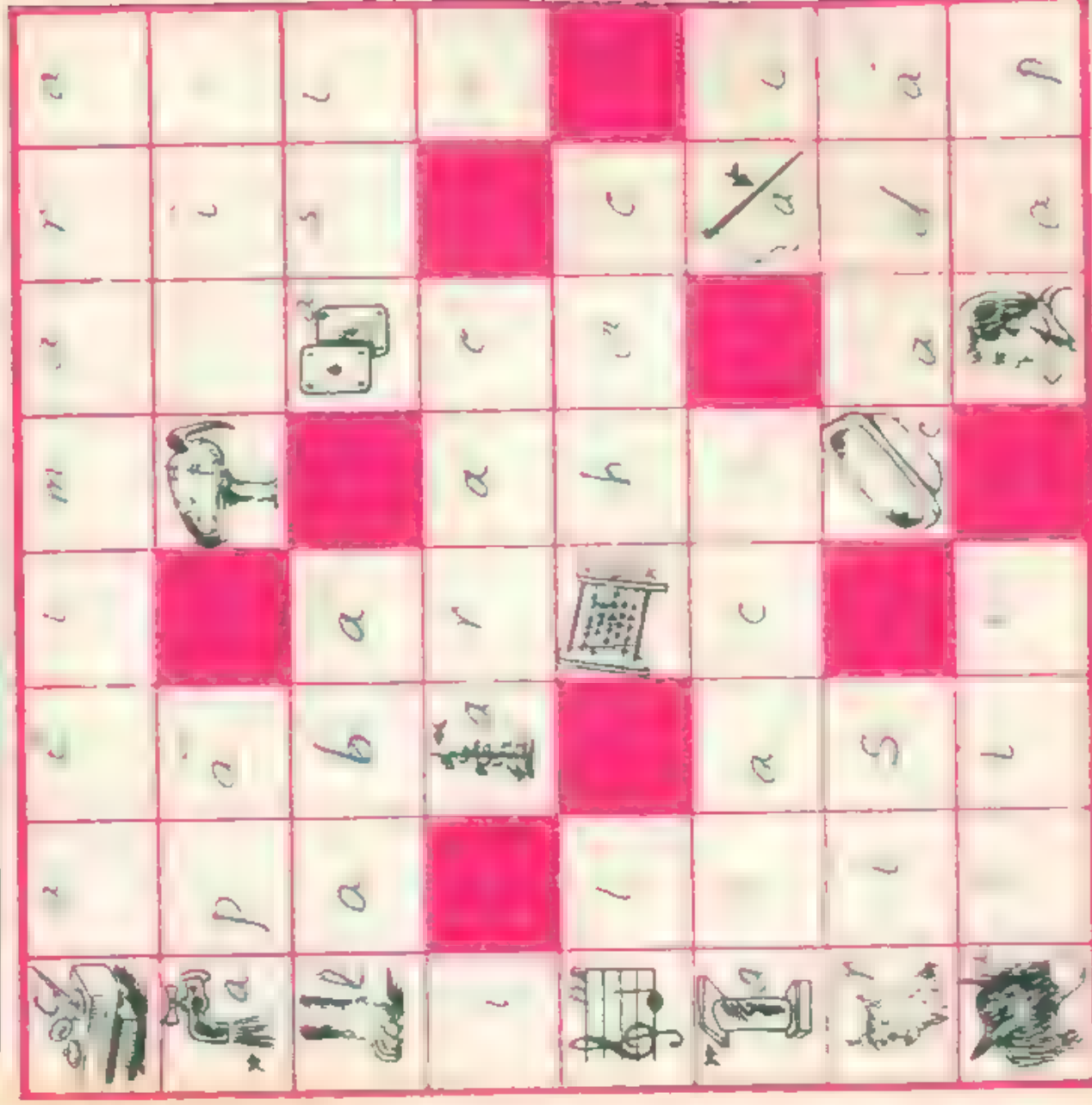
TOMA MICHINICI ■
BUCUREȘTI

neamul ilirilor 7) Prenume feminin —
 Laura — Nicolae Spătaru 8) Altă poezie
 de G. Coșbuc, făcând parte din volumul
 „Cîntece de vitejie” (neart.) — A-si asfin-
 țura seara 9) Din creația acestui poet
 a intrat în volumul publicat în 1877 „Poezii
 dedicate armatelor române”, de asemenea
 inspirat din luptele pentru cucerirea înfe-
 rindentei naționale (1811—1860) — „Presă”
 de exemplu în care a apărut printre altele
 și poezia lui Al. Macedonaki „Stegarul”
 (5 februarie 1878) 10) Imens — „Și pentru
 te să-ți amărăști. Și zilele puțin?” / Că
 n-are-n lume bun și / Decti pe mine.”

(G. Coșbuc, „Rugămintea cea din urmă”) —
 Negatie 11) Fete! — Imbracă în aur —
 Subsemnatul. 12) Acesti (pop.) — Semna-
 tarul romanului „Lăpturi” și al povestirii
 „Noi la ’77” (Ion). 13) Zăpada — „... lui
 Mahmud”, roman de Gala Galaction, a
 cărui acțiune începe chiar în timpul lupte-
 lor din 1877 (neart.). 14) În 1892 publică
 volumul de poezii „Hore otelste”, pătrunse
 de un înălțător patriotism (Aron).
 Dicționar: AED, OBA, OMG, ILIR.

PETRACHE MUREȘ ■
 VIȘEU DE SUS

CAREU ILUSTRAT

DELA - MARITTA

MAIDA - THEODORA

PROFLYBORN SI ELEVE LA SEBASTIA
VOROS AT SATE IS HORCTIOM
PERFECTIUM IN GYMNASICA

profesori la liceu sînt Bibire Monteanu, Ioan, Kun etc. Iar director al școlii este profesorul Ștefanescu, actual antrenor federal de atletism. Maria Ștefanescu și ea un timp profesoară la liceul din municipiul Gh. Gheorghiu-Dej Dar Munchenul nu avea să aducă decât un modest loc în competiția pe echipe reprezentativelor române. O parte din specialiști de la liceul de gimnastică sîntînd probabil ceea ce vinva s-au retras înainte de Olimpiadă, piercînd din orăzîul de pe Trînceu în orice caz, după 3-0-73 la la hotărîrea desfășurării centurului de pregătire olimpică a avut o nevastă înrîntată. Cea mihi mare parte dintre apurtoare și antrenori pleacă spre alte meciaguri adunînd în municipiul doar fetele de aici și alte câteva gimnaste foarte tinere. Bela Karolyi merge mai departe însă pe drumul său în societăți în via la liceu Lesaru Simoni la pravnicu Anca Grigoraș Marius Comanțin - gimnaste care împreună cu fetele atletice în vîrstă de Bela Karolyi vor alina cănd cea mai tină echipă de gimnastică participă vîndu- în competiție naționale de senioare spre sfîrșitul anului 1973. Echipa condusă de profesorul Karolyi se află în fața primei sale participări la tradiționala competiție de juniori. Cupa prietinelor, în ediția desfășurată la Sofia. În zarul nostru de specialitate" apare un articol în care fetele de gimnastică este făcută praf pentru ireponsabilitățile de a lăsa să participe la competiție de senioare amplasate depl. de 30-11 ani. "Nadia Comăneci" cîștigă însă două medalii de aur iar impresia în rîndul specialiștilor străini prezenți la Sofia este dintre cele mai bune.

Pentru că ajungem la anul 1973 an pe care Bela Karolyi îl consideră drept „anul implanțării profesionale”, ne permitem o mică paranteză (Bela Karolyi) a fost mai, înși o apărare a atletismului nostru. Cu juniori a fost recordman național la aruncarea ciocanului de 3 kg (61,37 m) și de 4 kg (57,14 m) - în 1957. A mai jucat handbal și rugby, ba chiar a făcut și puțin box - pentru că sîntura-i de colos făcea 1,35 m înălțime 64 kg) și rebusa-rea fizică l-au ajutat învîdăuna să se apropie de sport de mîncarea fierc. Antrenor de gimnastică feminină a devenit abia mai tîrziu, fiind oușit de munca soției sale care a fost gimnastă de performanță devenind apoi antrenoare. Dar de ce gimnastică feminină și nu masculină la arma urme? Gimnastica feminină este mai frumoasă spune profesorul Karolyi atîrîd Riscul acrobatic dar și artistică elementelor și dau o mai mare complexitate și în ereștîl timp o dozebeac foarte mult de cunoaștere, în care predomină elementele exotice în forță. Pentru mine, dacă ar fi să devin atîtă antrenor al unei echipe masculină difișitate ar fi aceeași cu a mîi feminină pește noaptea în antrenor al unei echipe de handbal pe gheată."

Dacă 1973 anul „marelui șem", cum spune Bela Karolyi, edică anul în care echipea liceului de gimnastică avea să aducă municipiului Gh. Gheorghiu-Dej, pe care-l reprezintă, toate urările naționale posibile începînd cu categoria I-V-a (cupă), pînă la categoria senioare

la 1 campionatul național pe echipe a fost organizat o fază echipei Dinamo București, cu antrenorul Gheorghe din Jarmeniș) pînă la sfîrșit de echipa 13 puncte - adică un fel de înălțare în fața ei. De asemenea fetele-născute din municipiul de pe Trînceu au cîștigat toate divizele an individual în competiția pe echipe iar echipa formată din noua, 11 fete, cîștigă din vîrstă 12 ani și nu a cîștigat cum s-a văd în țară în competiția pe echipe de senioare inferioară ca vîrstă. A fost că și cum s-a cîștigat campionat național la fotbal - spune Bela Karolyi) - ar fi cîștigat în anul 1973 și el Cupa Romîniei, dar și alte câteva competiții de nivel mai mic precum diviziile B C și altele campionatului urbane. Un an mai tîrziu, lînd organizatorii cu dinastului național își aduc aminte de o prevedere învechită a regulamentului (admiterea în concurs a echipelor numai dacă au împlinit vîrsta de 14 ani) și interzic echipei băcăuane participarea. Cîștigă bînciștele Dinamo tradițională în băcăuare în ultimii zece ani înainte de 1973. În „Cupa Prezidenței", la Gera (R.D.C.) Nadia cîștigă trei medalii de aur, una de argint și una de bronz - anușit parca succedut de la Olimpiada 74 -, întru competiție la care au participat Nelli Kim și alia etele tinere ale gimnasticii europene. Un an mai tîrziu, la Phnom Penh, în cadrul acelușei competiții de cel mai înalt nivel al sportului junior, reprezentativa de juniori a Romîniei cîștigă pentru prima dată în fața competiției H.S.S. Anul 1974 va reprezenta în același timp cel mai mare învictoria al gimnasticii românești care s-a prezentat external la Varna. Voienaru națională mondială, desfășurată la Varna. Voienaru națională mondială, desfășurată la Varna, acordă credit total, echipei, fetele din municipiul Gh. Gheorghiu-Dej pentru Olimpiada anului 1976, ca și soților Karolyi, care condus această echipă-munne vîntoasă depl. anul preluimpic 1973 Nadia cîștigă Turcul campionat la Londra, apoi Cupa Jocurilor Commonwealth la Montreal și, spre sfîrșitul anului Campionatul european desfășurat la Atena în Norvegia. Triumful Nadiei este pe cît de complet, pe atît de spectaculos. Mi-ar fi plăcut să fi fost acolo și Teodora Ungureanu, spune Mario Karolyi, s-a hotărît etnoș să participe numai Nadia, care a trebuit în acest fel să ia pentru prima dată un avens de performanță față de celelalte colege ale sale s-a produs astfel o apărare vîntoasă în echipe naționale Nadia devenind vedeta nr. 1, lucru care s-a confirmat desigur și la Montreal - stop cu dru Bela Karolyi). Teodora sau Dorina cum li spunem noi este fată cu cel mai frumos caracter pe care am cunoscut-o vîntoasă. Cînd a venit la noi nu avea decît 13 ani și vîrsta direct de la Italia care lungă de aproape o mie de kilometri pentru că auase de echipa noastră de gimnastică și deosea să facă și ea parte de cum a spărat în sala atîrînd de un gramințan vîntoș mai mare decît ea cînd că ne cîștigă pe noi am îndrăgîl-o pe loc. Era cu o apărare de fată (noi îi mai spunem și astfel cîștigătoare Aschiuș) dar avea în ea o mîndre vîntoș de a deveni gimnastă. Am luat-o cu noi în labără la mare, la 2 Mal, clăndestîn ea să aie apa, apoi a rama în liceu și a crescut.

minghie mai rar decât cearta și care zero să fie ascultat în a pădure. Dar încă metoda nu este dintr-o dată distrasă totuși nu se ridică nicădată deasupra octavelor unui ton de descoperire a înălțării. Bela nu se răstăiește — dar de fiecare dată, nu strălucind niciodată, bravo și fost în mână „în mână” — în cel mult a fost mai bine. Fetele sau obșnuli să nu-l lase din cuvânt tot așa cum s-au obișnuit să meargă în fiecare zi la școală, iar prezența acestor urme biond cu ochii deloc aprinși, și temperamental extrem de echilibrat, care se câte tot odă și înțeleg dascăl, tată de mame ori le a devenit necesară ca sărui. Bea Karolyi le a învățat că ipse chiar momentala de concentrare poate fi fatidică într-un concurs în concurs nu trebuie nici să te pierzi că răsărită nici să jubilezi, înainte de a primi laureatul, nici să aștepti pasivă desfășurarea evenimentelor — în concurs trebuie să ești vigili! Nu să dai voie să-și exprime măcar emoția — fatidică îndată pentru asta Nadia a apărut în ochii zeilor de mii de spectatori și ai mii de antrenori de telespectatori, martori ai concursului olimpice de gimnastică drept o sportivă fără nervi, complet lipsită de sentimentul numit eroic. La antrenament se învăță cum așa „Uite, Nadia (sau Dorina sau Mariana sau Alina, seapă nu mai existăm decât eu și eu tine ca și exercitiu de exaltație)! În concurs gimnasta se concentrează privind mai mult în gol decât de obicei în jos, timp în care în memorie rează exercitiul pe care-l va efectua peste câteva clipe. La Montreal, Bela Karolyi nu a putut să stea drept în tribună (fînd concursul fermă în bărbat antrenor, n-au fost admisi în sală?). și locul n-a putut să și-l presească de fiecare dată același. Poate nu mă credeați, lini spune dar fetele mă găseau cu ochi într-o sală de aproape 20000 de oameni. Erau momente cînd cred că aveam mai învase nervoase de mine, și chiar stăteam un cîțel aproape telepatic între noi.” Nu este decât oare dată în aducel aminte că Bela Karolyi și Nadia Comăneci se cunosc de mai bine de opt ani — timp în care fie voră fie lărnă, eu lucrău împreună? Oare pe și?

Copilarie pierdută? Nici vorba nu poate fi sint de părere tot Karolyi Me, cînd lăsa dăruia, mînași organizată bogată în activități și împinși. Măta vreme deatfel moștă vella principala a antrenamentului a fost pur și simplu joacă — joacă de a gimnastica rădă vrel, joacă pe aparate joacă de a exercițiile. Cînd l-am rugat pe Bea Karolyi să mi o descrie pe Nadia nu a răspuns imediat. Nadia nu i un copil foarte dechis e ma, rînd în teriorizat — mi-a răspuns într-un tîrziu. An de zhe aproape că nu l-am auzit vocea în sală. Se atacează mai greu de cîlnava dar atunci se atacează foarte puternic împreună cu Dorina, au des gîji de Andreea fella noastră (apropo 4 ani — n.a.), cînd eu și cu Maria avem sală treabă ceea ce se înțeleg deatfel de des în ultima vreme. N-a tot înțeles legi din coran, a-a sărit în ochi ca să zic așa, dar poartă îmbinarea cea ma, fatidică pe care am văzut-o vreodată într-o sală de talie stăce și cele psihice. Nici acum nu este fella cea mai dotată fizic din echipa noastră — Mariana Constantin de exemplu. Cîndă cum îi spunem noi, este incomparabilă cu

Nadia din acest punct de vedere. Dar Nadia are ceva ce n-au celelalte, are ambiție, știu că toate unei vedete adevărate „rautatea” and mari vedete ap spune ugerînd să nu fii greșit înțeles — Este în același timp o fella înțelegătoare, care înțelegare tare bine gîjdalea în tuturor lucrurilor pe care le trăiește dar în interiorizează sentimentele și pare de gheșă impenetrabilă.”

Cred că cel mai frumos compliment — indirect însă! — care i s-a făcut lui Bea Karolyi a fost publicat în ziarul canadian Montreal „Matin” în căsar aliele Olympidel. Vol reproduce pentru final acest curvy care a apărut sub titlu NADIA — PETITA BIONICA. „Forumul a aplaudit-o într-ast închi credet că Maurice Richard însuși (care hocheist ca nadia) a a j maccare și cînclea gol într-un meci pe viață și pe moarte

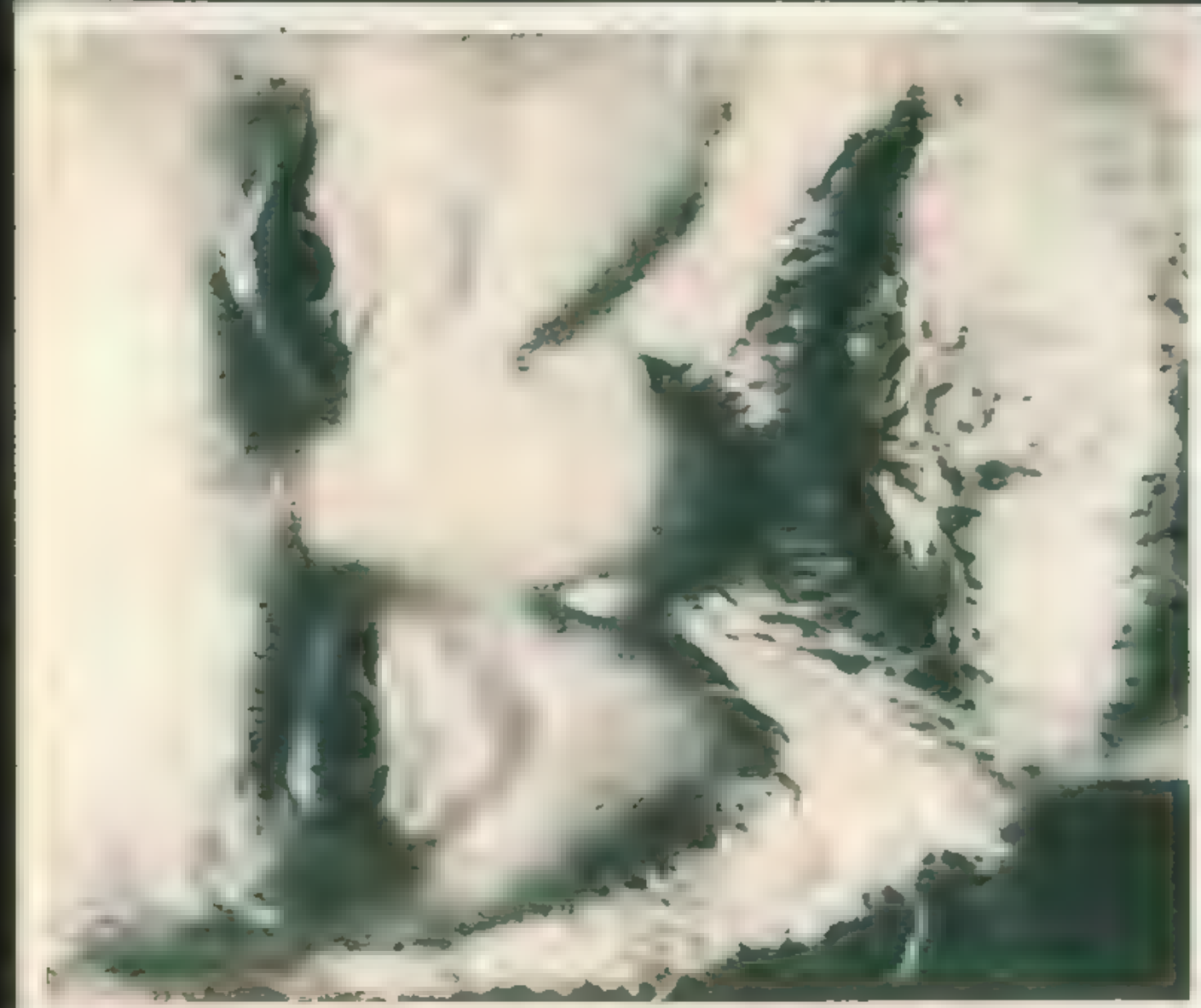
Nadia Comăneci, tinăra gimnasta română de paisproscet ani, arată așa de perfectă învîr ea nu este, aproape sigur, de pe această lume. Bineînțeles că nu vine aici de pe Marte, nici de pe Venus, dar îi bănuiesc pe români de a fi desăcuri-o în bucurii și apoi de a fi refăcut-o urmînd principalele blonții ramură nouă a științei privind studiul dispozitivelor și mecanismelor din sistemul vie în scopul reproducerii unor modele pentru științele tehnice — n.n.) Cunoașteți seriatale americane — Omul de țare milioane de dolari” și — Femeia bionică —? Ei bine ar trebui să credem că și românii le cunoșc, și după ce le-au văzut au avut ideea de a fabrica o — Fetiță bionică — (sau — Fata de țare milioane de dolari).

Dacă Nadia Comăneci a cîștigat cînel medațiilor la Montreal dintr-o țare care are de aur, ce va face atunci la Moscova, cînd va avea 18 ani? În orice caz, camera se de culcare va deveni prespuia înscăpătare și va trebui să-și accuă toate păpușile afară pentru a-și depozita medalile...

Nu, în mod sigur, accușă fella nu-l de pe această lume... Mușchii i-au fost întorșiți cu caucui, peste care s-a turnat oțel... N-aș și cu nimic surprinșă dacă ar vedea-o într-o zi abierînd. Acum, cînd este stăpîna simonatică, urmîm o vor învăța poate boxul și luptele, națat și tirul cu arcul. De ce nu? Pentru că este o — Fetiță bionică —, nimic nu țar și prea greu. Ar putea și astfel lansată în mai toate probele de pistă sau de pe păruze; ar alege probabil mila în mai puțin de două minute!

Fella mea cea mai mică dorea să înceapă gimnastica ilucru adevărat după 10 ani, de de gimnastică din lăneș întreagă au fost pur și simplu analize de țete și băiet de o echionpă dornici să se apuce mai repede de acest sport deosebit de frumos — n.n.) După ce am văzut-o pe Nadia, l-am spus: Inuși bă la apul de gimnastică, chani!; în pierat nu mai timpul. Nu vei putea ajunge niciodată la perfecțiunea Nadiei. Atunci, ce să fac, papa? — m-a întrebat. De unde să știu, l-am răspuns. Joacă baseball, apucă-te de fumai, ia orice vrei, dar las-o bală cu gimnastica t...”

DUMITRU GRĂÎR ■

de vörb, en
VICTOR HUGO

— Arta nu poate cunoaște limite, cătușe sau călușuri! Ea îți poruncește doar: Ha, ! și îți dă drumul în acea imensă grădină a poeziei, în care nu există fructe oprite Spațiului și timpului apartin poeziei ! Să fii lăsat deci să meargă unde vrea, când vrea și să facă ceea ce îi place.

— Cum concepți rolul poetului în societate?

— Poetul trebuie să meargă în rînd cu poporul, ca o lumină caldă, arzătoare, din drumul... Şi pentru ca puterea lui să fie blîndă, îmblătoare, trebuie ca toate fibrele inimii umane să vibreze sub degetele sale ca fel ca al corzilor unui lăută.

— Inspirația este deci prima problemă pentru creatorul de artă. În ceea ce vă privește, cum la flintă ea?

— Unul din ochii poetului este făcut spre a fi stinsit asupra umanității, iar celălalt asupra naturii. Primul se numește observație, iar cel de-al doilea imaginație. Din această îndoită privire s'ată înfăptuiește asupra în-
doialului el obiect la noi în adîncul min-
ții poetului acea inspirație în același timp
unică și multipă, simplă și complexă, care
se numește geniu.

O NOVA ESCOLA

Îmi place această definiție a poeziei enunțată de Hugo, pentru că i se potrivește în întregime. A urit Revoluția De Bonaparte nu voia să audă. A crezut că dinastia Bourbon va aduce libertatea. Vrejii de Chateaubriand, s-a făcut ca el el propovăduitor al legitimității. Dar chiar în momentul când comesa către Roma spre a glorifica încoronarea lui Carol X, îl descoperi pe Shakespeare, din opere cărui Noddy îl tradusese într-o singură noaptea *Regala Lear*. Publicase *Oda per-*

tru încorporare și primirea din partea regelui
două mii de franci

Der incepușe să înțeleagă că se evită
Intr-un joc politic confuz, influența mamei
sale alăbure, în timp ce sporește cea a tatălui
său, bătrânul vește născut în Pruten și al
făcuse parte din redacția ziarului *Le Globe*,
organul liberalismului antidinastic. Zi cu

zi alungea mai mult pe această parte.
Păharul fu plin în 1827, când la un bal la Ambasada Austriei, mareșalul Imperiului Il se refuză titlurile de nobilate. Când se prezentă ducele de Taranto, fu enunțat mareșalul MacDonald. Ducele de Damville fu prezentat doar ca mareșalul Soult, iar ducele de Trévise ca mareșal Mortier. Scandal enorm. Și fiul generalului Hugo izbucnise furios și scrie Oda pentru *Columna din Piața Vendôme*, în care, protestînd cu mîndrie, dă un avertisment aspru celor care ar încerca să educă vreo ofensă țării sale latînd pe Hugo devenit dintr-o dată idol al tineretului liberal. Evoluția sa va fi desavîrșită în 1830. El se îndolî în feța lui Carol X, înalturî pe tron, dar țel dă seama că se începătase cu totul de al Oda pentru *tinere* *frată* este unu) insurecției din Iulia². Din sfaturile mai sale nu mai păstrează dect avertisluna față de acțiunile violente. Dar nu mai poate accepta sub nici o formă absolutismul. Ragimul instituit în Iulia i se pare potrivit întrucît reprezintă în ochi. aî o justă poziție de mijloc. Se simte în largul lui în noul climat politic.

Și în cursul acelor ani, autorul dramatic se va afirma cu hotărâre.

— În 1830, *Hernesi* a însemnat triumful unei noi școli. Dar d-voastră întâmplați de la o revoluție în teatru, condamnată regula în-

THE FIVE FIVE FIVE

[illegible]

vechită a celor trei unități sau, mai bine zis a celor două unități, întrucât continuuți să acceptați unitatea de acțiune.

— Unii distinși contemporani ai mei atestaseră deja acea lege fundamentală a coeziunii pseudohistorice. Ceea ce mai rămânea de făcut, nu putea dura mult. Acest punct de rezistență al vechii sandramele estetice era mult prea subred și a cedat de la primele scuturături. Ceea ce este însă mai straniu, este că tipicarii înveterați în rutina celor două unități pretindeau că-și epurină regula lor pe verosimilii, în timp ce de fapt tocmai realul era sacrificat. În adevăr, ce poate fi mai năvostimil mă absurd, decât acest perlatii: această anticameră loc banal în care ne compliceam să desăgurăm acțiunea tragediilor...? Unitatea de timp nu e nici ea mai solidă decât unitatea de loc. Acțiunea îngheată în limita celor 24 de ore este la fel de ridicolă ca și cea înghețată în veștibel.

ÎNDRUMATOR AL GÎNDIRII ROMANTICILOR

— Ați aruncat la coș vechea regulă a distincției dintre genurile literare.

— Nu există nici reguli, nici modele, sau mai degrabă nu există alte reguli în afara legilor generale ale naturii, care domină arta în întregime și a legilor speciale, care pot fi fiecare operă în parte rezultă din condițiile de existență proprii fiecărui subiect.

— Ați explicat care trebuie să fie caracterul noli drama, în aceeași timp tragică și comică sublimă și grotescă.

— Poesia timpului nostru este drama, iar caracterul fundamental al dramei este realul: realul rezută din cele două tipuri — eu-

blimul și grotescul — care se întrepătrund și există în dramă la fel ca și în viață și în creație. Căci poezia adevărată poezia reală constă în armonia contrariilor.

— Îndrăzneala acestor idei a produs multă viață în lumea literară.

— Pedanții nauci (fîndcă cele două însușiri nu se exclud) pretind că diformul, uful nu trebuie să constă tute niodată obiecte de imitație în artă; și se răspunde că grotescul este însăși comedia, care după toate aparențele face parte din artă.

Scriitorii prea înțelepți preconizează a brietatea formelor de expresie artistică și a sentimentelor.

— Preferăm întotdeauna insuficientul, excozivul. Nici un pic de exagerare. Să opunem în neață de a crește prea tare. Să impunem primăverii moderația. Călea lăcșes să-și socoască bine stelele, are prea multe. Un critic autentic al eccliei sobrietății este la fel ca acelaș portar al unei grădini care, întrebat dacă sînt multe privighetori în copaci, a răspuns: Ah, nu-mi vorbiți de ele; toată luna mai, lighioanele aștea dozgustătoare n-au făcut decît să urie.

— *Horami* a triumfat. Condus de ișteca roy e a la Théophile Gautier¹, înseratul romantic a pornit cu frenezie să ucidă vechiul bărb ealice. S. Victor Hugo aște îndrămnă totul, cel care-l înveță pe acest tîrșet să gîndească.

Acum aduce guvernul, instaurat în a învinuirea de a nu fi rămas credincios prinșilor proclamate n lual Casimir Perier² a spus-o împeda: nu a fost decît o schimbare de pereoață în fruntea statului. Criticile Hugo încintă pe republicani și li fac să apore că li vor avea de partea lor. Dar ei nu este

MISCELANEA

NOTIUNI

Unul din cele mai interesante aspecte ale literaturii române de război, în 1916, este faptul că, în timp ce se scria, se trăia și se trăiește în condiții de război, ceea ce dă o notă de actualitate și de dramă acestor scrieri.

Unul din cele mai interesante aspecte ale literaturii române de război, în 1916, este faptul că, în timp ce se scria, se trăia și se trăiește în condiții de război, ceea ce dă o notă de actualitate și de dramă acestor scrieri.

Unul din cele mai interesante aspecte ale literaturii române de război, în 1916, este faptul că, în timp ce se scria, se trăia și se trăiește în condiții de război, ceea ce dă o notă de actualitate și de dramă acestor scrieri.

Unul din cele mai interesante aspecte ale literaturii române de război, în 1916, este faptul că, în timp ce se scria, se trăia și se trăiește în condiții de război, ceea ce dă o notă de actualitate și de dramă acestor scrieri.

Încă gata de a face acest pas, Pentru ei
Republica rămâne încă o salucă, o himeră
Nu o vede posibilă în Franța.

Și apoi ajunge copilul răsfățat al regimului. Ludovic Filipe îl invită la palat, l-a scordă Legiunea de Onoare, devine prietenul apropiat al ducelui de Orléans. Discursul său de recepție la Academia Franceză ar putea fi socotit ca un breviar al opinilor sale actuale. Vorbește timp de douăzeci de minute despre Napoleon, dar în realitate nu face decât să eticheteze Convenția al făm 14 Orléans

In ochii contemporanilor, ambajulo sare
politice apar evidente. Si fara indoiala, si
nu se inseala. Publicii o placheta continand
poemele inspirate de Napoleon. In 1845 de-
vine *Paix de France*! Va ajunge care si m.
nistrul?

APARE JULIETTE

Dar nu trebuie să ne scape faptul că împlinirea deplină a ambitiilor sale nu le ebbe-
tut de pe drumul marelui. Între 1830 și 1843
Hugo parcurge o epocă decăzută de fecundă.
În 1831, publică primul său mare roman,
Notre-Dame de Paris.

— Ce sîi urmare ind sîi ac/sa acosto
carte?

— Este un tablou al Parlamentului din secolulul XIV și XV. Nu vreau să spun că am scris o carte istorică. Am încercat doar să prind cu barecare cunoștința și conștiința, printr-o alină a trecere în revistă nesistematică, moment

ravurile, credințele artei și civilizația secolului al XV-lea. Desfelul - nu prin această carte poate fi socotită valoroasă. Dacă arăta totul vreun marit, acesta nu poate conștient în faptul că o operă de imaginație a un produs al capriciului și al fantaziei.

La 2 ianuarie 1933 se citește la Porte Saint Martin o nouă dramă a lui Victor Hugo. *Lucreția Borgia*. Hugo are treizeci de ani. Privirea lui întinsește pe cea a tinerei actrițe Juliette Drouot care avea să joace rolul prințesei Negroni.

— Nimoni n-a cîntat dragostea mai frumousă decît d voustră Păule! dragostea mea. breana de orice casăme umană?

— Să iubesti, sau să fii iubit cîndva, această este dragă! Nu trebuie să ceri mai mult. Nu poți găsi o altă perle în sacozălu-
ria otrăvite ale vieții. În ziua cînd nimeni nu mă va mai iubi, sper că voi muri.

— Ați proclamat cu tărie dreptul fiecărui om de a iubi liber

— Aparțin acestui secol și voi rămâne până la moarte un apărător răzvrătit al libertății de a iubii,

Mrs. M. S. Hyslop, Dr. De la Costa

Cum ar putea citi? Aşa nu se găsească la Bebe şi de pagini pe care te-ai simţit înţeleasă, de-a lungul anilor? Juliette? Ea li scrie. Aşa, noaptea de tine, după de

THE KOTLOFF METHOD

Diarrhoe John Gabblin, and most popular actor in
the theatre, of the city, Madison, in 1864, and
the next year, from Madison, he married
Miss Mary A. Gabblin, daughter of James
Gabblin, of Madison, Vermont, and they
have three children, a son and two daughters.
The first daughter, Maria A. Gabblin, is
now Mrs. George Gabblin, of Liverpool, Ontario,
and the only married Madelon, IV, a grand
daughter of the first Madelon.

101

[illegible]

— Am vrut să dau expresie umanităţii în
tr-o operă cu un caracter cîlcic.
Să o plectez succesiv şi elumitan sub toate
aspectele ei : istorie, fabulă, filosofie, care
se confundă toate într-o singură şi imensă
mişcare de ascensiune către lumină.

— De-a lungul acestor poeme, lăsaţi să se
intrevadă încrederile d-voastră în ascensiu-
nea morală a omului

— Aceste poeme, diferite prin subiect,
dar inspirate de aceeaşi gândire, nu au nici o
altă legătură între ele în afară de un fir
care le străbate de la un capăt la celălalt.
Parzindu-se uneori şi atingînd chiar invizi-
bil tărî şi se rupe însă marea şi misterio-
să fir al labirintului uman, Progresul.

Progresul în gura sa, cuvîntul acesta a
căpătat rezonanţa unei profeţii

Este adevărat că odinioară profeţii care
anuntau pe Mesia foloseau acelaşi ton. Prin
această viz une Hugo intrinsează secului său
duminet în întregime de o neastîmătură cre-
dintă progresată. Există în acel secol cîrli
tudinea că omul se îndreaptă către lumină
Există certitudinea că se merge către o so-
cietate ideală. Există certitudinea că se va
ajunge să se pună capăt tuturor închinăci-
lor mîci şi mari. Republicanismul lui Hugo,
care se afirmă în exil, merge mîna în mîna
cu această credinţă într-un viitor luminos

Pentru Hugo, Republica nu a fost la început
decît o opinie ; ea a devenit apoi o luare de
poziţie definitivă, o dogmă. În 1850, respinge
cu mîndrie amnistia ce i este oferită de Na-
poleon III. Dintr-o dată lată-l strălucind ca
un far a cărui lumină se face văzută pe toate
continentele

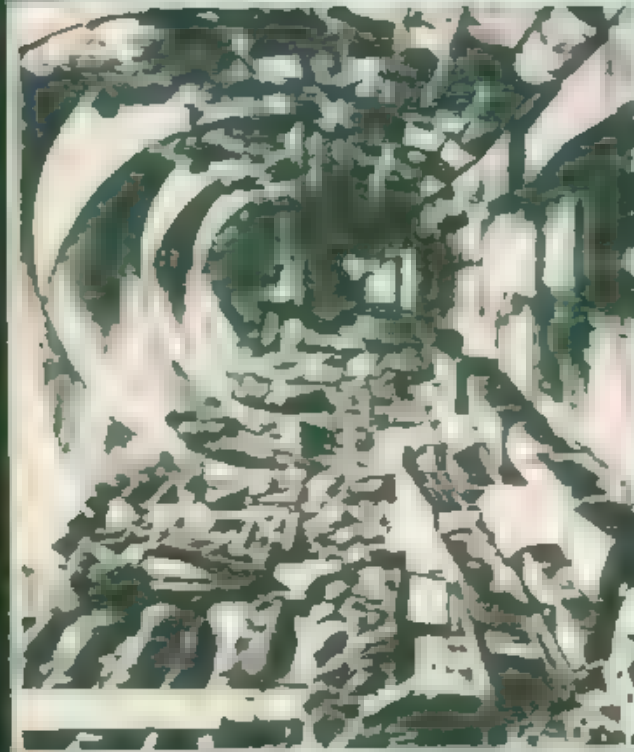
Poetul izolat pe insulele anglo-normande de-
vine intruchiparea aceluia altceva către care
aspiră toţi oamenii, chiar atunci cînd îl re-
negă. Şi faptul că cea mai mare parte a ro-
manului *Miserabilii* a fost scrisă în exil îa-
capătă astfel semnificaţie lui edifică

— Aţi afirmat chiar d-voastră că *Mise-
rabili* constituie o „popoe socială”. Aţi in-
tenţionat deci să înfăţişaţi altitudinilor d-voa-
stră problemele cele mai arzătoare ale epocii?

— Sînt anumite probleme, problemele seco-
lului care se află sub ochii noştri, inevită-
bile. Nu există case de mijloc, ori le stăcăm
din plin, ori fugim de ele. Societatea merge
în mod irezistibil pe drumul luptei. Aceste
probleme constituie subiectul romanului
Miserabilii. Pauperism, parazitism, producţia
şi repartitia bunurilor, moneda, creditul
munca salarizată, prostătaţul descrescerea
treptată a represului, penala, mizeria prosti-
tuta, drepturile femeii care reprezintă „a-
măte din spate umană, drepturile copilului
care împun — şi am spus că împun — în-
vălmăşimul gratuit şi obligatoriu, dreptul au-
tutului care implică libertatea de conştiinţă,
acestea sînt problemele

— *Oamenii mari* au cunoscut de aseme-
nă imens succes. Aţi dobîndit acolo, pe etin-
ele anglo-normande o cunoaştere profundă
a vieţii de pe ţărmul mari

— Am vrut să glorific munca, hotărîrea
devotamentul, tot ceea ce face ca omul să
fia mare ; am vrut să arăt că cel mai impla-
cabil a la este acela al nimil şi că eufet-
une, teme poate f mai adînc şi mai
lător decît marea

1000 DE MURII

Într-o noapte, într-o casă din
Paris, un bărbat şi o femeie
sînt în discuţie. Bărbatul
spune că el este un om
de mare viaţă, că el a
fost în multe locuri, că el
a văzut multe lucruri.
Femeia îi răspunde că
el este un om de mare
viaţă, că el a fost în
multe locuri, că el a
văzut multe lucruri.
Bărbatul spune că el
este un om de mare
viaţă, că el a fost în
multe locuri, că el a
văzut multe lucruri.
Femeia îi răspunde că
el este un om de mare
viaţă, că el a fost în
multe locuri, că el a
văzut multe lucruri.

The first step in the process of creating a new product is to identify a market need. This is often done through market research, which can involve surveys, focus groups, and other methods of gathering information about consumer behavior and preferences. Once a market need has been identified, the next step is to develop a concept for a product that addresses that need. This concept should be based on the market research and should take into account factors such as the target audience, the competitive landscape, and the overall market environment.

Note

- 1 Nodier Charles (1780-1844) literat 4 bibliograf francez
- 2 Iulie 1830 insursectia populara din Paris impotriva lui Caro, X provocata de ordonanțele antipopolare obtinute din partea regelui de la intrul de Poignac După două zile ar pute de strada in Paris regele fu alungat iar pe tronul France 3 fost adus Ludovic al 18-lea si noul constituie (sefin din 1830) fu redactat iar noul rege jură să o respecte
- 3 Theophile Gautier (1811-1880) scriitor francez 4 Camille Perrot (181-1878) om politic francez 5 Membru al Camerei aristocratice (Chambre des Pairs) inființată în 1814 pentru a putea exercita puterea legislativă împreună cu Camera Deputaților Membrii camerei erau cu mlti de rege pe viață iar denumirea era oficială Compunerea camerei a fost modificată în 1830 iar în 1848 ea a fost desființată
- 6 Regenta ducelui de Orléans a încercat să fie înstituită în 1844 cînd regele Ludovic Filip expozent al intereseor marii burghezii franeze, liderul de revoluționari din 1848 a abdicat în favoarea nepotului său nevestnic Revoluționarii au răsturnat însă în Camera Deputaților și au impus proclamarea Regu-

- 6 blicii întreaga familie regală sa etea ad fugă iar Ludovic Filip a mers în Anglia în 1840
- 7 Lăstura de asat din 2 decembrie 1851 prin care în vinta unei repressiuni singurase Charles Louis Bonaparte preedinte al Rupu blicii instiuita puterea peia ală peatru în un an mai tziu să se proutine impărat
- 8 Naupar (Claremagne - Emile de) om politic francez în astu al politiei generale în 1851
- 9 Guinevey ală d n los, e o anglo francez
- 10 James cea mai mare dinire înu de anglo nemando
- 11 La 1 septembrie 1870 Napoleon este învins de forțele armate ale Prusiei 3 captiviată în Sedan La 4 septembrie 1870 se proclamă cea de a treia Republică Franceză
- 12 Claretie Jules romancier și autor dramatic francez născut în Limoges în 1840 După 1880 conduce teatrul Comediei Franceze
- 13 Thiers Adolphe, om de stat și politic francez desemnat șef al puterii executive și preedinte al republicii (1871) A fost al șaselea reprensă care a dus la desființarea Co munei din Paris în 1871

MISCELANEA

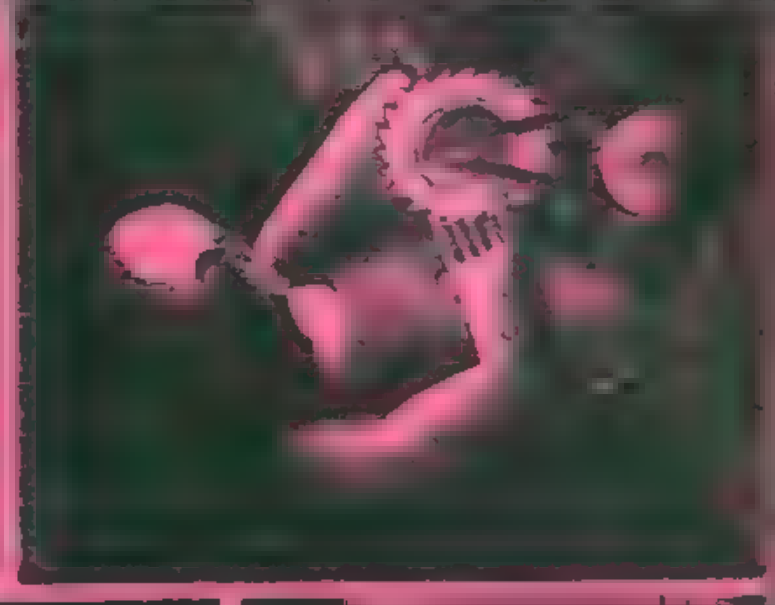
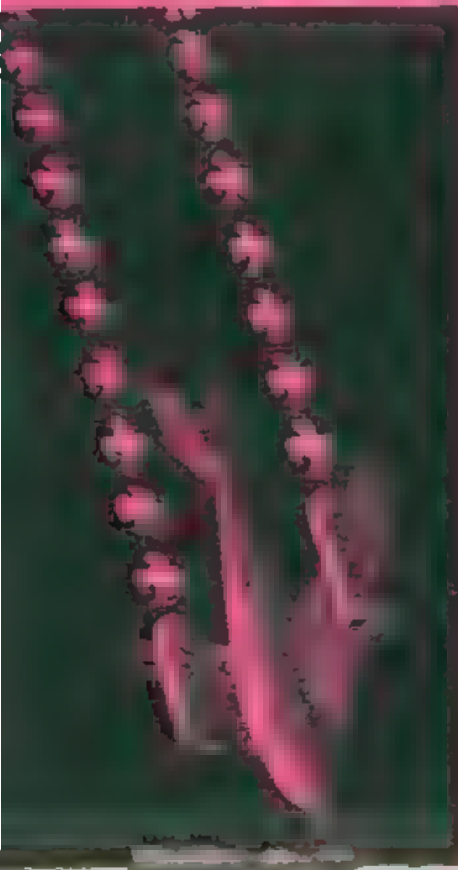

IN LOC DE MARCHE

...într-o zi, când m-am dus la muncă, am văzut pe o bancă din fața casei mele o femeie care se uita la mine cu o privire tristă. Ea avea o față palidă și ochi umedi. Când am mers spre ea, mi-a spus că se numea Marie și că era dintr-o familie săracă. Ea mă ruga să îi dau puțin din banii mei, pentru că nu avea nimic de mâncare pentru copilul ei. Am simțit o durere în suflet și i-am dat tot ce am avut în buzunar. Ea mi-a mulțumit cu lacrimi în ochi și s-a dus. De atunci, fiecare dată când mă duc la muncă, mă gândesc la Marie și la copilul ei. Simt că am o responsabilitate față de ei și că trebuie să fac tot posibilul să îi ajut. Este o durere să vezi oameni în nevoie, dar este și o plăcere să îi poți ajuta. Marie și copilul ei sunt acum în siguranță și măcar eu pot să dorm în pace. Este o lecție de viață pe care o voi ține mereu în minte.

IMEDITATE

...când am văzut pe o bancă din fața casei mele o femeie care se uita la mine cu o privire tristă. Ea avea o față palidă și ochi umedi. Când am mers spre ea, mi-a spus că se numea Marie și că era dintr-o familie săracă. Ea mă ruga să îi dau puțin din banii mei, pentru că nu avea nimic de mâncare pentru copilul ei. Am simțit o durere în suflet și i-am dat tot ce am avut în buzunar. Ea mi-a mulțumit cu lacrimi în ochi și s-a dus. De atunci, fiecare dată când mă duc la muncă, mă gândesc la Marie și la copilul ei. Simt că am o responsabilitate față de ei și că trebuie să fac tot posibilul să îi ajut. Este o durere să vezi oameni în nevoie, dar este și o plăcere să îi poți ajuta. Marie și copilul ei sunt acum în siguranță și măcar eu pot să dorm în pace. Este o lecție de viață pe care o voi ține mereu în minte.

SEDUCTIA MODELULUI ÎN FILM

[illegible]

Unul din cele mai rare ale poeziei românești, poezia ale personajului universal, tradus în limba franceză de Dănuț Dănuț din „Marea noapte”.

deci diferitelor argamente artistice, în toate ni
velurile a operelor destinate nobilii enterprise mo
rale. O dovadă activă căre să arătăm lucrul
crisis, în perspectiva celui tor nouă conștient.
bet ca să dăruie și îndemnat, ca mai trebuie să
cu posura cristalizarea unui conștient eroare în
această perspectivă de lucru cinematograful poate
săni valabilă mai bine experimentele anterioare,
reșulea să se transforme din un eșec în fapte
cunoscute iar marea în simplitate eroare

În condițiile unei producții sporite de filme (25-30 în următoarea etapă) realizarea unei producții este cel mai puțin posibilă în toate condițiile. Comparativitatea de creștere și tendința de dezvoltare a tehnicii cinematografice necesită și o dezvoltare a planului internațional de muncă în perspectivă. Amplasamentul Programului este în acest scop o soluție cinematogetică care să realizeze condițiile contemporane nu poate fi planificată decât în funcție de factorii tehnici și tehnici necesari, dar, căreia este tendința de dezvoltare a tehnicii cinematografice în următoarea etapă. În acest sens, trebuie să se realizeze o dezvoltare a tehnicii cinematografice în următoarea etapă, care să realizeze o dezvoltare a tehnicii cinematografice în următoarea etapă.

conflito trófico entre um grupo contemporâneo
(1990) e o de vari" (Luis Carlos Martins
Ribeiro)

VĂ AMINTI DE ROCAMBOLE?

Cîteva luni după zilele din
ian. 1848', un tînăr cu nu-
mile sonor de Ponton du Per-
rail fu enunţat în cabinetul
Alfred Nettement director al
unule din marile zăre din acea
vreme, subînţat apoi ca mulţu

altare în urma tovarilor de ale
din 2 decembrie. Fără îndoie, acest
nume nu va dura în memoria po-
pului. În fața căreia are rostul
— Du-te! — este al dar-
aceluia este numele „Bayard”
cavalerului, care luptă alături de
se între!

Fu introdus un bleiendru elefant, cu tralatură fine, cu pas epurată, ferm, cinicoid de mare. Majoi a generalului, tot caru de țară, se dădă drăgă descendență ei. Cu Bayard de ardă de dorință de a se face remarcat nu alt prinț nobil ci prin condei.

Bine trimi, miștat și me-
revist, aduce curând benevo-
lul director un fel de nouă
filosofie intitulată Icarie.

Si estas acciones lo respaldan, el
precio de la demanda el producto
llama una buena oferta.
Dar al interés a presentar en
mi objetivo actual, incluso.

BULAPUL CU PĂȘI

Flora Alexis Ferdinand Joseph
Parson du Ferrail est né le 14
8 Mars 1829 in Montmar
(Hauts Alpes) in épousé le

[illegible]

Un mareșal pentru el, mișcările se potredă în trupurile noastre, născute din cârmă și evenimente din 1848 fură și viața și viață. Astfel, odată cu acestor se vede, pe străzile Parisului, aproape fără nicio umbră de existență.

În această perioadă îl vizită pe
 Alfred Nettement, Acela episcopu
 la publică cu ilustre tineretene în
 La Mode et L'Opinion Publique.
 În 1850 și 1851 pentru ca în
 1853 să devină celebru datorită
 unei reviste de cenzură mor
 denă numită La Cellule Lumière
 care devenea colaborator ter
 mabil care a menționa că
 a rețut La Patrie, L'Opinion Na
 tionale, Le Petit Journal, Le
 Petit Presse, Le Moniteur du
 soir

Fără teorie și fără nici
ce altă muncă pe lângă
publicarea revizuită volum
la un moment dat în 1865
cu în același timp la clini
română engleză. Un examen
efort nu putea să nu compari
nașterii (indiferent de
Recomandă se potrivește în
carmen cu speranțe de observare
vește și un proiect de viață
permanente asociate a
respirație în vârstă de 18
XXII și în căminul tău în dal
măsură orientată la a exp
vește la curățare acelu
date rezultate în viața pomen
du Teren fu nevoit să se m
turi. De seamă că nu se că
ceastă în poezia de person
are mijloc, în lucrările se
naște și se continuă în via
nevi și în sfârșit în sfârșit

niște păpuși îmbrăcate ca acoperșite iar pe miază se omora cîte unul, lua păpușe respective de pe masă și o încheiea într-un dulap, devenit un fel de cimiter.

Care erau metode, programul de viață ale acestui prodigios scrib care în 1858-1859 făcuse înieris în repertoriul anual al publicațiilor cu 73 de volume?

Se știe în fiecare dimineață între orele 4 și 8 și scria fără întrerupere pînă către ore 10. La acea oră, ziua sa de lucru se încheia. Cobore apoi din apartamentul său aflat la etajul 5 al unui imobil din rue Vivienne și se ducea să ia masa de prînz Restul zilei îl petrecea în sala de arme, făcea exerciții fizice, pentru care avea aptitudini deosebite și pîmbări în Bois de Boulogne. La fel se Eugène Sue' cu care avea multe asemănări, se străduia să fie un dandy. Cu barba sa frumoasă cu părul lung, bogat, pieptul arlatilic, neșuș se capeta înfățișarea unui poet, om de seamă și intelectual din înalta societate. Viața de boem îi era com-piet airând.

ROMANCIERUL ESTE CURAJOS

Iarna îi plăcea să se petreacă timpul liber în tovărășie unor oameni pe care îi alegea cu grijă și în locuri frecventate de scriitori și artiști. Se amesteca des în discuțiile de un scăpărlor spirit de la Café Anglaise sau Tartan.

Vers, plasa la Orléans unde soția sa avea o frumoasă proprietate situată la Donnery fiindcă înalte de a împlini 30 de ani se căsătorise cu o tânără dintr-una din cele mai bogate și onorabile familii din Lyon.

Era un om feroc într-o epocă în care nu se acordau decorații cu prea mare ușurință oamenilor de literă, împăratu apărînd colaborarea sa la Petit Montieur du Selr, pe atunci jurnal oficial în decernă ordinul de cavalier al Legiunii de Onoare.

Însurul eveniment nepăcut a fost procesul pe care l-a

intenciat unul din proprietarii, Grapillard, pe care l-a încredințat cu numele său adevărat în reînvierea lui Rocambole Grapard. Numele merita să se rețină. El fu dăruit unui personal, om lătră-mă un nou Montieur Vastour pe care a fost în stare să ațire în stradă un chișag muribund, fiindcă nu plăceau serviciile lunare în casa lui.

Personajul original, supărat de a fi fost udat drept moșă pentru un atemenet erou, cîngă procesul Ponson fu condamnat la 500 franci deus și obligat să schimbe numele personajului înșurat de adversar său în acela de Dourpărt.

Avea 41 de ani cînd izbucni războiul. Evenimentele au loc în primul rînd lumina dată rîd căreia își făcuse o situație atât de bună societatea pentru care scria, fără să vadă nică-pis mai departe.

Își dădu seama de gravitatea situației încă de la primele exerciții militare ale Franței porni spre prapăstii sale de familie din Orléans și organiza o companie de francotiratori alcătuită din vînători, braconieri și țărani care nu fuseseră chemați sub drapel. Trăgînd căpeten din gărzile mobile se redoptea în el.

După o sumară instruire porni cu oamenii săi în înfrînarea patruzecilor de vleni care începuseră să coboare spre Loire. Nu a fost o campanie de plăcere. Măcu corp de francotirori a adus reale servicii armatei comandate de Aurélie de Paradinas, curățînd păcură din Orléans și hărțuind înamicul zi și noapte, fără să-l dea o clipă de răgaz.

Pentru a lichida compania care îi dădea altă de furcă, generalul von der Tanne fu nevoit să ordone incendierea fortelor în care se adăposteau oamenii. Trupe se împărășie și unzece pierdu cele mai bune elemente. Într-o seară micușul poeziei Chorette un fu de țărani care era născut în în demnitatea de a strage animație în cură, fu prins împreună cu

trei camarazi în timp ce încercau să stăpînească trei al dintr-un tarc german Chourette se însușă ungar cu pșteptul strîlă-pune de două gloanțe și își dădu sufletu în brațele căpitaniului său care plîngea.

— Ah, dacă Rocambole ar fi fost acolo, fură vitmele sale vivente.

Dacurmai a capului puterilor, Ponson trimise înapoi la casele lor pe vîlarii oameni care îi mai rămășaseră și pînă la Bordeaux unde voia să se pună la dispoziția guvernului provizoriu. Act în timp ce scria Evreica din castelul Trempeite, se alimă levit de boală: de venia după unii, de diu după alții.

Suferențele mîlcina între timp afid că proveni din dădurea foc castelului său. Îl jelușeră termele și tășeră plăcușă și i im-puscaseră cei doi inimunați din de vîntoare.

Mur la 20 anuare 1871 și a orele 5 după-amiază, în mobilu cu numărul 94 din rue de Peisac, în imediata apropiere a poeziei Amédée-Larrie. Doi în pîn război fu înmormîntat cu mult fast. Aphonse Royer, fost director al Operei, Charles Ex-py Jacques Vazeire, Michel Lavy, Camille Dabau au înui să asiste a funerali în lăta mormîntului dechis, Delbo, rosti.

— Opera lui Ponson du Torrell aparțină judecării istoriei dar ne este îngădui de pe acum să spunem că Franța pierdea în al unu din cele mai făcunde imaginații ale lumii literare și pe lîngă acestea un bun călășești.

GENERALUL, CU BRATELE ÎNCRUCIȘATE, ÎȘI CITEA ZIARUL

Dură această scurtă biografie, în adevăr este greu să l se refuze acestui descendent al căvenerului Bayard titlul de „bun călășești”. Doar din punct de vedere literar, pleră a sint în părțile.

Ceoi care ar avea curajul de a se culunda în această operă multiformă, care zace adormită

doar în rafturile din străfundul bibliotecelor populare, se nu i-ar oferi decât imaginea unor forșonați din cel mai mediocru.

Era în aceeași perioadă, contesa Xavier Aymon de Montépin oferea modele ale genului, care se situau a mare distanță de nvențiile abracadabrante ale lui Ponson du Terrail.

Qualité înseși forșonului autentic poate aparține cu adevărat literaturii? Trebuie să înțelegem bine în ce constă el? O operă care merită acest nume este ca o ființă existentă dintr-un mare număr de alte ființe, un fel de colonie organizată, un fel de tentă. Ea cuprinde cel puțin 90 de scurte episoade de câte 200 de rânduri, care formează fiecare un tot, dar care se înțeleg toate împreună numai atunci când se pierde firul conduselor și nu mai interesează decât o problemă centrală a cărei soluție săi pînă încordată, cititorul să descopere în manta zărilor său un incident, o lovitură de teatru, un mister care devine mai întinșos, sau care încapă să se alăturească.

Este vorba de gheț ca poate deveni un asemenea subiect (de rimat) o serie de fapte, de trucuri latine de mistificare mai mult sau mai puțin bine prezentate. Atunci când o pu bucată în volum este foarte greu să constituie o ecură suportabilă.

La Ponson du Terrail lectura este și mai greu de suportat, pentru că redactarea este făcută într-un stil cu totul extravaganț. Léon Trench susține că nu se pot pune pe seama lui aberații a căror proveniență exactă este greu de stabilit, cum ar fi: „Ah, ah apusea contele în limba portugheză” sau: „Atina lui era raca, ca de șarpe”. Totuși el afirmă că, dechizind la întâmplare romanul *Fluviul regelui*, a putu' citi:

„Tînăre fată egipt scriecarea cu acme ie ei”
Sau

Domnea în peat o agitate fieră togiot, pe care am putea-o uor numi tleut”

Ei da! Greșile de limbă, ignoranța, nerăzuna inadvertențele sînt peste tot. Din ele sînt alcătuite aceste cărți, festivoase — Ea era epozod pe un cor vor cu piciorale în care

— Lumînările se al aseră, lumina urmă obscurită

— Cînd tigrul este altul, își linge buzele, se retrage în stîncă

scobuș care îi servește drept ascunziș al 'l'ui tarmîș în tînd digestie. Așa a făcut Vasilika,

figura ce are cu unghile roșe. — El se încarnase în vestmintele care trebuiau să caracterizeze pe foștii vasați ai unui princip napolitan

— Ori în seara aceea, la ora obișnuită, cu puțin înainte de răsăritul soarelui, diligența sose

— Căderea nu mai cobore aște de abrupt, ci se infundă sub șinele urmînd o pantă ortogonală

— Melchior în tot timpul călătoriei nu încetase de a bea și nu-și desclășșase dinții

— Generalul, cu brațele încrucișate, își clina ziarul

Și iar putea continua cu atenția citate a infinit. Recoltarea lor nu a difice. Este suficient să întore paginile și aberațiile vor în ochi

Pără îndolăle Ponson nu dăpunea de „negri” așa cum se spune astăzi. Ar fi făcut meargă poate să angajeze vreo cîțiva, oameni muncitori și constiințioși, care să înăduie această adunătură indigestă de nequibz

Ea sînt mai tăbitoră și mai supărătoare în specie în romanele sale pseudohistorice, ca de exemplu în *Tînăreșea regelui Henric*. Și desfid pe oricine ar pretinde că ar putea să citească această carte pe jumătate, sau măcar să-și arunce ochii pe ea

Producind în serie aceste interminabile volume în care autorul apere atîta de o adevărată aleneție mintală, el avea iluzia de a continua pe Dumas păru sau cel puțin pe Auguste Maquet. Trebuie să ne ferim de a crede că ar fi reușit. Dacă cineva a putut continua și unori epilei pe Dumas, acesta e foșt Paul Féval, povestitor de mare

prestițiu, dotat cu o imaginație strîlucită și puternică, înaintea client apreciați astăzi. Librarii speculați în cărți de largă circulație cu ilustrații colorate pe copertă întîmpină numele său cu un zîmbet ușor disprețuitor și de bună seamă, n-aj îndrăzni să-l învinuie

În năstul operei sale, Ponson pare să fi încercat să se drepte model pe Eugène Sue și să laseze un gen de vag roman social. În adevăr, din multe puncte de vedere, se respira din autorul *Mistarelor Parbului*.

ȘI ROCAMBOLE ?

Ponson du Terrail s-a străduț din răpurtări să utilizeze din procedeele lui Eugène Sue, dar cu cîtă grabă, cu cîtă nelegiuț și cu cît dispreț față de cititor. Chiar și din acest punct de vedere, Xavier de Montépin s-a foșt mult superior

Subiectele lui Ponson, date peste cap, scrise în grabă sînt pline de cel mai absurd nevrosimil. Amintim de acea personă cărora li se întimplă cea mai înăplîmțitoare catastrofe, dar care nu mor nicodată. Sînt aruncate de pe înălțimile turmurar, străpune de tabie, trimise chiar la ghilotină, și scapă tefere.

Da, la ghilotină! Cuștului se oprește chiar desăpuse ghețului flindă un complice a înșipă cure în igheleul în care acesta are necl și se oprit mai sus!

Două femei vor să fugă de la Sănt Lazare? Nimic mai simplu desfac un rubou de mătase brodată, se strecoară înăntu și astfel sînt luate și coborîte de pe înălțimile zidului. Evident, trebula să fie două femei nume plele și oase pentru ca sporul de greutate pe care li aduc ruboului să treacă neobservat

Ocaziile pot să evadese după voia lor își schimbă adreșele lor cu înbrăcîmintea unui lucrător fierar și piacă neobservat. Nelnduplecata subțier care comandă gerdă le oferi o prădă de tabac. Sau și mai de sapl tunete, fără ca cineva să bage de seamă și răsar din pib

mint complet echipași, gata de fugă, în momentele cele mai deperate

Personajele născuc pe câmpul de isprăvile lor care le fac să adormi de-a-n ploarea, cu beliverne pe care nici un copil de opt ani nu le-ar accepta și succulă pianuri de o asemenea stupiditate încât rămiți cu gura căscată ghinduite în aceeași timp la autorul unor astfel de bascoanți, cîi și la nenumărații lui cititori de edițiocră.

Cel puțin, printre aceste larve mărunți care mișună în paginile romanelor și care nu pot fi comparate cu personajele celor mai reabe romane cinematografice de azi, apar și unele upuri originale ? Eugene Sue a lăsat, în alard de nemuritorul Pipetel, o serie de alte tipuri interesante Rodin, Tortillard, Chouette, Chourineur au rămas. În lucrările lui Ponton du Terrail nu se remarcă decât acel Cocodă, care a fost celebru la un moment dat

Der Rocambole ?, mă veți întreba

Ei bine, Rocambole nu este un tip literar. Este un nume sonor, un fel de procedeu care a fost folosit pentru a grupa o serie de volume și de aventuri deperate și sfîrșim mai mult Dar povestea lui este de o rară plătitudine

Ei se număste în realitate Joseph Fipart Filu și unul vrede nice gospodine din Beauvais, pus părăsit de timpuriu familia pentru a deveni boteș profesionist Începe să-și afirme călătătire rare și prețioase în această nobilă îndeleincire în momentul cînd intră în Clubul Valeșilor de Cupă.

Acest Club este doar o asociție de răufăcători, al cărei șef este un temut bandit cu numele de César André Mareș forșă o acuzator comenți, care mai poate fi regăsită încă în filmele americane, conștii în misterioasele lor poabilități de transfer mare Astfel César André va împrumuta pe rînd chipul peștii al unui respectabil notar din

Paris, sau pe acela al unui englez legmatic cunoscut sub numele de Sir Williams

În acest mediu Fipart și Rocambole va înghia repede să-și schimbă îndăgășarea într-un mod alți de ulitor, încît nimeni nu va reuși să-i denefim, va fi rînd pe rînd muncitor parzan ofier de marină, venit german, mulatru, maior rus înaltăm în plină feerie.

UN PALADIN MOEREN

Din capul locului, joculul manifestă cea mai vie admirație pentru căpitanul Clubului Valeșilor de Cupă

— Șefule, îi spune el, sfîntei un geniu !

La care César André răs punde cu modestie

— Trebuie să fii ceva pe lumea asta

După o perioadă de încaerării și luptă diră, Rocambole caută cu tot dinadinsu să lucreze pe cont propriu înaltăm atunci în povestea foarte complicată a bătrînelui marchiz de Chamery

Acest respectabil bătrîn multimilionar a lăgonit din căminul său un fiu pe care îl socotește ca nefînd al lui, ceea ce nu a putut să nu provoace în familie cea mai cumplită disparare Către sfîrșitul vieții îned un demers tardiv întreprins de presupusul său rivaș în dragoste, pe care îl urăște de moarte, ducele de Sallendrerre, îl face să-și dea seama că se înșelase în bănușile sale atît de tragice Se îndărește să repere greșeala, să deachidă breșele copului devoluit un tîndr bărbet și să-și restitue afecțiunea și averea sa Pentru aceasta, este lașne de ghu el pe cine alege drept mander : pe César André travestit în notar, care cu ajutorul unui alt „valat de cupă”. Venture și Valentin, fela servitor, jefușete și asumează pe bișul bătrîn și păstrează pentru el taina ce trebulă împărțită tîndrului Chamery Acesta, înșete, nu bănușete nimic, trăiește la Belle villa din moeria se de pictor sub numele de B. Armand, în

în un fel de cotato pitorică în care se află o trepă de maronate mîrute în via de autor propriuă este, M-o Tu pe mamă, cușă Fipart, mama lui Rocambole n poată acșetara. Cereba care se va cășător cu un bălar cumșecade Jean aducînd în casă toate economiile ei țese cule de franci

În mijlocul acestui joc de înțrîgi complicate, dar lipsite de orice interes, Rocambole se îndărește să se des drepți fuproscria, tîndra Chamery întors din India joacă acest rol timp de trei ani tragînd prin cea mai extravaganta peripeții Der plîd la urmă, mișcat de afecțiunea pură și de cășetă a mamei, și a surorii pe care le specușese tot timpul fără rușine este prins de remușcări Se cășete iar cînd în case din urmă în lundă ocna, devine un alt om

Va evade numai pentru a se transforma în om de bine, care se socotește chemat să repere nedreptăția, să se apărere încantei oprimate Rocambole va fi un palad n modern

Cu cît elitorul înșetoză în părăgerea totorilor îmblăcitate de această fastidioasă povară cu alt toșto hoj, asasin, ocnaș se va dovedi mai real, mai înșetara legilor firești aș umanității E l, va împune voiașele ale mentelor naturii, multimilor și chiar morții. Cete mai greve rîni îi vor lăsa la fel de robușt și sprînten, ceea ce va permite să se conscre patru mari seri de romane, patru epopei

El poate oferi în orice caz o explicație acceptabilă și succesul lui rapid pe care l-a cunoscut Ponson du Terra. După el producători ca Emile Rochefort, Jules Mary, Pierre Decourcelle și mulți alții au știut să facă să vibreze într-un alt mod cor- șiile sofisticate ale mese-or populare.

Se pot găsi chiar în operele lui Gabor au a accente de ade- vărată umoritate, că să nu mă vorbim de cei care, în domeniul pur imaginativ, mergând pe urmele lui Wells și Conan Doyle au știut să restab. escă sensu- lității și el misterului.

ARMAND PRĂVIE ■

Verseune în limba română
de AL. IONESCU

Notă 1

1. Iunie 1843, insurecția proletariatului izbucnă în Paris în urma concordiei a 18.000 de muncitori de la atelierelor naționale. A fost represiata sângeros de guvernul Cavaignac, scut p-terii executive.

2. Pierre Terrail, soldat de Bayard, fusese căpitan francez născut în apropierea de Grenoble în 1473. A-a acor- perit de glorie în timpul războaielor lui Carol VIII, Ludovic XII și Francisc I. Bravura și generozitatea sa l-au făcut admirabilă gene- rală, chiar și a înamictorilor. A-a dat numele de „cavalerul fără frică și fără păta” în curmii războaielor lui Fran- cisc I, a apărut singur po- dul deis Garigliano împo- triva a 200 cavalerilor nyo- noli. A fost ucis în bătălia de la Abbitergrasso în 1523. Înainte de a-și da su- fletul, a înflărat cu asprime trândărea Joana a conestabi- lului de Bourbon, arun- cându-l în fânt. tot disprețul său. Conestabilul arătându-se îndurcat de starea mari- bundului, socotea li răs-

punde 1. „Nu sînt datoc de glim, împotriva mie mila- mîla de mine care lupți împo- triva regelui tău, a po- tetei tale și a jurămîntului tău”.

4. Revoluția din 22, 23 și 24 februarie 1848, care a dus la înălturarea regelui expo- nent al intereseilor burgheze, Ludovic Filip, și la procla- marea celui de a doua re- publici franceze.

5. Garda mobilă, formațiune militară creată temporar pentru un scop determinat.

6. Hols de Boulogne, unul din cele mai frecventate locuri de plimbare și recreație, cu bogată vegetație din Paris.

7. Eugène Sue (1804-1857) ro- manșier francez, autor al unor opere de mare înșe- lăvire; Misteriile Parisului, Jidăvul războiului, Culo răpie păcate capitale etc.

8. Provinciile din Franța la sud de Paris.

9. Numele de Graptillard amin- tește puțin aservănare sub- stantivului graptileur care denumește un om avid de profituri mărunte, puțin onest.

10. Monsieur Vautour, personaj creat de autorul francez de romanșete și vodeviluri Desaugiers (1872-1877) și care reprezintă tipul pro- prietarului nemilos.

11. Este vorba de războiul franco-german din 1870-1871 în cursul căruia Napoleon III a capitulat cu o parte a armatei la Sedan (sept. 1870). Napoleon III este de- tronat de revoluția din sep- tembrie 1870, iar la 1 sept. 1870 se proclamă cea de a treia republică franceză.

12. Corpul romancierului în- mormintat la început la Chartraine de Bordeaux, fu exhumat și transportat la Paris în 1878.

13. Alexandre Dumas père (1803-1870), celebru roman- șier francez, autorul cel mai popular al epocii sale prin- cipale opere: Cei trei mu- chetari, Contesa de Mont- Cristo, Regina Margot etc.

14. August Maquet (1813-1881) secund romancier francez, a colaborat la cea mai mare parte din romanele istorice ale lui Alexandre Dumas père. A scris singur, prin-

tre altele, Trumasa Ga- brielle.

15. Xavier de Montépin (1823-1887), romancier și autor dramatic francez. A scris un mare număr de romane fol- losoni pe care apoi le-a dra- matizat.

16. Rocamboles în realitate nu înseamnă mare lucru. Este numele unui spectacol de uși- roi din Spania, prin ex- tensiune el desemnează un spectacol pliant, sau un obiect fără valoare.

17. Théodore de Banville (1823-1891) scriitor francez, unul din cei doi prozbi parnasien- lor. Versuri, Caristideia; comedii. Oringolea.

18. Henri de Rochefort - Lu- çay, pamphletar francez, apă- rat în 1831.

19. Poetă a numelui pentru a-și da o rezonanță peiora tivă. Poetral - celac de ham pentru cei

20. Mouton - oare (familiar: zădărg, prost); bercall - stina; cochon - porc; fol- roll - cîmp de lărmare.

21. Edmond About (1823-1888), literat și publicist francez. Scriitor cu un stil clar, spi- ritual, strălucitor.

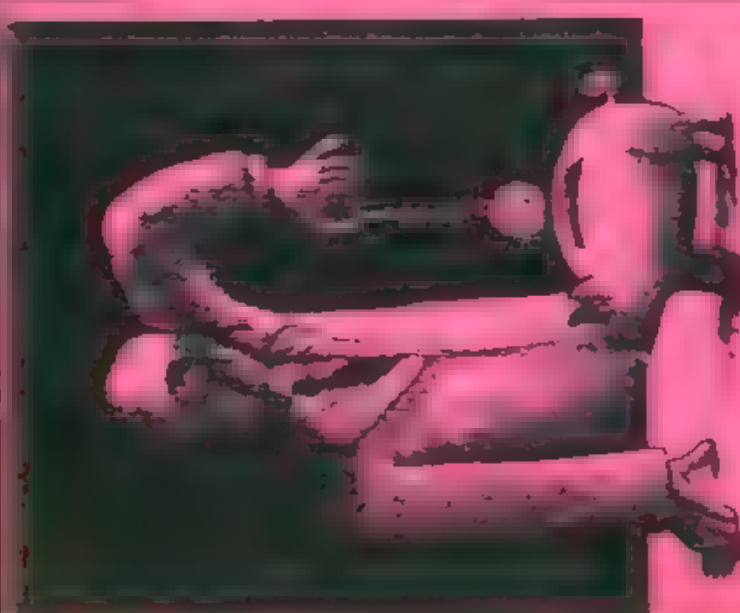
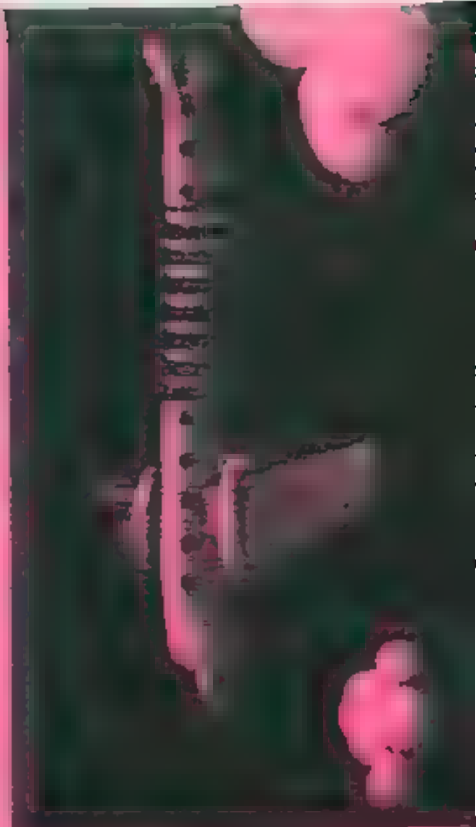
22. Prosper Mérimée (1803-1870), cunoscut romancier francez, autor al „Conticii lui Carol IX, Carmen, Co- lonbia etc. Scriitor cu un stil precis, sobru, cizelat. A avut reușii artistice cu Va- ale Alexandri.

23. Tuturles, veche regedintă regală și imperială.

24. Prințesa Math de, sora lui Jérôme Bonaparte, născută la Trieste în 1801, meară în 1864 sub cel din al doilea imperiu avea un salve li- tarar.

25. Pedepale, poezii scrise de Victor Hugo afliș în exil după lăltura de stat din 2 decembrie 1841, în urma că- reia Louis Napoleon a pre- luat puterea personală, pen- tru ca un an mai târziu să se proclamă împărat. Este o satiră violentă și plină de veră împotriva ornamentor celui de al doilea imperiu.

26. Gaboriau Emile (1835-1873), romancier popular francez, autor de romane judiciare și Monșieur Lerocq, Doșarul Nr 113 etc.

DOI KILOMETRI

ȘI JUMĂTATE DE VIAȚĂ ABSOLUT COTIDIANĂ

Din urmă, de dincolo de Dimbovița, soarele aruncă săgeți de lumină în sus, pe Calea Victoriei, umple vitrinele, ca pe niște acvarii, cu un abur mătăsoș și chihlimbariu, ori se răfringe în treacăt, acurt și repezit, pe dioptrii groase ale pensionarilor care ies cu plasaie încărcate de la „Fortuna”, lumea urcă, lumea coboară, și toată lumea vorbește, numai profesoara Otilia Irimie și băiatul ei în clasa a șasea, Gabriel, de fel dintr-o comună din județul Teleorman, aflați pentru câteva zile la București, și-au început ziua prin a vizita marele Muzeu de Istorie al Republicii, pe ale cărui trepte au rămas acum tăcuti, fiindu-se de mină și neștiind parcă încotro să se îndrepte. La colț, înspre Stavropoleos, Mihai Pantazi, îmbrăcat într-un balonzaid gri, alburii, care abia reușește să țină strins la git fularul masiv de lină, de o culoare greoaie, arămiu parcă, a strecurat sub geamul tonetel cîteva sute netede, neșfonate și acum are aerul că vorbește cu el însuși sau cu toată lumea deopotrivă, invitînd trecătorii să dea cîteva lei pentru a-și întîlni, cine atle, norocul, în stația autobuzului 32 e aglomerație, ce ne facem, pierdem trenul, spune un bărbat înalt, un munte de om, soției lui firave care tace și privește insistent în jos, către Soplei, în fața hotelului de peste drum a oprit, pe suspensivile lui perfecte, un autobuz plin cu turiști, un tinăr care vine dinspre Lipscani se oprește, își lasă servieta jos, în mijlocul trotuarului, își leagă șiratul unui pantof în grabă și-și reia apoi cursa, în ușile magazinului „Victoria” o femeie în vîrstă, cu brațele încărcate de cumpărături, privește în toate părțile și tipă deznădăjduită „Carmen! Carmen!”, oamenii își întorc

ochii către ea, a devanit obiectul atenției generale, mulțimea freamătă, „s-a pierdut o fetiță”, s-a pierdut o fetiță”, se aud cîteva femei transmitînd mai departe, Cermen apare, în cale din urmă, fusese aproape, se uitase la scările rulante pînă cînd o treaptă o furase lăsînd-o la stajul întii, „ah, lasă că te spun eu măică-ti”, afară, pe partea cazălăiă, într-un magazin de bluterii, învățătorul Ion Dîțoiu și soția sa, Mariana, aleg un cadou potrivit pentru mama lui, care va implini a doua zi 65 de ani, „toată viața a muncit și acum ne crește și copiii, meriță!”, spune ea, Gheorghe Pătroiu din Potlogi-Dimbovița încearcă, la „Confectia”, al doilea costum de haine, care-l preschimbă subtil și-i dă înfățișarea severă a unui doctor docent în științe matematice, fapt care-l impresionează destigur în mod plăcut pe el înșuși și-l determină să rupă etichetele pe loc și să rămîină îmbrăcat așa, împăturind totodată cu grijă și ascunzînd în fundul unei papornice coșocul cu mineci de velur cafeniu, prin fața „Ma-

gazinului copiilor”, în imbulzeala de oameni, de cumpărători și de gură-cescă, trece o mamă ducîndu-și pe brațe odrasla, care și ea ține în brațe o păpușă mică, mică de tot, ale cărei mîini, dintr-o masă plastică roz-pal, fac și ele gestul rotund de a îmbrățișa ceva sau pe cineva, libranul Vasile Demetrescu, om de vreo 50 de ani, a urmărit scena îndulscut, apoi a revenit la masa sa cu cărți, multumit că a vîndut 14 bucăți în numai două ore „trebuie să muncim, nu?”, că doar nu ne ține nimeni pe brațe”, „Just”, spun, și-l lasă în nolanul acela de titluri, de la „Istoria Românilor” la tratate de fizică atomică și la povești pentru copii, trec mai departe și în cofetăria „București”, pe locul „Capșei”, zăresc cîteva năvăliți ai cafelei, pe aici va fi umblat și Mitică al lui Caragiale, acal „tip amănunțit simpatic”, enciclopedist, drăcos, farsor, copilăros, ironic și autoironic, isteț de mama-focului, limbut, mincinos, caraghios, calamburgiu, chilipirgiu citeodată, cam zăpăcit și ușor poltron, conformist alteori, timid, abil, amabil și superficial, cu o mie și una de însușiri și de cusururi, Mitică n-a murit, el a fost și rămîne încă în bună parte, bucurăseanul per-excellence, dovadă poate și tinărul care, lată, aprinde o țigară și întreabă apoi, plin de curiozitate, pe o tinără care tocmai trecea prin dreptul lui „dacă n-o supără fumul”, făcînd-o să grăbească pasul către pasajul Victoriei, la capătul căruia cineva mai core încă „Sportul”, la ora aceasta, dar gestul complice „Imi dai, îți dau” nu dă rezultat, în colț la Palatul Telefoanelor o fetiță abia ajunge să pună o vedere la cutia poștală, la „alte localități”, i-a scris prietenii ei, Ma-

riana, de la Sibiu, pe care a cunoscut-o astăvară la mare, zice, un părinte îl dojenește pe cei care probabil că îl este fiu, deși este ei înșuși om în toată firea. „eu ți-am spus să nu-l dai bani pentru că ăla nu ți-l mai dă îndărăt, acum n-am ce-ți face, răbdă”, la „Electrotehnica” oamenii se imbuzează la celerie, se găsesc în sfârșit baterii de 9 volți. la „Romanta” s-au pus în vânzare stufe groase, de paltoane, așa cum n-au fost poate niciodată, adică într-o gamă de țesături extrem de variată, asistenta medică Elisabeta Vișneanu traversează strada în ultimul moment, cînd stopul trăsese pe roșu, femeia sempledică de bordură și cade, vai, într-un zăngănit de cloburi, „ah, un serviciu de cafea”, zice, culegînd pachetul răsturnat șiături, la „Muzica” doi englezi voluminoși cer Enescu, în fața restaurantului „Cina” un individ curloș probabil din naștere își împinge curiozitatea pînă la a ști dacă del 25 de lei pe un „Kent”, „anul ăsta, dacă lei premiul, îți cumpăr o bicicletă”, la agenția Tarom inginerul Mihai Slăvescu are norocul de a lua ultimul bilet pentru ultima cursă de Timișoara din acea zi, „domnule, ce obicei au și femeile astată, să întirzie, o mai așteptăm zece minute și gata”, magazinul „Farmec” continuă să rămînă închis, așa cum ne-am obișnuit cu el, de un an sau de doi, la Agenția de excursii cu turleți români în străinătate, unde vin zilnic circa 500 de oameni, directorul Vasile Băileu veghează între funcționarele Elena Zamfir și Elisabeta Chițimia pentru ca rălățile cu publicul să decurgă operativ și fără nici un incident, spre mulțumirea tuturor, după cum afirmă și Ion Vesile și soția sa, Maria, ei mecanic iar ea bobinatore la In-

treprinderea de confecții și tricoteaje București, care s-au înscris pentru a petrece revoluția la Moscova, la magazinul de lingă reșteuritul „Caraiman” s-a adus iarăși mîiere, pește drum, la o tutungarie, cineva cumpără un pachet „Carpai” fără filtru, vînzătoarea îi cere bani exacti, omul are 2 lei mîerunt plus încă trei monede de cîte 15, asta fac 2 și 45, i-ar mai trebui 5 bani dar nu-l are, ca să iasă din încurcătura scoate cîteva benonote dar vînzătoarea, ocupată deja să servească pe alții, zice „lăsați, mi-l dați dumneavoastră altă dată”, în farmacia de-alături se cumpără pe capete medicamente fără rețetă, aspirino, piramidoane, oamenii stau disciplinați la rînd și citeodată, nemalavînd timp să-și scoată batistele, strînută pe lingă umerii celui din față care se-ntoarce încruntat, „hmi”, dinapre intrărilor cu Calea Grîvitei un agent de circulație o somează cu un semn prelung rulat pe o bătrînă ce se aventurase din diagonală, cum e mai rău, dar o lertă, „aveți pensele prea mare dumneavoastră?” îl zice, și femeia bolborosește ceva, soarele s-a mai înălțat dar e tot frig, trec în goană două „Dacii” cu garoafe roșii și albe prinse pe la încheieturile capotelor iar pe ferestrele celui dintîi, de o parte și de alta, ies două luminări mari, de ceară albă, vreo nuntă, desigur, o femeie în doliu merge absent, cu capul în jos, parcă numărîndu-și pașii, „copilul ăsta mi-a dat de furcă, îl știți doar, cam pirpiriu, nu știu cu cine naiba l-o fi fost dat să semene, dar l-am imbuibat și l-am ferit de parc-ar fi fost de etică, mareu l-am pus pe cîntar, la o săptămînă, la două, și-acum, la 2 ani și 8 luni, alavă domnului, alint multumit cum arată, fotbalist îl fac, să vezi”, la Casa Scriitorilor, diseară, va fi o nouă sedință a ceneiului revistei „Lucașafăr”, probabil că la ora asta un debutant își roade unghilele deasupra imperfecțiunilor vreunui manuscris și se gîndește să-și cumpere cîteva calmante pentru a-și mai dizolva emoția celui cuprînd pe măsură ce se scurtează ziua, la Institutul de lingvistică cercetătorul Bratu Costin redactează un articol despre necesitatea lui ă din a, la care s-a mai refărit odată, în coloanele unei reviste, cu ocazia unei anchete pe această temă, afară oamenii s-au mai împuținat către acest capăt al străzii, mașinile trec mai repede, una aperge oglinda de gheață de lingă trotuar într-o mie de ace diamantate dintre care țînește pe manșetele unui pleton apa rece și murdă, întocmai ca în urmă cu o aută și ceva de ani cînd „carțile” boierești împrescau sub roțile lor aurite apa care zăcea sub birnele cu care era pavat Podul Mogoșoarei, cîna e spus că istoria nu se repetă?, n-ar putea întreba un trecător pe Calea Victoriei, pe această stradă care măsoară doi kilometri și jumătate, destul pentru a cuprinde o lume, o viață, cu bune și cu rele, prin care oamenii atacă și se apără, în această tranșee, așadar în care soarele își varsă lumina ca un litou de aur.

DUNITRU ELIADE ■

DEVA

CURTEA DE ARGES

BOTOȘANI

SATU MARE

CENACLUL LA...

STĂNGU MURES

SUCEAVA

NEPTUN

CONSTANTA

MAMAIA

NAVODARI

BUZĂU

MIERCUREA CIUC

HUNEDOARA

GALATI

BUCUREȘTI

PILOIESTI

CRAIOVA

RÂMNICU VILCEA

CLUJ-NAPOCA

Fotografie de EMANUEL TÂNJALĂ

ADRIAN PĂUNESCU

Redactor șef al publicațiilor Flacăra

Colectivul redacțional al almanahului

TRAIAN STOICA

redactor responsabil

GALINA ALEXE

corectură

DAN BÎRLĂDEANU

secretar de redacție

LUCIAN TEODORESCU

prezentare tehnică